

Fiskeriets Økonomi 2003

Economic Situation of the Danish Fishery 2003

Løkkegaard, Jørgen ; Andersen, Jesper Levring; Frost, Hans Staby; Kjærsgaard, Jens;
Lindebo, Erik; Nielsen, Max; Nielsen, Rasmus

Publication date:
2003

Document version
Også kaldet Forlagets PDF

Citation for published version (APA):
Løkkegaard, J., Andersen, J. L., Frost, H. S., Kjærsgaard, J., Lindebo, E., Nielsen, M., & Nielsen, R. (2003). *Fiskeriets Økonomi 2003: Economic Situation of the Danish Fishery 2003*. København: Fødevareøkonomisk Institut, Københavns Universitet. Fiskeriets økonomi, Bind. 2003

Fødevareøkonomisk Institut

Fiskeriets Økonomi 2003

Economic Situation of the Danish Fishery 2003

København 2003

Indholdsfortegnelse:

Forord	5
Sammenfatning	7
Fiskerigrundlaget 2003	7
Fiskerflåden	8
Fangst og indtjening i 2003	8
Vurdering af prisudviklingen i 2003	11
Konsekvenser af havdagereguleringen	11
1. Fiskerigrundlaget	15
1.1. Kvotoudviklingen 2000-2003	16
1.2. Kvotoudnyttelse	19
2. Fiskerflåden	27
2.1. Fiskerflåden fra 2000 til 2002	28
2.2. Fiskerflådens aktivitet 2002	28
2.3. Fiskerflådens ejerforhold og beskæftigelse	32
2.4. Fiskerflådens kvotoudnyttelse	33
3. Fangst og indtjening i fiskeriet 2003	39
3.1. Fiskeriets fangstmængde	40
3.2. Fiskeriets fangstværdis	43
3.3. Fiskeriets driftsomkostninger	46
3.4. Fiskeriets indtjeningsevne	51
3.5. Fiskeriets arbejdskraftaf lønning	54
3.6. Fiskeriets kapitalaf lønning – bruttooverskud	57
3.7. Fiskeriets rentabilitet	61
4. Beregning af prisudviklingen på fiskeprodukter	65
4.1. Vurdering af prisudviklingen i 2003	65
4.2. Metode og datagrundlag	65
4.3. Prisskøn for artsgrupper	68
4.3.1. Torsk	68
4.3.2. Andre torskefisk	69
4.3.3. Dyre fladfisk	70

4.3.4.	Almindelige fladfisk	70
4.3.5.	Sild	71
4.3.6.	Makrel.....	72
4.3.7.	Laksefisk.....	73
4.3.8.	Rejer	74
4.3.9.	Jomfruhummer.....	75
4.3.10.	Muslinger.....	75
4.3.11.	Industrifisk.....	76
5.	Konsekvenser af havdagereguleringen i Nordsøen, Skagerrak og Kattegat.....	79
5.1.	Havdagereguleringens hovedpunkter	80
5.2.	Anvendt metode.....	80
5.3.	Havdagereguleringens betydning for fangsterne	84
5.4.	Havdagereguleringens betydning for omkostningerne	90
5.5.	Havdagereguleringens betydning for indtjeningen.....	92
5.6.	Tilpasninger til havdagereguleringen	97
5.7.	Sammenfatning.....	100
	Bilagstabeller	103
	English summary	133
	The basis of the fishery 2003	133
	The fishing fleet	134
	Catches and earnings in 2003.....	134
	Evaluation of price developments in 2003	137
	Impacts of days at sea regulation	137

Forord

Rapporten om fiskeriets økonomi 2003 er den tredje rapport i den årligt tilbagevendende analyse af den økonomiske situation for dansk fiskeri.

Analysen tager udgangspunkt i de rammer, som fastlægges af de vedtagne Total Allowable Catches (TAC'er) og fiskekvoter for 2003. Den anvendte struktur for den danske fiskerflåde er baseret på fiskeriet i 2002 og det officielle register over den danske fiskerflåde. På grundlag af den seneste fiskeriregnskabsstatistik udarbejdet af Fødevareøkonomisk Instituts statistiske afdeling og skøn over den forventede prisudvikling for fiskeprodukter foretages beregninger over fiskeriets forventede økonomiske resultater i 2003.

Rapporten om Fiskeriet Økonomi 2003 er opbygget på samme måde som sidste års rapport og skal ses som et supplement til Fødevareøkonomisk Instituts fiskeriregnskabsstatistik. De første fire kapitler omhandler den danske fiskerflådes rentabilitet belyst ved en række økonomiske indikatorer, mens det sidste kapitels indhold varierer fra år til år. I nærværende rapport indgår i dette kapitel en specialanalyse af konsekvenser af den for 2003 vedtagne havdageregulering i Nordsøen, Skagerrak og Kattegat.

Udarbejdelsen af rapporten er sket i et samarbejde mellem afdelingen for Fiskeriøkonomi og –forvaltning og Statistisk afdeling på Fødevareøkonomisk Institut. Arbejdet er koordineret af Jørgen Løkkegaard, og bidragydere til de enkelte kapitler er Jesper Andersen, Hans Frost, Jens Kjærsgaard, Erik Lindebo, Max Nielsen og Rasmus Nielsen. Elsebeth Vidø har stået for redigeringen af rapporten og Ayoe Hoff for korrekturlæsningen.

Fødevareøkonomisk Institut, april 2003.

Ole P. Kristensen

Sammenfatning

Fiskerigrundlaget 2003

- Revision af CFP og relativ stabilitet** I december 2002 enedes Ministerrådet om en revision af EU's fælles fiskeripolitik, efter hvilken den overordnede ramme for fiskeriet fortsat fastlægges ved TAC'er (total tilladte fangstmængder) og en kvotefordeling på medlemslande efter det hidtidige gældende princip om relativ stabilitet.
- Genopretningsplaner for torskbestande** I tilknytning til de vedtagne TAC'er for 2003 gennemføres en genopretningsplan for torskbestande, som indeholder supplerende begrænsninger for fiskeriet i form af havdageregulering for fartøjer, der fisker i Nordsøen, Skagerrak og Kattegat. Samtidig afspejler de fastsatte TAC'er og kvoter for 2003 genopretningsplanerne ved at indeholde reduktioner på kritiske bestande.
- Konsumkvoterne falder med 4%...
...og industrikvoterne stiger med 2 %** I 2003 omfatter grundlaget for konsumfiskeriet 49 kvoter med en samlet kvotemængde på 252 tusinde tons hvilket er et fald på 4% i forhold til 2002. I perioden 2000 til 2003 er kvoteniveauet reduceret med 24% fra et niveau på 330 tusinde tons i 2000. For industrifiskeriet udgør 19 kvoter rammen på ca. 1.594 tusinde tons svarende til en stigning på ca. 2% i forhold til 2002.
- Torskekvoterne halveret siden 2000** Torske- og tungekvoterne er reduceret med 50% eller mere siden 2000. I 2003 er de samlede torskekvoter på ca. 30.000 tons mens tungekvoterne er reduceret til ca. 900 tons i 2003.
- Sildegvoterne er faldet med 30% siden 2000** Af de øvrige vigtige konsumarter er sildegvoterne reduceret med ca. 30%, mens makrel-, rødspætte-, dybvandsreje- og jomfruhummerkvoterne er faldet med mellem 5% og 10% siden 2000.
- Nordsøen og Skagerrak hårdest ramt** Reduktionen i torskekvoterne er mest markant i Nordsøen og Skagerrak, hvor faldet er på ca. 53% i forhold til 2002, til et samlet niveau på under 8.000 tons i 2003.

Fortsat høj kvoteudnyttelse for konsumarter...

...og svagt fald for industriarter

For konsumfiskeriet er kvoteudnyttelsesgraden generelt høj og forventes i 2003 at ligge på et gennemsnit omkring 90% med en fuld udnyttelse for torsk, tunge, sild og makrel. Industrikvoterne skønnes på basis af de sidste tre års fiskeri at opnå en gennemsnitlig udnyttelsesgrad på ca. 60%. De nævnte udnyttelsesprocenter inddrager ikke en eventuel effekt af havdagereguleringen.

Fiskerflåden

Nedgangen i antallet af fartøjer fortsætter

Ved udgangen af 2002 var antallet af fartøjer i den danske fiskerflåde 3.853. Antallet af fartøjer i den danske flåde er således reduceret med ca. 26% siden 1995, mens den samlede tonnage er steget svagt med ca. 1% til ca. 99.500 BT/BRT, heraf er ca. 98% aktivt i fiskeriet.

17% af fartøjerne fanger 90% af fangsten og 31% dækker 75% af værdien

Ca. 17% af fartøjerne (227 fartøjer) dækker 90% af fangstmængden, mens 73% af fartøjerne fanger mindre end 5% af den samlede fangstmængde. 415 fartøjer svarende til 31% af den kommercielle flåde dækker ca. 75% af fangstværdien mens ca. 30% dækker under 5% af den samlede fangstværdi i 2002.

Fald på ca. 25% i antal fartøjer og beskæftigede siden 1995

Flådens strukturelle udvikling er karakteriseret ved en kraftig reduktion i antallet af kommercielt aktive fartøjer, med en deraf følgende nedgang i beskæftigelsen. Siden 1995 er antallet af fartøjer og beskæftigede faldet med henholdsvis 500 og 1.200 svarende til en nedgang på over 25% over 8 år.

Fangst og indtjening i 2003

Kommercielle fartøjer dækker 99% af fiskeriet

Fartøjer med en samlet fangstværdi på over ca. 220.000 kr. i 2002 (kommercielt aktive fartøjer) indgår i grundlaget for prognoseberegningerne. I forhold til det samlede registrerede fiskeri dækker disse fartøjer over 99% af fangstmængden og 98% af fangstværdien.

Fald i fangstmængden på 4%

Den forventede fangstmængden i 2003 er på 1.350 tusinde tons. Det svarer til en reduktion på ca. 60 tusinde tons i forhold til 2002, hvilket er en nedgang på ca. 4%. Det gennemsnitlige

fangstniveau i perioden 2000-2002 var på ca. 1.470 tusinde tons.

Fald i den samlede fangstværdi på 7%

For det samlede kommercielle fiskeri er skønnet over den totale fangstværdi, baseret på forventede 2003-priser, på 3.350 mio. kr. svarende til en nedgang på ca. 250 mio. kr. eller ca. 7%. Den negative udvikling i den gennemsnitlige fangstværdi gælder for alle størrelsesgrupper, undtagen gruppen af mindre fartøjer på 12-15 meter, der forventes at opnå en mindre stigning på 2%.

Brændstofomkostninger forventes at stige markant

Prognosen for driftsomkostningerne er baseret på FØI's fiskeriregnskabsstatistik for perioden 1995 til 2001. Af driftsomkostningerne varierer brændstofomkostningerne mest i perioden. De gennemsnitlige brændstofomkostninger pr. fartøj var på ca. 190 tusinde kr. i perioden 1999 til 2001, mens de forventede udgifter til brændstof i 2002 og 2003 er på henholdsvis ca. 220 og ca. 310 tusinde kr. Årsagen til den kraftige stigning i brændstofomkostningerne er den aktuelle situation på verdensmarkedet for olie, for hvilken prisen er steget markant.

Driftsomkostningerne stiger med 8% i 2003

De gennemsnitlige driftsomkostninger pr. fartøj forventes at stige fra ca. 850 tusinde kr. i 2001 til ca. 925 tusinde kr. i 2002 (en stigning på 9%). Det forventes, at driftsomkostningerne stiger yderligere i 2003 med ca. 8% som følge af stigende priser på brændstof.

Fald i indtjeningsevne for alle fartøjsstørrelser

Den gennemsnitlige indtjeningsevne pr. fartøj (overskud til aflønning til arbejdskraft og kapital) forventes i 2003 at være på ca. 1,3 mio. kr., hvilket svarer til niveauet i 2001. I forhold til 2002 falder den gennemsnitlige indtjeningsevne med ca. 0,25 mio. kr. svarende til et fald på ca. 15%. Tendensen til faldende indtjeningsevne gør sig gældende for alle fartøjsstørrelser.

Variert udvikling i aflønningen til fiskerne

Den skønnede gennemsnitlige aflønning til arbejdskraft pr. fartøj i 2003 er beregnet til ca. 940 tusinde kr., hvilket svarer til en stigning på 8% i forhold til perioden 1999-2001. Når man ser på fartøjsstørrelsen, er tendensen, at de store industritrawlere og specialfiskerierne oplever den største stigning, mens de mindre

fartøjer har et fald i den gennemsnitlige aflønning. I forhold til den beregnede aflønning for 2002 er der tale om et fald på 7% i den samlede gennemsnitlige aflønning, men med en varierende udvikling for de forskellige fartøjsgrupper.

Lønomkostningen pr. besætningsmedlem steget over 50% siden 1995

Udviklingen i de gennemsnitlige lønomkostninger pr. besætningsmedlem og pr. fartøj har i perioden siden 1995 været kendetegnet ved en markant stigning på henholdsvis 54% og 56%. Denne udvikling afspejler nedgangen i antallet af fiskerfartøjer og beskæftigelsen samtidig med en fastholdelse af det totale indtjeningsniveau.

Bruttooverskuddet falder i forhold til 2001 og 2002

Udviklingen i bruttooverskuddet belyser betalingen til fremmedkapital, forrentning af egenkapital herunder eventuelt profit og afskrivninger på fartøjet. Det forventede gennemsnitlige bruttooverskud i 2003 pr. fartøj er beregnet til ca. 360 tusinde kr. på basis af forventede 2003 priser, svarende til en forøgelse i forhold til 1999-2001 på 34%. I forhold til 2001 og det beregnede bruttooverskud i 2002 er der tale om et fald på henholdsvis 6% og 34%.

Særlige forhold for små fartøjer

For gruppen af små fartøjer udgør den beregnede aflønning til arbejdskraften så stor en del af fangstværdien, at bruttooverskuddet er meget lille eller endog negativt. Den økonomiske aktivitet for de små fartøjer er karakteriseret ved, at fiskeriet drives af ejeren eventuelt periodevis suppleret med en medhjælper. For disse fartøjer må indtjeningsevnen, dvs. fangstværdi med fradrag for løbende omkostninger (ekskl. udgifter til arbejdskraft og kapital) betragtes som den centrale indikator. En fordeling af aflønningen på arbejdskraft og kapital er for denne gruppe mindre væsentlig.

Den gennemsnitlige rentabilitet skønnes til 10% i 2003

Fiskeriets rentabilitet vurderes ved at betragte bruttooverskuddet i forhold til størrelsen af den investerede kapital. Som grundlag for vurderingen af kapitalens størrelse anvendes fartøjernes forsikringsværdi. Prognosen for flådens samlede rentabilitet forventes at være 10% i 2003. Rentabiliteten var i gennemsnit på 9% for perioden 1999-2001, mens den beregnede rentabilitet for

2001 var på 12% og for 2002 på 15%.

...men varierer efter fartøjsstørrelse

På grundlag af prognosen for rentabiliteten for flåden som helhed er der grund til at pege på, at den samlede forbedring dækker over meget store forskelle for de enkelte fartøjsgrupper. Det generelle billede viser en markant forværring af rentabiliteten for små og mindre fartøjer, mens udviklingen i de store fartøjers rentabilitet er bedre. De mellemstore fartøjer forventes at få forringet rentabiliteten i 2003. Den alvorlige forværring for de små og mindre fartøjer skal ses i lyset af, at deres muligheder for at skifte fiskeri både med hensyn til arter og farvande er begrænsede.

Vurdering af prisudviklingen i 2003

Prisudviklingen er uensartet for 2003

Prisudviklingen på fisk er af central betydning for indtjeningen i fiskeriet i 2003. Skønnene over prisudviklingerne tager udgangspunkt i det forventede udbud på EU-markedet opdelt på grupper af fiskearter. På denne basis vurderes stigninger i prisen på dyre fladfisk (+10%) makrel (+10%), jomfruhummer (+5%), muslinger (+5%) og industrifisk (+10%). Omvendt forventes prisfald på torsk (-5%), andre torskfisk (-10%), fladfisk (-5%), sild (-25%) og rejer (-5%).

Udbuddet af fisk i EU er grundlaget for prisvurderingen

Det vurderes efterfølgende, om der kan være særlige forhold, som betyder, at de danske priser bør justeres i forhold til de beregnede priser for EU-markedet som helhed. Udbudet vurderes med udgangspunkt i de fastsatte kvoter og kvoteudnyttelsen i tidligere år efter samme principper som i Fiskeriets Økonomi 2001 og 2002 suppleret med vurderinger af betydningen af valutakurs ændringer.

Konsekvenser af havdagereguleringen

Genopretning af torskbestande

Kompromisset omkring genopretning af torskbestande indebærer kraftige nedskæringer for torsk kvoterne i 2003, samt en aftale om at indføre et loft for antallet af havdage for de fartøjer, der fisker i Nordsøen, Skagerrak og Kattegat.

Analyse af havdagereguleringen	Analysen af de mulige økonomiske konsekvenser af havdagereguleringen er foretaget på grundlaget af Rådets forordning (EF) nr. 2341/2002, 20.12.2002. De gennemførte beregninger er baseret på en række forudsætninger, hvilket følgelig indebærer usikkerhed om de beregnede konsekvenser.
Havdage koster ca. 190 mio. kr. i tabt fangstværdis	Når effekten af havdagereguleringen medtages, er den samlede nedgang i fangstværdien for 2003 i forhold til 2002 beregnet til ca. 440 mio. kr. svarende til en nedgang på ca. 12%. Heraf kan ca. 190 mio. kr. henføres alene til konsekvenser af indførelsen af havdagereguleringen.
Torsk begrænses ikke, men rødspætter gør	I forhold til de vedtagne kvoter for torsk forekommer der ikke store ændringer i fangsten ved inddragelse af havdagebegrænsningen. For rødspætter viser beregningen imidlertid en nedgang på ca. 27% under havdagereguleringen i forhold til, hvad situationen ville have været uden havdagereguleringen.
Snurrevod og bomtrawl rammes hårdt	Snurrevods fartøjerne rammes hårdt af havdagereguleringen. Der er beregnet et fald i fangstværdien for de mindre snurrevods fartøjer på 15-18m på ca. 30% i forhold til et fiskeri under restriktioner på havdagene. De mellemstore snurrevods fartøjer på 18-24m og de mindre på 12-15m forventes på tilsvarende vis at få en nedgang på ca. 20%. Nedgangen for bomtrawlere er beregnet til ca. 32%.
Havdage har kun lidt betydning for trawlere	Effekten af havdagebegrænsningen for trawlerne samt garn- og krogfartøjer er ikke særlig markant. Kvoterne falder for de mindre grupper af trawlere fra 2002 til 2003, men den yderligere beregnede nedgang som følge af havdage i 2003 er relativt begrænset, især når fangstværdien vurderes.
Indtjeningsevne	Indtjeningsevnen for de fartøjsgrupper, der er mest afhængige af rødspætter, og som samtidig i forvejen udøver et skånsomt fiskeri med store maskestørrelser, berøres mest. Indtjeningsevnen for snurrevod og bomtrawl, samt trawlere mellem 24-40 m og små trawlere under 12m har en beregnet nedgang på mellem 10% og 34% alene som følge af havdagereguleringen. Hertil

kommer yderligere nedgange som følge af kvotenedskæringerne.

Bruttooverskuddet falder pga. kvotereduktion

Det samlede fald i bruttooverskuddet fra 2002 til 2003 ekskl. havdageregulering er beregnet til ca. 250 mio. kr. hvilket svarer til en reduktion på ca. 34%. Havdagereguleringen forstærker faldet med ca. 4% eller ca. 30 mio. kr.

Bedre kvoteudnyttelse

En række forhold kan bidrage til, at situationen forbedres. Som hovedregel vil en bedre udnyttelse af kvoter og havdage føre til højere fangstmængder og –værdier, men denne forbedring vil samtidig medføre højere omkostninger samt andre uønskede virkninger.

Havdagereguleringen påvirker ikke landingerne af torsk – men reducerer fangsten af rødspætter

Havdagereguleringen er tænkt indført som et vigtigt instrument i genopretningsplanen for torsk, men reguleringen er ikke særlig effektiv i forhold til landinger af torsk, da kvoterne er mere restriktive for fiskeriet end havdagene. Derimod har havdagereguleringen en utilsigtet virkning for især fiskeriet efter rødspætter, hvor kvoten ikke vil kunne udnyttes. Dette fiskeri drives i forvejen i stor udstrækning som et skånsomt fiskeri. Hertil kommer, at rødspættefiskeriet pålægges øgede omkostninger. Således kræves der omkostningsforøgende strukturelle tilpasninger af fiskeriet, hvis rødspættekvoten skal fiskes op. På grundlag af det oprindelige reguleringsgrundlag fra rådsmødevedtagelsen er det beregnet, at kun ca. 18.000 tons ud af ca. 25.000 tons rødspætter vil blive fanget, hvis disse omkostningsforøgende foranstaltninger ikke gennemføres.

1. Fiskerigrundlaget

Ny fælles fiskeripolitik

EU's fælles fiskeripolitik er blevet revideret med virkning fra 2003. Reformen af den fælles fiskeripolitik fastlægger de grundlæggende betingelser for fiskeriet i EU i fremtiden og dermed i Danmark.

Hovedpunkterne i revisionen omfatter bl.a.:

- Udfasning af støtte til nybygning. Støtten til nybygning af fiskefartøjer fortsættes frem til udgangen af 2004, men på skærpede betingelser, der blandt andet betyder, at der skal udtages større flådekapacitet end den, der sættes ind, for fartøjer over 100 GT.
- Støtte til modernisering på skærpede betingelser. Støtten kan gives for så vidt der er tale om forbedring af sikkerheds- og arbejdsforhold eller bedre teknologi til behandling og opbevaring af fangsterne. Moderniseringerne må ikke forøge et fartøjs fangstevne.
- Øget vægt på indsatsregulering i form af begrænsning i antallet af dage, fartøjerne må være på havet og fiske (havdage) for at sikre genopretningen af truede bestande.
- Mere effektiv og ensartet kontrol, herunder styrkelse af kontrolsamarbejdet mellem medlemsstaterne og udvidet mulighed for at Kommissionen kan overvåge den nationale kontrolindsats.
- Opretholdelse af den relative stabilitet i adgangen til fiskeressourcerne sammen med aftalerne om 12-sømilezonen.
- Videreførelse af støtte til ophugning af fiskefartøjer. Midlerne til støtten forventes forøget gennem omprioriteringer inden for rammerne af de eksisterende nationale strukturprogrammer.

Genopretning af torskbestande og kvoter for 2003

Aktuelt for 2003 indgår en plan for genopretning af torske- og kulmulebestandene, som indeholder midlertidige foranstaltninger, der omfatter en reduktion i TAC'er (Total Allowable Catch) på torsk og et loft over antallet af havdage for de enkelte fartøjer. Disse foranstaltninger er gældende fra 1. februar og indtil ikrafttræden af en endelig genopretningsplan for bestandene af torsk og kulmule.

De fastsatte TAC'er og kvoter for 2003 afspejler genopretningsplanerne i form af reduktioner på de kritiske bestande, hvilket betyder, at der især er reduktioner for torsk og de bestande, der indgår i blandede fiskerier med torsk.

Fangstgrundlaget for konsum fiskeriet reduceret

TAC'erne for en række af de vigtigste konsum arter i dansk fiskeri bliver således yderligere reduceret fra 2002 til 2003. Da ca. 90% af de danske fangster er underlagt kvoteregulering, betyder denne udvikling et yderligere formindsket fangstgrundlag, som ikke kan kompenseres ved skift til arter, der ikke er kvoterede. I 2003 udgør 49 kvoter grundlaget for konsumfiskeriet, med en samlet kvotemængde på ca. 252 tusinde tons, jf. bilagstabel 1.1.¹, dette svarer til en nedgang på ca. 4% i forhold til 2002.

Mindre stigning i industrikvoterne

I 2003 er det danske fiskerigrundlag for industrifiskeriet 19 kvoter med en samlet kvotemængde på ca. 1.594 tusinde tons svarende til en stigning på ca. 2% i forhold til 2002.

Nye nationale forvaltningsprincipper

På nationalt plan indføres i 2003 individuelle omsættelige kvoter i flere af de centrale sildefiskerier samtidig med nye regler vedrørende gennemførslen af den i EU vedtagne havdageregulering.

1.1. Kvot udviklingen 2000-2003

Fangstanvendelse

De danske fangster anvendes direkte som spisefisk (konsumfisk) i fersk eller forarbejdet form. Industrifisk anvendes til pro-

¹ Bilagstabel 1.1. indeholder de samlede danske kvoter fra 2000-2003.

duktion af fiskemel og fiskeolie, der anvendes til høj kvalitetsfoder i akvakultur og til landbrugets dyreproduktion. Fiskeolien har en række højteknologiske anvendelsesområder indenfor animalske olier.

Kvoterne på industrifisk stiger med 2%

Efter et fald på 9% fra 2001 til 2002 i kvoteniveauet for industrifisk er kvoterne igen blevet øget i 2003 med ca. 31 tusinde tons (ca. 2%). Tobiskvoten stiger med 23 tusinde tons, samtidig med at kvoten for blåhvilling og hestemakrel forøges med henholdsvis 14% og 9% i 2003 i forhold til 2002, jf. tabel 1.1.

Tabel 1.1. Kvoter på industrifisk (tons)				
	2000	2001	2002	2003
Blåhvilling	84.920	89.124	48.889	55.654
Brisling	300.587	293.467	291.236	288.453
Hestemakrel	41.070	52.290	36.778	40.069
Lodde ¹⁾	28.550	25.000	49.285	49.285
Sperling	227.340	227.320	220.340	220.340
Tobis	1.038.500	1.026.100	915.888	938.517
Andre arter ²⁾	0	0	0	1.508
I alt	1.720.967	1.723.301	1.562.416	1.593.826

Anm.: I kvoterne for 2003 er inkluderet kvotebytter frem til 20. februar 2003.

Noter: ¹⁾ Loddekvoten er ufordelt til rådighed for EU-medlemslandene.

²⁾ Andre arter er brosme og guldlaks.

Konsumkvoterne ned med 24%

Det samlede kvoteniveau for konsumfisk er i perioden fra 2000 til 2003 blevet reduceret fra ca. 330 tusinde tons til ca. 252 tusinde tons svarende til en nedgang på ca. 24%, jf. tabel 1.2.

Kvoteniveauet for torsk halveret siden 2000

Et af de relativt største fald er sket i kvoterne for torsk, hvor de samlede kvoter er blevet reduceret med ca. 30.000 tons fra 2000 til 2003 svarende til en nedgang på ca. 50%. Reduktionen i kvoteniveauet for torskefisk på ca. 36% svarende til 27.000 tons fra 2000 til 2003, skyldes således de faldende torskekvoter, da kvoterne for de øvrige arter af torskefisk samlet set er blevet øget i perioden. De samlede kvoter på fladfisk er reduceret med ca. 11%, hvor bl.a. niveauet for tungekvoterne er blevet mere end halveret fra ca. 2.000 tons til ca. 900 tons. Kvoterne for rødspætte er samtidig blevet reduceret med ca. 5% fra 2000 til

2003. Det største absolutte fald er sket i sildekvoterne der er reduceret med ca. 46.000 tons svarende til en nedgang på ca. 28%, især pga. en stor nedgang i Østersøen og farvandene ved Svalbard, Bjørneøen, Barents- og Norskehavet jf. bilagstabel 1.1. Makrelkvoten faldt i samme periode med ca. 8%. Kvoterne på dybvandsrejer og jomfruhummer er reduceret med henholdsvis 5% og 11% i forhold til 2000, mens kvoten på grønlandsrejer er uændret, jf. tabel 1.2.

Tabel 1.2. Kvoter på konsumfisk (tons)

	2000	2001	2002	2003
Torskefisk	73.535	58.723	57.357	46.847
- heraf torsk	60.683	47.359	37.874	30.474
Fladfisk	39.587	34.115	32.291	35.239
- heraf rødspætte	31.470	27.497	25.820	29.850
- heraf tunge	2.017	1.537	1.284	895
Sild	164.472	143.083	117.418	118.869
Makrel ¹⁾	30.812	31.682	33.178	28.398
Dybvandsrejer	8.458	8.708	7.899	8.049
Jomfruhummer	4.710	4.649	4.845	4.177
Andre arter	6.752	6.814	6.651	8.338
Grønlandsrejer	2.024	2.024	2.024	2.025
I alt	330.350	289.798	261.563	251.942

Anm.: I kvoterne for 2003 er inkluderet kvotebytter frem til 20. februar 2003.

Noter: ¹⁾ En del af makrelkvoten i Nordsøen, Norskehavet (EU zone), Skagerrak, Kattegat, Øresund, Bælthavet og Østersøen må fiskes i den norske zone af Nordsøen og Norskehavet.

Torskekvoterne er centrale for dansk fiskeri

Torskekvoterne er på trods af reduktioner i de senere år stadigvæk af central betydning for det danske fiskeri med en andel målt i værdi på ca. 20% i perioden 2000-2002 og i 2002 alene på ca. 15% af den samlede landingsværdi. Torsk indgår sammen med andre torskefisk og fladfisk i de vigtige flerartsfiskerier i Nordsøen, Skagerrak og Kattegat.

Nordsøen og Skagerrak hårdest ramt

Reduktionerne i torskekvoterne fra 2002 til 2003 er mest markant i Nordsøen og Norskehavet samt Skagerrak, hvor kvoten reduceres med henholdsvis 49% og 44%. I Kattegat reduceres kvoten med 19%, mens den i Øresund, Bælthavet og Østersøen stort set er uændret, jf. tabel 1.3. Set over perioden 2000-2003 er de største reduktioner sket i Nordsøen og Norskehavet (EU)

samt Skagerrak og Kattegat, hvor reduktionerne har været på henholdsvis 69%, 67% og 67%.

Kvoterne for andre torskefisk er reduceret

Når man ser på de samlede fangstmuligheder på andre torskefisk er de samlede kvoter blevet reduceret fra 2002 til 2003. Dette skyldes især at kvoten på kuller er blevet reduceret med ca. 5.000 tons svarende til 49% fra 2002 til 2003. Kvoterne på andre torskefisk som mørksej og kulmule er til gengæld blevet øget fra 2002 til 2003, således at kvoterne for andre torskefisk samlet set er faldet med 19%, jf. bilagstabel 1.1.

Tabel 1.3. Torskekvoterne fra 2000 til 2003 (1.000 tons)

	2000	2001	2002	2003	%-ændring 2000-2003
Nordsøen og Norskehavet (EU)	15	8	9	5	-69
Skagerrak	9	6	6	3	-67
Kattegat	4	4	2	1	-67
Øresund, Bælthavet og Østersøen	32	29	22	21	-33
I alt	61	47	38	30	-50

Anm.: I kvoterne for 2003 er inkluderet kvotebytter frem til 20. februar 2003.

1.2. Kvoteudnyttelse

De faktorer, der påvirker kvoteudnyttelsen, kan opdeles i tre hovedgrupper: biologiske, politiske og økonomiske.

Biologiske faktorer

Det biologiske rådgivningsgrundlag er generelt behæftet med usikkerhed. For bestande med kort livscyklus eller stor andel af unge fisk er det især kortsigtede klimatiske forhold, der har betydning for bestandssituationen i et givet år. Hertil kommer, at manglende eller fejlagtig information om fangster resulterer i usikkerhed ved fastlæggelsen af TAC'erne. Dette indebærer, at kvoterne i nogle år ikke er i overensstemmelse med de faktiske fiskerimuligheder.

Politiske faktorer

Da de enkelte medlemslande selv forvalter udnyttelsen af de tildelte kvoter er den anden faktor af betydning for kvoteudnyttelsen selve fastlæggelsen og anvendelsen af fangstreglerne gen-

nem året. I sagens natur kendes de konkrete fiskerivilkår ikke på det tidspunkt reglerne fastlægges, og selv om der i stor udstrækning søges taget hensyn til en række faktorer herunder sæsonvariationer og industriens efterspørgsel, så kan en stram forvaltning i begyndelsen af året i et uheldigt samspil med andre vilkår som f.eks. vejrforhold føre til, at de mængder, der er til rådighed sidst på året, ikke kan opfiskes.

Økonomiske faktorer

Den tredje faktor, som medvirker til en varierende kvoteudnyttelse, er de økonomiske forhold for fiskeriet. Generelt forventes det, at fiskeren vil søge at tjene mest muligt på sit fiskeri, hvor indtjeningen bestemmes af de forventede indtægter herunder priserne på fisk ved forskellige fiskerier samt de hermed forbundne omkostninger og eventuelle reguleringsmæssige restriktioner. Da fiskeriet som hovedregel ikke kan drives målrettet efter en enkelt art, men snarere som et kombinationsfiskeri, vil kravet om at hver enkelt kvote ikke må overskrides ligeledes føre til, at kvoterne under et generelt ikke altid kan udnyttes fuldt ud.

Havdage-regulering

Den i 2003 indførte havdageregulering forventes at påvirke kvoteudnyttelsen i negativ retning, idet samspillet mellem kvoteniveauet og havdagebegrænsningen kan reducere udnyttelsen af de enkelte kvoter. I kapitel 3 er fangst og indtjening i fiskeriet i 2003 vurderet på grundlag af modelberegninger, der ikke indrager betydningen af havdagereguleringen og de i dette afsnit fastlagte kvoteudnyttelsesprocenter tager ikke hensyn til havdagebegrænsningen.

Beregning af forventet kvoteudnyttelse 2003

Beregningerne af kvoteudnyttelsen for 2003 er fastsat på bestandsniveau og baseret på to metoder. Dels er den gennemsnitlige kvoteudnyttelse i de seneste tre år beregnet, og dels er der foretaget en vurdering af kvotens absolutte størrelse i 2003 i forhold til fiskeriets normale omfang. Som udgangspunkt anvendes den første metode. For de bestande, hvor kvoternes absolutte størrelse har ændret sig markant, baseres skønnet over kvoteudnyttelsen i stedet på den anden metode. Dette er især tilfældet for konsumarterne. De anvendte forventninger til kvo-

teudnyttelse for alle bestande er vist i bilagstabel 1.2.

Tabel 1.4. Kvoteudnyttelse 2000-2002 og skønnet udnyttelse i 2003 for udvalgte industriarter (%)

		2000	2001	2002	Forventet i 2003
Blåhvilling	Farvandene ved Færøerne (EU), vest for Skotland, Irland og England	94	100	97	97
	Farvandene ved Færøerne (færøsk)	88	98	0	98
	Nordsøen og Norskehavet (Norsk)	205	196	91	96
	Nordsøen og Norskehavet (EU)	11	16	75	73
Brisling	Nordsøen og Norskehavet (EU)	97	82	81	75
	Skagerrak og Kattegat	64	99	73	73
	Øresund, Bælthavet og Østersøen	96	99	84	100
Hestemakrel	Farvandene ved Færøerne (EU), vest for Skotland, Irland, England og Biscayen	81	85	77	77
	Nordsøen og Norskehavet (EU)	41	6	5	4
Lodde	Farvandene omkring Grønland (grønlandsk)	73	70	47	47
Sperling	Nordsøen, Norskehavet (EU), Skagerrak og Kattegat	78	26	30	45
	Nordsøen og Norskehavet (Norsk)	16	22	43	27
Tobis	Nordsøen (norsk)	52	14	8	25
	Nordsøen og Norskehavet (EU)	53	67	78	66
Industrifisk i alt		63	60	64	60

Anm.: Kvoteudnyttelsen er beregnet på basis af fangster foretaget af fartøjer med en fangstværdi over FØI's minimumsgrænser, se endvidere kapitel 3.

Konsekvenserne af havdagereguleringen i Nordsøen, Skagerrak og Kattegat behandles selvstændigt i kapitel 5 på basis af en tilpasning af beregningsmodellen for forudsigelser af indtjeningen i fiskeriet.

Den samlede kvoteudnyttelse i industrifiskeriet var i perioden

Industrifiskekvoterne udnyttes ca. 60%

2000-2002 på mellem 60% og 64%, jf. tabel 1.4. Indenfor industrifiskeriet er der meget stor forskel på udnyttelsesgraden af de enkelte kvoter også indenfor de enkelte arter. Generelt har brislinge kvoterne en høj udnyttelsesprocent ligesom hestemakrelkvoten uden for Nordsøen. Udnyttelsen af kvoterne for industrifisk i norsk zone af Nordsøen varierer derimod fra en meget lav udnyttelse til mere end fuld udnyttelse, hvilket bl.a. forklares af de store variationer i tobisfiskeriet.

Et mindre fald i industrikvoteudnyttelsen forventes

Den væsentligste årsag til de varierende udnyttelsesgrader i industrifiskeriet er de svingende bestandsforhold fra år til år specielt for tobisfiskeriet. Forudsigelserne for udnyttelsesgraden i industrifiskeriet i 2003 baseres derfor i hovedsagen på gennemsnitlige udnyttelsesprocenter for de enkelte bestande i de seneste tre år. Kvoteudnyttelsen for 2003 forventes at falde blandt andet på grund af de øgede kvoter og de tekniske regler vedrørende bifangster.

Høj kvoteudnyttelse for demersale konsumarter

For konsumfiskeriet er udnyttelsesgraden på de vigtigste arter generelt høj, jf. tabel 1.5. Den samlede udnyttelsesgrad varierer mellem 88% og 93% fra 2000 til 2002. Specielt i 2001 har der været en meget høj udnyttelsesgrad for alle fiskerier. For det demersale fiskeri er torskekvoterne, som nævnt, af central betydning, og udnyttelsesgraden ligger højt i hele perioden. Rødspættekvoterne har generelt en lavere udnyttelsesgrad end torsk, og de relativt stigende rødspættekvoter kan medføre, at kvoterne ikke udnyttes fuldt ud.

...men højest for pelagiske konsumarter

Silde- og makrelkvoterne, der udgør fiskerigrundlaget for det pelagiske fiskeri, udnyttes næsten 100% i alle farvande i perioden. Det skyldes formentlig at disse fiskerier drives meget specialiseret, således at der ikke forekommer samspilsproblemer mellem kvoterne.

For hovedparten af de vigtigste fiskearter er kvotebegrænsningerne således af central betydning for fiskeriets økonomi, det gælder kvoterne for torsk, rødspætter, sild, makrel, tunge og sej. Samtidig er flere af de øvrige kvoter genstand for en høj udnyt-

telsesgrad, hvilket bl.a. gælder laksekvoten i Østersøen og jomfruhummer i Nordsøen og Norskehavet samt i de indre danske farvande, jf. bilagstabel 1.2.

**Luft i kvoterne
kan være svær at
udnytte**

Selv om der er luft i en række kvoter, kan en højere udnyttelsesgrad være svær at opnå. Det kan skyldes, at visse arter er sværere at fange end kvoterne tilsiger, og at der er samspilsproblemer mellem kvoterne i kombinationsfiskerier, samt at forvaltningsreglerne for kvoteudnyttelsen gennem året nødvendigvis må fastlægges på grundlag af forventninger til fiskeriets udvikling.

Tabel 1.5. Kvoteudnyttelse 2000-2002 og skønnet udnyttelse i 2003 for udvalgte konsumarter (%)

		2000	2001	2002	Forventet i 2003
Dybvandsrejer	Farvandene ved Østgrønland (grønlandsk) og Færøerne	92	100	72	88
	Nordsøen (norsk)	73	96	64	64
	Nordsøen og Norskehavet (EU)	29	27	29	29
	Skagerrak og Kattegat	65	34	57	55
Jomfruhummer	Nordsøen og Norskehavet (EU)	80	85	81	100
	Skagerrak, Kattegat, Øresund, Bæltthavet og Østersøen (EU)	89	79	86	95
Kuller	Nordsøen og Norskehavet (EU)	76	99	91	100
	Skagerrak, Kattegat, Øresund, Bæltthavet og Østersøen (EU)	45	98	94	100
Kulmule	Nordsøen og Norskehavet (EU)	49	98	93	84
	Skagerrak, Kattegat, Øresund, Bæltthavet og Østersøen (EU)	23	53	56	50
Makrel	Farvandene ved Færøerne (færøsk)	86	11	0	0
	Nordsøen, Norskehavet (EU), Skagerrak, Kattegat, Øresund, Bæltthavet og Østersøen	214	228	227	100
Mørksej	Nordsøen, Norskehavet (EU), Skagerrak, Kattegat, Øresund, Bæltthavet og Østersøen	100	102	96	80
Rødspætte	Kattegat	60	89	87	79
	Nordsøen og Norskehavet (EU)	84	97	88	90
	Skagerrak	62	96	76	78
	Øresund, Bæltthavet og Østersøen	74	67	73	71
Sild	Farvandet ved Svalbard, Bjørneøen, Barents- og Norskehavet	93	95	99	100
	Nordlig og central Nordsø	97	99	94	100
	Skagerrak og Kattegat	98	99	95	100
	Øresund, Bæltthavet og Østersøen	88	99	89	100
Torsk	Kattegat	72	67	89	100
	Nordsøen og Norskehavet	91	96	93	100
	Skagerrak	78	98	89	100
	Øresund, Bæltthavet og Østersøen	95	94	88	100
Tunge	Nordsøen og Norskehavet (EU)	87	88	77	100
	Skagerrak, Kattegat, Øresund, Bæltthavet og Østersøen	80	71	84	100
Andre arter	Nordsøen (norsk)	86	98	89	86
Konsumfisk i alt		88	93	90	91

Anm.: Kvoteudnyttelsen er beregnet på basis af fangster foretaget af fartøjer med en fangstværdi over FØI's minimumsgrænser, se endvidere kapitel 3.

Den faktiske udnyttelse af kvoterne kan være meget afhængig af de såkaldte tekniske bevaringsforanstaltninger som f.eks. redskabsbestemmelser og bifangstregler, hvor de relative bestandsforhold har betydning for fiskerimulighederne. Disse foranstaltninger er ikke direkte inddraget i vurderingerne af udnyttelsen af kvoterne.

Reduktionen i den danske fiskerflåde, jf. kap. 2, forventes kun i begrænset omfang at påvirke kvoteudnyttelsen i konsekvens af kvoternes størrelse i forhold til flådens samlede fysiske kapacitet.

Den i 2003 indførte havdageregulering behandles selvstændigt i kapitel 5, mens de øvrige beregninger vedrørende fiskeriets økonomi i kapitel 3 er gennemført inden inddragelsen af den eventuelle betydning af havdagebegrænsningen og konsekvenserne heraf for kvoteudnyttelsen.

2. Fiskerflåden

Flåden opdelt efter størrelse og redskab

Analysen af fiskeriets økonomi for 2003 tager udgangspunkt i en opdeling af fiskerflåden efter de samme grundprincipper, som var gældende for undersøgelsen for 2002. Strukturen er således fortsat belyst i forhold til fartøjernes størrelse og anvendte redskaber for at afspejle variationen i fiskerigrundlaget for flåden.

EU's retningslinier for flådeopdeling

På EU plan er der vedtaget en forordning om indsamling af biologiske og økonomiske data². De flådeopdelinger, der opereres med i denne forordning er indarbejdet i de anvendte grundprincipper.

I den nationale regulering af fiskeriet har længden på fartøjerne generelt betydning for fangststørrelsen, da de maksimale periodekvoter fastlægges efter fartøjernes længde. I konsekvens heraf anvendes fartøjernes længde over alt (loa) som hovedgruppering for flåden i det følgende.

Redskabstype samt målarart som grundlag for inddelingen

Det andet kriterium, der fortsat anvendes til gruppering af flåden, er fartøjstypen angivet ved redskabstypen i henhold til registreringen i det danske fartøjsregister. Redskabstypen indgår som grundlag for vurderingen af hvilke fiskearter, der udgør grundlaget for fiskeriet. For de store fartøjer (længde over alt på 24 meter og derover) anvendes yderligere en opdeling efter målarart for fiskeriet. Således indgår fartøjer, hvor 80% eller derover af fangstværdien udgøres af industriarterne, i gruppen af industrifartøjer.

Specialfiskerier

Grupperingen af flåden indeholder endvidere fartøjer, der har specialtilladelser til fiskeri på konkrete målarter som grundlag for fiskeriet. Det gælder hesterejefiskeriet, muslingefiskeriet og grønlandsrejefiskeriet.

² Forordning nr. 1639/2001 af 25. juli 2001, EØF-Tidende nr. L 222/53.

2.1. Fiskerflåden fra 2000 til 2002

Antal fartøjer er faldet med 26% over 8 år

Den danske fiskerflåde er i perioden 1995 til 2002 reduceret med ca. 26% i antal fartøjer, den samlede tonnage målt i BT/BRT er forøget med ca. 1%, mens motorkraften målt i kW er faldet 13%.

Reduktionen er størst i antallet af mindre fartøjer

I de seneste tre år er udviklingen fortsat med en reduktion i det samlede antal fartøjer. Nedgangen i antallet af fartøjer er størst blandt de små og mindre fartøjer, men også gruppen af mellemstore fartøjer er reduceret. Udviklingen for de store fartøjer er mindre markant i perioden 2000 til 2002, jf. tabel 2.1. Udviklingen har medført en stigende gennemsnitsstørrelse fra ca. 24,7 BT/BRT³ i 2000 til ca. 25,8 BT/BRT³ i 2002.

Tabel 2.1. Antal fartøjer i den danske fiskerflåde fra 2000 til 2002

	2000	2001	2002
Små fartøjer	3.076	2.977	2.890
Mindre fartøjer 12-15m	355	353	300
Mindre fartøjer 15-18m	220	218	192
Mellemstore fartøjer	196	200	186
Store fartøjer 24-40m	157	145	144
Store fartøjer ≥40m	44	43	44
Specialfiskerier	96	97	97
I alt	4.144	4.033	3.853

Kilde: Udtræk fra Fiskeridirektoratets database 11. februar 2003.

2.2. Fiskerflådens aktivitet 2002

For at fiske på de danske kvoter kræves, at fartøjet er registreret i det danske fiskerfartøjsregister. Denne registrering danner således udgangspunkt for det antal fartøjer, der er grundlag for analysen.

³ For fartøjer, der har tonnagen opgivet i BT, anvendes denne, ellers anvendes BRT. Den løbende opmåling til BT i stedet for BRT vil alt andet lige give anledning til en stigende tonnage, idet BT generelt er en smule højere end BRT. I 2002 var 3.089 fartøjer målt i BT, mens 764 var opmålt i BRT, mens tallene tilsvarende var 3.157 og 876 i 2001.

30% inaktive fartøjer

Aktivitetsniveauet i år 2002 er vist i tabel 2.2 for fartøjer registreret i fartøjsregistret ultimo 2002. I 2002 var 30% (1.151) af de registrerede fiskerfartøjer inaktive og omkring 15% (596) var registreret med en fangstværdi under momsgrænsen på 50.000 kr. Derudover var ca. 20% (768) af fartøjerne registreret med en fangstværdi under 219.202 kr. (FØI's grænseværdi), men over momsgrænsen, som i 2002 blev hævet til 50.000 kr.

Tabel 2.2. Aktiviteten for fartøjer registreret i det danske fiskerfartøjsregister ultimo 2002 målt i fangstværdi (antal fartøjer)

	Aktive fiskerfartøjer med fangstværdi i kr. -----				
	≥FØI's minimumsgrænse	<FØI's minimumsgrænse ≥50.000	<50.000	Inaktive registrerede fiskerfartøjer	Registrerede fiskerfartøjer
Små fartøjer	408	751	594	1.137	2.890
Mindre fartøjer 12-15m	283	15	0	2	300
Mindre fartøjer 15-18m	188	1	0	3	192
Mellemstore fartøjer	183	1	1	1	186
Store fartøjer 24-40m	143	0	0	1	144
Store fartøjer ≥40m	44	0	0	0	44
Specialfiskerier	89	0	1	7	97
I alt	1.338	768	596	1.151	3.853
% af "registrerede fiskerfartøjer"	34,73	19,93	15,47	29,87	

Kilde: Udtræk fra Fiskeridirektoratets database 11. februar 2003.

Kommercielle erhvervsfiskerfartøjer udgør 35%

Grænsen på 219.202 kr. anvendes af FØI som grænse for gruppen af fiskerivirksomheder, der indgår i det regnskabsstatistiske grundlag til belysning af indtjeningen i det danske fiskeri i 2002⁴. Grænsen kan fortolkes som grænsen for, hvornår fartøjet er at betragte som et kommercielt erhvervsfiskerfartøj. Disse fartøjers samlede årlige fangstværdi udgør mere end 98% af den totale danske fangstværdi. Med denne definition for kommercielle erhvervsfartøjer var antallet af fartøjer, der deltog i 2002 på

⁴ FØI's minimumsgrænse for medtagelse i Fiskeriregnskabsstatistikken indeksreguleres årligt. I 1995 var grænsen 150.000 kr., hvilket siden er steget til 219.202 kr. i 2002.

1.338 eller ca. 35% af de registrerede fiskerfartøjer.

Flådens kapacitet målt i BT og kW

For at vurdere de enkelte fartøjsgruppers kapacitet er en status for fiskerflådens kapacitet målt i tonnage (BT/BRT), motorkraft (kW), længde over alt og forsikringsværdi vist i tabel 2.3.

Tabel 2.3. Kapacitetsindikatorer for den danske fiskerflåde i 2002

	Tonnage (BT/BRT)	Motorkraft (kW)	Længde (m)	Forsikrings- værdi (1.000 kr.)
Små fartøjer	8.711	83.212	19.294	499.536
Mindre fartøjer 12-15m	5.783	44.067	4.019	386.667
Mindre fartøjer 15-18m	5.681	37.466	3.112	473.465
Mellemstore fartøjer	13.268	54.869	3.725	785.407
Store fartøjer 24-40m	35.951	87.375	4.719	1.697.084
Store fartøjer ≥40m	25.647	47.474	2.034	1.339.782
Specialfiskerier	4.447	16.612	1.401	288.324
I alt	99.488	371.075	38.304	5.470.265

Kilde: Udtæk fra Fiskeridirektoratets database 11. februar 2003.

Store fartøjer udgør 62% af tonnagen

De store fartøjer over 24 meter udgør ca. 62% af den samlede tonnage og ca. 56% af forsikringsværdien, jf. tabel 2.3. Opgøres kapaciteten i forhold til motorkraft er der en mere ligelig fordeling mellem de enkelte størrelsesgrupper. De mindre fartøjer under 18 meter står således for ca. 44% af kapaciteten opgjort ved motorkraft. Hvis man bruger længde over alt som indikator udgør de små fartøjer under 12 meter ca. 50% af den samlede kapacitet. I tabel 2.4 er flåden indenfor hver kapacitetsindikator fordelt på økonomiske størrelsesklasser.

Tabel 2.4. Økonomiske størrelsesklassers andel af de fire kapacitetsindikatorer i 2002 (%)

	Tonnage (BT/BRT)	Motorkraft (kW)	Længde (m)	Forsikrings- værdi (1.000 kr.)
Fangstværdi \geq FØI's minimumsgrænse	94	85	59	95
Fangstværdi < FØI's minimumsgrænse \geq 50.000 kr.	2	5	9	2
Fangstværdi \leq 50.000 kr.	2	6	15	2
Aktive fiskerfartøjer	98	95	83	99

Kilde: Udtræk fra Fiskeridirektoratets database 11. februar 2003.

Næsten hele den registrerede kapacitet er aktiv

Den kommercielt aktive flådes andel af kapaciteten er dominerende, når den måles i forhold til tonnagen og forsikringsværdien, med henholdsvis 94% og 95% af den samlede kapacitet. Der kan på den baggrund argumenteres for, at den danske fiskerflåde kommercielt opererer på et niveau svarende til 95% af det tilladte kapacitetsniveau. Ca. 98% af tonnagen er aktiv. Den inaktive tonnage findes overvejende i fartøjsgruppen for fartøjer under 12 meter ekskl. trawlere og snurrevdsfartøjer (kystnært fiskeri). Den inaktive del af flådens motorkraft på ca. 5% er også placeret i denne fartøjsgruppe, hvor den inaktive motorkraft udgør ca. 23% af gruppens samlede motorkraft, jf. tabel 2.5.

Tabel 2.5. Kapacitetsindikatorer i forhold til det Flerårige UdviklingsProgram ultimo 2002

	Tonnage for registrerede fiskerfartøjer (BT/BRT)	Tonnage for aktive regi- strerede fi- skerfartøjer (BT/BRT)	Motorkraft for registrerede fisker- fartøjer (kW)	Motorkraft for aktive regi- strerede fisker- fartøjer (kW)
Kystnært fiskeri (4B1)	7.286	5.650	69.881	53.973
Garnfartøjer (4B2)	4.777	4.707	25.423	25.090
Trawler-/snurrevds- fartøjer (4B3)	78.795	78.552	258.764	257.559
Notfartøjer (4B4)	8.629	8.629	17.007	17.007
I alt	99.488	99.068	371.075	353.629

Kilde: Udtræk fra Fiskeridirektoratets database 11. februar 2003.

2.3. Fiskerflådens ejerforhold og beskæftigelse

Erhvervs- og bi- erhvervsfiskere

Adgangen til at eje fiskerfartøjer i den danske fiskerflåde er reguleret med henblik på at sikre, at retten til de danske fiskerimuligheder forbeholdes de erhvervsaktive i fiskeriet. Derfor registreres ejerskabet til fiskerfartøjer på grupper, der omfatter erhvervsfiskere og bierhvervsfiskere samt selskaber godkendt til at drive erhvervsfiskeri. Reglerne for registrering er fastsat i henhold til Lov om Fiskeri (Lov nr. 281) af 12. maj 1999.

64% af fartøjerne er ejet af erhvervsfiskere

Det registrerede ejerforhold til fartøjerne i fiskerflåden ultimo 2002 viser, at 64% af fartøjerne er ejet af erhvervsfiskere, 23% ejes af bierhvervsfiskere, 11% er registreret som selskaber godkendt til at drive erhvervsfiskeri og de sidste ca. 2% har oplyst andet som erhvervsstatus.

Tabel 2.6. Erhvervsstatus for fiskere med et registreret fiskerfartøj ultimo 2002

	Aktive fiskerfartøjer med fangst- -----værdi i kr. -----			Inaktive registre- rede fisker- fartøjer	I alt regi- strerede fisker- fartøjer
	≥FØI's minimum grænse	<FØI's mini- mums- grænse ≥50.000	<50.000		
Erhvervsfisker	1.051	467	254	705	2.477
Bierhvervsfisker	3	245	302	351	901
Selskaber	282	49	27	57	415
Anden erhvervsstatus	2	7	13	38	60
I alt	1.338	768	596	1.151	3.853

Kilde: Udtræk fra Fiskeridirektoratets database 11. februar 2003.

Den kommerciel- le flåde har 79% erhvervsfiskereje og 21% selskabs- eje

I den kommercielt aktive del af flåden ejes ca. 79% af erhvervsfiskere og ca. 21% af selskaber godkendt til at drive erhvervsfiskeri. Fartøjer registreret med bierhvervsfiskerejerskab og andet udgør ca. 0,4% (5 fartøjer). Omvendt ejes ca. 30% af de inaktive fartøjer af bierhvervsfiskere, ligesom ejerskabsandelen for bierhvervsfiskere til fartøjer med lavere økonomiske aktivitet er

på ca. 40%, hvor erhvervsfiskere udgør ca. 53%, jf. tabel 2.6.

Tabel 2.7. Beskæftigelse fordelt efter erhvervsstatus for fiskere med et registreret fiskerfartøj ultimo 2002

	Aktive fiskerfartøjer med fangst- ----- værdi i kr. -----			Inaktive registre- rede fisker- fartøjer	I alt registre- rede fisker- fartøjer
	≥FØI's minimum grænse	<FØI's mini- mums- grænse ≥50.000	<50.000		
Erhvervsfisker	2.256	514	262	736	3.768
Bierhvervsfisker	5	254	305	354	918
Selskaber	1.043	62	33	78	1.216
Anden erhvervsstatus	2	8	13	43	66
I alt	3.306	838	613	1.211	5.968

Kilde: Udtræk fra Fiskeridirektoratets database 11. februar 2003.

Væsentlig nedgang i beskæftigelsen

Som udgangspunkt for vurdering af beskæftigelsen i fiskerflåden anvendes oplysninger om den normale besætningsstørrelse på fartøjer angivet ved registrering af fartøjet i registret over fiskerfartøjer. For fartøjer uden angivet besætning, er denne sat til en person. Under disse forudsætninger er den potentielle beskæftigelse i fiskerflåden på 5.968 mand svarende til et fald på 9% i forhold til året før.

Antallet af besætningsmedlemmer i den kommercielle flåde er 3.306

For den kommercielle del af flåden er besætningen på 3.306 mand, hvoraf de 2.256 er beskæftiget på fartøjer, der ejes af registrerede erhvervsfiskere, mens 1.043 er beskæftiget på fartøjer registreret som selskaber med ret til at drive erhvervsfiskeri. Kun 7 personer er beskæftiget på fartøjer registreret som bierhvervsfisker eller med anden erhvervsstatus, jf. tabel 2.7.

2.4. Fiskerflådens kvoteudnyttelse

Store fartøjer fanger industri-fisk

Det kvotemæssige grundlag for de forskellige grupper i fiskerflåden har i varierende grad betydning for fartøjernes økonomi. Industrikvoterne har hovedsagelig betydning for de store fartøjer over 24 meter. Den eneste art, hvor de øvrige fartøjsgrupper

har en fangst af betydning, er brisling, hvor 22% points af den gennemsnitlige kvoteudnyttelse udgør fangstgrundlaget, jf. tabel 2.8.

Tabel 2.8. Gennemsnitlig kvoteudnyttelse for 2000-2002 fordelt på fartøjsgrupper, kvoterede industriarter (%)

	Mindre fartøjer 12-15m	Mindre fartøjer 15-18m	Mellem store fartøjer	Store far- tøjer 24-40m	Store far- tøjer ≥40m	Gen. kvote- udnyt.
Blåhvilling	0	0	0	26	45	71
Brisling	3	7	12	49	15	86
Hestemakrel	0	0	0	7	37	45
Lodde	0	0	0	0	60	60
Sperling	0	0	1	21	18	41
Tobis	0	0	3	36	22	60
I alt	1	1	4	34	22	62

Kilde: Udtræk fra Fiskeridirektoratets database 11. februar 2003

Anm.: Kvoteudnyttelsen er beregnet på basis af fangster foretaget af fartøjer med fangstværdi over FØI's minimumsgrænser. Små fartøjer deltagende i specialfiskerier er udeladt, idet de ingen fangst har af industrifisk.

Alle fartøjsgrupper er afhængige af konsumfisk

Udnyttelsen af konsumkvoterne målt efter vægt er væsentligt mere varieret på fartøjsgrupper end industrikvoterne, jf. tabel 2.9. I den samlede udnyttelse for perioden 2000 til 2002 på 90% af konsumkvoterne har de store fartøjer over 40 meter en udnyttelse på 33 procentpoint. Den høje andel skyldes de store fartøjer fiskeri efter sild og makrel.

Tabel 2.9. Gennemsnitlig kvoteudnyttelse for 2000-2002 fordelt på fartøjsgrupper, kvoterede konsumarter (%)

	Små fartøjer	Mindre fartøjer 12-15m	Mindre fartøjer 15-18m	Mellemstore fartøjer	Store fartøjer 24-40m	Store fartøjer ≥40m	Specialfiskerier	Gen. kvoteudnyt.
Torskefisk	16	17	16	21	15	0	0	86
- heraf torsk	20	21	19	22	7	0	0	91
Fladfisk	7	13	16	21	19	0	0	76
- heraf rødspætte	7	14	17	22	22	0	0	83
- heraf tunge	18	19	22	18	5	0	0	82
Sild	1	4	11	6	26	48	0	95
Makrel	1	0	0	0	9	89	0	100
Dybvands-rejer	0	0	1	3	38	0	0	42
Jomfruhummer	2	21	23	28	8	0	1	84
Andre arter	0	2	3	22	62	2	0	91
Grønlands rejer	0	0	0	0	0	0	88	88
I alt	5	8	11	11	22	33	1	90

Kilde: Udtræk fra Fiskeridirektoratets database 11. februar 2003.

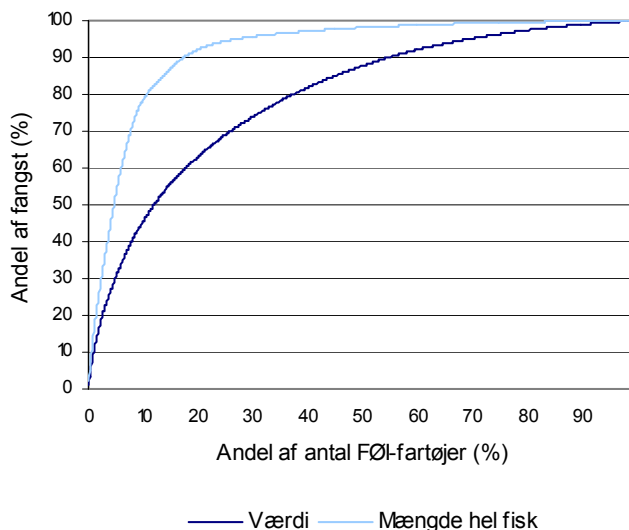
Anm.: Kvoteudnyttelsen er beregnet på basis af fangster foretaget af fartøjer med fangstværdi over FØI's minimumsgrænser.

Udnyttelsen af kvoterne på torske- og fladfisk er koncentreret om fartøjerne under 40 meter, mens fiskeriet af jomfruhummer har hovedvægten på fartøjer mellem 12 og 24 meter. Dybvandsrejer og andre arter fanges specielt af fartøjer på mellem 24 og 40 meter.

Lorenz-kurver

Den varierende udnyttelse af de forskellige kvoter og den deraf følgende betydning for de forskellige fartøjers fangstmængde og fangstværdi kan vises ved sammenhængen mellem procentandelen af henholdsvis fangstværdien og fangstmængden i forhold til procentandelen af antallet af fartøjer i fiskerflåden (Lorenz-kurver), som vist i figur 2.1.

Figur 2.1. Lorenz-kurve for registrerede danske kommercielt aktive fartøjer ultimo 2002

Kilde: Udtræk fra Fiskeridirektoratets database 11. februar 2003.

17% af fartøjerne fanger 90% af mængderne

Det fremgår af figur 2.1, at ca. 17% svarende til ca. 227 af fartøjerne med en fangstværdi over FØI's minimumsgrænse, fanger over 90% af fangstmængden, og at ca. 73% af fartøjerne fanger mindre end 5% af den samlede fangstmængde. I 2001 var antallet af fartøjer der fangede 90% af mængden på 257.

...og 31% dækker 75% af værdien

Betragtes derimod den samlede fangstværdi har 31% af fartøjerne (ca. 415 fartøjer) 75% af fangstværdien, mens ca. 30% af fartøjerne har under 5% af den samlede fangstværdi i 2002. Sammenholdt med situationen i 2001 er antallet af fartøjer, der dækker 75% af fangstværdien reduceret med ca. 110 fartøjer fra et niveau på ca. 525 fartøjer.

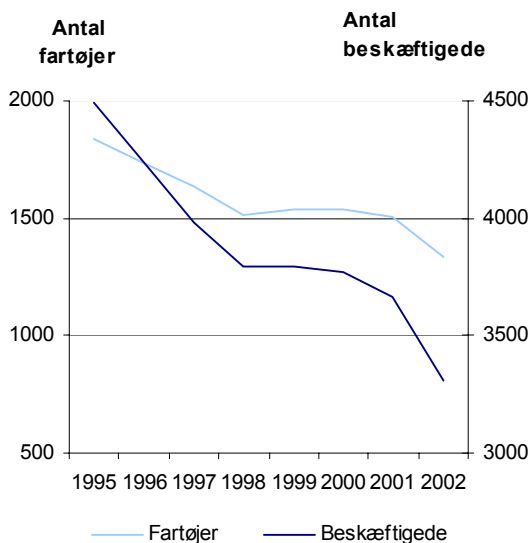
Den skæve fordeling mellem fartøjernes relative andele af fangstmængden og fangstværdien afspejler de strukturelle forskelle indenfor den kommercielle fiskerflådes fiskeri. Få store

fartøjer fanger relativt meget af de billige industriarter samt sild og makrel, mens der er en mere jævn fordeling indenfor det øvrige konsumfiskeri.

Fald på ca. 25% i antal fartøjer og beskæftigede siden 1995

Flådens strukturelle udvikling er samtidig karakteriseret ved en kraftig reduktion i antallet af kommercielle fartøjer og en deraf følgende nedgang i beskæftigelse, jf. fig. 2.2.

Figur 2.2. Udviklingen i antallet af fartøjer og beskæftigelsen fra 1995 til 2002 for registrerede danske kommercielt aktive fartøjer ultimo 2002

Kilde: Udtræk fra Fiskeridirektoratets database 11. februar 2003.
Anm.: I figur 2.2 indgår kun fartøjer og deres besætning med en fangstværdi over FØI's minimumsgrænser.

I figur 2.2. er udviklingen i antallet af fartøjer og beskæftigelsen vist for perioden 1995 til 2002. Som det fremgår af figuren er antallet af kommercielt aktive fartøjer faldet med ca. 500, mens beskæftigelsen i samme periode er faldet med ca. 1.200 personer. Det samlede fald i antallet af fartøjer svarer til 27%, mens

faldet i beskæftigelsen svarer til 26%. Den gennemsnitlige beskæftigelse på de fartøjer der er udgået af fiskeriet har således været 2,4 person pr. fartøj.

Afslutningsvis skal det bemærkes, at der i grundlaget for beregningen af fiskeriets økonomi 2003 i kapitel 3, indgår som forudsætning, at de kommercielle fartøjer, der er registreret i fartøjsregistret ultimo 2002, fortsætter deres fiskeri i 2003, samt at der ikke tilgår nye fartøjer til den kommercielle fiskerflåde.

3. Fangst og indtjening i fiskeriet 2003

Fiskerivirksomheder i prognosen for 2003

Beregningen af prognosen for fiskeriets økonomi 2003 gennemføres for fartøjer eller fiskerivirksomheder, der indgår i grundlaget for FØI's fiskeriregnskabsstatistik. Anvendt på fartøjsniveau betyder det, at fartøjer med en samlet fangstværdi over ca. 219.000 kr.⁵ i 2002 indgår i grundlaget for prognoseberegningerne. I forhold til det samlede registrerede fiskeri dækker de kommercielt aktive fartøjer over 99% af fangstmængden og 98,3% af fangstværdien, jf. tabel 3.1. Således vil kvoteudnyttelsen, jf. afsnit 1.2, ikke ændre sig nævneværdigt ved inddragelse af samtlige aktive fartøjer.

Tabel 3.1. De økonomiske størrelsesklassers andel af fangster (%)

		1997	1998	1999	2000	2001	2002
Mængde	Fangstværdi ≥ FØI's minimumsgrænse	99,79	99,76	99,70	99,73	99,73	99,73
	Fangstværdi < FØI's minimumsgrænse ≥ 50.000 kr.	0,20	0,22	0,29	0,25	0,25	0,25
	Fangstværdi ≤ 50.000 kr.	0,02	0,02	0,02	0,03	0,02	0,02
Værdi	Fangstværdi ≥ FØI's minimumsgrænse	98,62	98,62	98,31	98,30	98,26	98,31
	Fangstværdi < FØI's minimumsgrænse ≥ 50.000 kr.	1,28	1,27	1,57	1,58	1,61	1,57
	Fangstværdi ≤ 50.000 kr.	0,10	0,11	0,12	0,13	0,13	0,12

Kilde: Udtræk fra Fiskeridirektoratets database 11. februar 2003.

Modellen arbejder med 27 fartøjsgrupper

Beregningerne for 2003 er i lighed med sidste år gennemført ved anvendelse af en model, der opererer med tre dimensioner omfattende fartøjsgrupper, fiskearter og farvande. Modellens beregninger hviler på, at alle kvoter opfiskes under hensyn til den fastlagte antagelse om kvoteudnyttelse. Den centrale dimension i modellen er fartøjsgruppe, hvor modellen opererer med 27 fartøjsgrupper, jf. bilagene, dog præsenteres hovedresultaterne i de følgende teksttabeller for de 7 hovedgrupper.

⁵ Se fodnote 4 i kapitel 2.

...120 fiskearter Modellen er meget detaljeret med hensyn til fiskearter. Der er 32 kvoterede arter, men der skelnes mellem 120 "arter" i modellen. Heraf er der 116 rene arter (kvoterede som ukvoterede), mens 4 er kombinationer bestående af 2 eller flere arter⁶. Denne opdeling skyldes, at visse kvoter ikke fastsættes for enkeltarter alene, men for arts kombinationer. Det gælder f.eks. ising og skrubbe, der optræder som 3 arter i modellen, da der fastsættes kombinerede kvoter for disse arter for visse farvande.

...og 32 farvande Da der i kvoteforvaltningen opereres med 68 såkaldte forvaltningsområder, som består af kombinationer af art(er) og farvande, arbejder modellen med flere farvande end den sædvanlige opdeling på Nordsøen, Skagerrak, Kattegat, Sundet, Bælthavet, østlige og vestlige Østersø samt andre farvande. Modellen har i alt 32 forskellige farvande, som dækker de nødvendige enkeltfarvande samt forskellige kombinationer, i alt 36, som modsvarer den måde kvoterne fastsættes på. Hertil kommer farvande, hvori der er registrerede fangster af ikke kvoterede arter. Af de 68 forvaltningsområder dækker 19 industrifiskearter, mens 49 dækker konsumfiskearter. Forskellen mellem antal farvande og antal forvaltningsområder skyldes, at der for en række arter fastsættes kvoter for flere farvande under ét for den samme art.

3.1. Fiskeriets fangstmængde

Beregning af fangstmængde

Prognosen over fangsternes størrelse i 2003 er baseret på de fastsatte kvoter for det danske fiskeri og skønnet over kvoteudnyttelsesprocenter, jf. afsnit 1.2. Herudover indgår fordelingen af fiskeriet på de anvendte fartøjsgrupper, jf. bilagstabel 2.1. De enkelte gruppers andel af hver kvote antages ikke at ændre sig fra år til år selv om kvoterne ændres, det gør derimod fangstsammensætningen for hvert enkelt fartøjsgruppe.

Den forventede fangstmængden i 2003 er på 1.356 tusinde tons. Dette svarer til en reduktion på 58 tusinde tons i forhold til

⁶ I norsk zone af Nordsøen tildeles Danmark således en kvote kaldet "andre arter", hvor der registreres fangst af en række forskellige arter herunder jomfruummer og kulmule.

Fangstmængden reduceres med 4% i 2003

2002, hvilket er en nedgang på ca. 4%. Det gennemsnitlige fangstniveau i perioden 2000-2002 er på 1.473 tusinde tons, jf. tabel 3.2 og bilagstabel 3.1.

Tabel 3.2. Total fangstmængde for kommercielt aktive fartøjer (tons)

	2000-2002	2002	Forventet i 2003
Små fartøjer	17.528	15.109	15.289
Mindre fartøjer 12-15m	36.441	28.921	31.619
Mindre fartøjer 15-18m	64.210	52.562	48.096
Mellemstore fartøjer	107.135	111.318	93.479
Store fartøjer 24-40m	650.927	608.942	600.220
Store fartøjer ≥40m	475.316	479.877	445.495
Specialfiskerier	121.424	117.131	121.337
I alt	1.472.980	1.413.859	1.355.535

Kilde: Udtræk fra Fiskeridirektoratets database 11. februar 2003.

Anm.: Gennemsnitsvægten for laks er sat til 5 kg.

Variierende ændringer i 2003 fangsten

Den forventede reduktion i fangstmængden har varierende betydning for de forskellige fartøjsgrupper. I forhold til fiskeriet i 2002 sker der en lille fremgang i fangsten for grupperne små og mindre fartøjer under 15 meter og specialfiskerierne, mens de øvrige fartøjsgrupper oplever et fald, hvilket er en modsat rettet tendens i forhold til 2002. Ser man på perioden 2000-2002 er den relative nedgang stadig størst for de små, mindre og mellemstore fartøjer, hvor afhængigheden af konsumkvoterne er størst. De store fartøjer rammes i mindre grad, da kvoteudnyttelsen for industrifisk er lavere end for konsumfisk. Her kan forhold af biologisk karakter imidlertid vanskeliggøre udnyttelsen af fangstmulighederne på kvoterne.

Den gennemsnitlige fangstmængde falder i 2003

I tabel 3.3 er vist de skønnede gennemsnitlige fangstmængder for år 2003 opdelt på fartøjsgrupper. Den samlede gennemsnitlige fangstmængde pr. fartøj i 2003 forventes at falde i forhold til 2002 med ca. 4%. I grupperne mindre fartøjer over 15 meter, mellemstore- og store fartøjer, sker der et fald. Den relativt største reduktion sker i gruppen af mellemstore fartøjer med et fald på ca. 16% i forhold til 2002. Mindre fartøjer mellem 12 til 15

meter samt specialfiskerierne forventes derimod at få en mindre stigning.

Tabel 3.3. Gennemsnitlig fangstmængde for kommercielt aktive fartøjer (tons)

	2000-2002	2002	Forventet i 2003
Små fartøjer	36	37	37
Mindre fartøjer 12-15m	109	102	112
Mindre fartøjer 15-18m	293	280	256
Mellemstore fartøjer	548	608	511
Store fartøjer 24-40m	4.301	4.258	4.197
Store fartøjer ≥40m	10.885	10.906	10.125
Specialfiskerier	1.339	1.316	1.363
I alt	965	1.057	1.013

Kilde: Udtræk fra Fiskeridirektoratets database 11. februar 2003.
Anm.: Gennemsnitsvægten for laks er sat til 5 kg.

De ti vigtigste fiskearter

De ti værdimæssigt mest betydende fiskearter, jf. tabel 3.4, omfatter de demersale konsumarter som torsk, rødspætte, jomfruhummer samt hesterejer. Sild og makrel udgør grundlaget for det pelagiske fiskeri, mens tobis, brisling og sperling indgår som grundlag for industrifiskeriet. Blåmuslingefiskeriet er et specielt fiskeri, hvortil der kræves licens for deltagelse.

Tabel 3.4. Fangstmængder for kommercielt aktive fartøjer for de i 2002 ti værdimæssigt mest betydende kvoterede arter (tons)

	2000-2002	2002	Forventet i 2003
Tobis	622.270	653.211	590.330
Torsk	44.156	33.976	30.490
Jomfruhummer ¹⁾	3.987	4.115	3.999
Sild	134.826	110.620	117.629
Rødspætte	23.399	21.311	24.729
Brisling	253.285	231.209	221.451
Makrel	31.972	32.891	24.549
Blåmusling	114.247	109.693	114.247
Sperling	96.875	78.187	93.596
Hesterejer	2.379	3.100	2.379

Kilde: Udtræk fra Fiskeridirektoratets database 11. februar 2003.
Noter: ¹⁾I norsk zone af Nordsøen tildeles Danmark en kvote for "andre arter", hvor der registreres fangst af en række forskellige arter herunder jomfruhummer. Disse mængder indgår ikke i tabel 3.4.

Faldet i mængden for torsk, jomfruhummer og hesterejer opvejes af stigningen for rødspætter

Både den relative og mængdemæssige reduktion i fangstmængden er størst i industrifiskeriet med et fald på 6%. For det demersale og pelagiske fiskeri er faldet for begge vedkommende 1% i forhold til 2002. Det relativt lille fald for det demersale og pelagiske fiskeri dækker over store forskydninger i de enkelte arter. Der sker således et fald for alle de demersale arter, undtagen for rødspætter, hvilket opvejer faldet i fangstmængden for de andre arter, mens det for de pelagiske arter er en stigning i mængden af sild, som modsvares af et fald i mængden af makrel, jf. tabel 3.4.

Prisudviklingen er central i prognosen for fangstværdien

3.2. Fiskeriets fangstværdi

Den forventede prisudvikling på fiskeprodukter i 2003 er af central betydning for prognosen og dermed vurderingen af indtjeningen i fiskeriet i 2003. I kapitel 4 er foretaget en vurdering af pris- og udbudsforhold i EU som følge af forventningerne til forsyningsgrundlaget for fiskeprodukter. Med udgangspunkt heri er fastlagt et skøn over gennemsnitpriserne i 2003 for de enkelte fiskearter, hvor oprindelsesfarvand (fiskefarvand) indgår i prisvariationen for arterne.

Tabel 3.5. Gennemsnitspris for kommercielt aktive fartøjer for de i 2002 ti værdimæssigt mest betydende kvoterede arter (kr. pr kg.)

	2000-2002	----- Forventet i 2003 -----		
		2002	Scenario 1	Scenario 2
Tobis	0,71	0,86	0,86	0,95
Torsk	15,41	16,23	15,81	15,02
Jomfruhummer	68,59	73,21	73,06	76,71
Sild	2,03	2,63	2,66	1,99
Rødspætte	12,52	12,84	12,89	12,24
Brisling	0,82	1,01	1,01	1,11
Makrel	5,93	6,81	6,80	7,48
Blåmusling	1,19	1,29	1,29	1,36
Sperling	0,78	0,94	0,94	1,03
Hesterejer	23,75	22,73	22,71	21,57

Kilde: Udtræk fra Fiskeridirektoratets database 11. februar 2003.

Prisforudsætninger

Skønnet over fangstværdien i 2003 er beregnet under to forskellige forudsætninger for prisudviklingen. Som den første forudsætning (scenario 1) anvendes gennemsnitspriserne for fiskeprodukter i 2002, hvorved alene konsekvenserne af mængdeændringerne i 2003 vurderes. Som den anden forudsætning (scenario 2) anvendes forventningerne til prisudviklingen i 2003 med udgangspunkt i vurderingen af markedsudviklingen, jf. kapitel 4. For de ti mest betydende fiskearter er prisforudsætningerne for beregningerne i de to scenarier vist i tabel 3.5, jf. bilagstabel 3.2.

Fangstværdiprognose for de ti vigtigste fiskearter

På grundlag af kvoterne for 2003, de forventede kvoteudnyttelser for 2003 og med udgangspunkt i prisforudsætningerne er der beregnet en prognose for fangstværdierne for alle arter⁷. Værdierne for de i 2002 ti mest betydende fiskearter er vist i tabel 3.6.

Tabel 3.6. Fangstværdi for kommercielt aktive fartøjer for de i 2002 ti værdimæssigt mest betydende kvote-rede arter (1.000 kr.)

	2000-2002	----- Forventet i 2003 -----		
		2002	Scenario 1	Scenario 2
Tobis	446.720	564.470	509.534	560.487
Torsk	674.783	551.264	481.962	457.864
Jomfruhummer ¹⁾	273.390	301.256	292.136	306.743
Sild	263.871	290.387	312.846	234.634
Rødspætte	292.811	273.735	318.709	302.774
Brisling	205.138	233.969	223.795	246.174
Makrel	189.974	223.935	166.851	183.536
Blåmusling	136.438	141.854	147.742	155.129
Sperling	72.898	73.352	87.538	96.292
Hesterejer	55.455	70.449	54.024	51.323

Kilde: Udtræk fra Fiskeridirektoratets database 11. februar 2003.

Noter:¹⁾ norsk zone af Nordsøen tildeles Danmark en kvote for "andre arter", hvor der registreres fangst af en række forskellige arter herunder jomfruhummer. Disse mængder indgår ikke i tabel 3.6.

Den forventede pris er central

Forventningerne om prisstigninger er størst for tobis, brisling, makrel og sperling. De forventede prisstigninger (scenario 2)

⁷ Der er i prognosen for fangstværdierne for 2003 ikke inkluderet eventuelle efterbetalinger primært i forbindelse med industrifiskeriet. Efterbetalingerne i 2002 var omkring 88 mio. kr.

opvejer dog kun faldet i mængden for tobis, brisling og jomfruhummer, som har den samme eller en øget fangstværdi på trods af et fald i fangstmængden. For de øvrige arter forventes et fald i omsætningen på trods af den forventede stigning i prisen. Det skyldes, at prisstigningen ikke forventes at være stærk nok til at udligne faldet i mængden. De beregnede skøn over den totale fangstværdi opdelt på fartøjsstørrelser og fartøjstyper fremgår af tabel 3.7 og bilagstabel 3.3.

Total fangstværdi på 3.345 mio. kr. i 2002-priser

... og på 3.349 mio. kr. i 2003-priser

For det samlede fiskeri, som dækkes af kommercielt aktive fartøjer, er skønnet over den totale fangstværdi med prisniveau-2002 på 3.345 mio. kr. svarende til en nedgang i forhold til 2002 på 253 mio. kr. eller 7,0%. Med prisniveau-2003 (scenario 2) er den skønnede fangstværdi på 3.349 mio. kr. svarende til en nedgang på 249 mio. kr. eller ca. 6,9%. Hovedtendensen for 2003 er således et fald i forhold til 2002, samt et fald i forhold til basisperioden 2000-2002 på ca. 95 mio. kr. (scenario 2).

Tabel 3.7. Total fangstværdi for kommercielt aktive fartøjer (1.000 kr.)

	2000-2002	2002	---- Forventet i 2003 ----	
			Scenario 1	Scenario 2
Små fartøjer	249.870	219.867	216.618	210.901
Mindre fartøjer 12-15m	356.521	313.135	325.400	319.504
Mindre fartøjer 15-18m	398.851	362.080	355.080	351.560
Mellemstore fartøjer	558.132	580.627	521.051	520.131
Store fartøjer 24-40m	981.717	1.078.212	995.739	1.016.582
Store fartøjer ≥40m	639.564	775.407	676.363	672.475
Specialfiskerier	259.068	268.376	254.801	257.453
I alt	3.443.723	3.597.704	3.345.051	3.348.607

Kilde: Udtræk fra Fiskeridirektoratets database 11. februar 2003.

Tendens til fald i fangstværdi på op til 13%

Den negative udvikling i den gennemsnitlige fangstværdi fremgår af tabel 3.8 og bilagstabel 3.4, hvor alle størrelsesgrupper har en beregnet nedgang på mellem 1% og 13% i scenario 1, med undtagelse af gruppen mindre fartøjer 12 til 15 meter der stiger 4%. Det samme billede tegner sig i scenario 2 (prisniveau-2003), hvor det stadig kun er fartøjsgruppen 12 til 15 me-

ter, der oplever en fremgang i fangstværdien på 2%. Nedgangen i de øvrige størrelsesgrupper ligger mellem 3% og 13%.

Tabel 3.8. Ændring i gennemsnitlig fangstværdi for kommercielt aktive fartøjer

	Fangstværdi pr. fartøj i 2002 (1.000 kr.)	Forventet ændring i 2003			
		Scenario 1 (1.000 kr.)	Scenario 1 (%)	Scenario 2 (1.000 kr.)	Scenario 2 (%)
Små fartøjer	539	-8	-1	-22	-4
Mindre fartøjer 12-15m	1.106	43	4	23	2
Mindre fartøjer 15-18m	1.926	-37	-2	-56	-3
Mellemstore fartøjer	3.173	-326	-10	-331	-10
Store fartøjer 24-40m	7.540	-577	-8	-431	-6
Store fartøjer ≥40m	17.623	-2.251	-13	-2.339	-13
Specialfiskerier	3.015	-153	-5	-123	-4
I alt	2.689	-189	-7	-186	-7

Kilde: Udtræk fra Fiskeridirektoratets database 11. februar 2003.

3.3. Fiskeriets driftsomkostninger

Driftsomkostningsberegning på basis af 1995-2001

På indeværende tidspunkt er fiskeriets driftsomkostninger for 2002 endnu ikke opgjort. Prognosen for fiskeriets driftsomkostninger er derfor baseret på FØI's fiskeriregnskabsstatistik for perioden 1995 til 2001. Omkostningsskønnene for både 2002 og 2003 er herudover baseret på oplysninger om fiskeriets forløb i 2002, jf. afsnit 3.1 og 3.2. I beregningerne for 2002 inddrages de på indeværende tidspunkt kendte fangstmængder og -værdier for 2002. For 2003 anvendes de skønnede fangstmængder og -værdier for 2003 i forbindelse med fastlæggelsen af omkostningerne.

Fartøjsgrupper der udelades af prognosen

Med det eksisterende regnskabsstatistiske grundlag er der flere af de anvendte fartøjsgrupper, for hvilke det ikke er muligt at vurdere omkostningsudviklingen. Dette skyldes et for lille stikprøvemateriale (under 10%) og/eller for få fartøjer i fartøjsgruppen (under 10 fartøjer). På denne baggrund er der ikke omkostningsberegninger for følgende fartøjsgrupper: Alle grupper af snur/garn/trawl, snurrevod mellem 12 og 15 meter, fartøjer klassificeret som andet og fartøjer, der fisker grønlandsrejer. I gennemsnit udgør disse fartøjers fangstværdi ca. 5% af de

kommercielt aktive fartøjers fangstværdi i perioden 1995-2001.

Omkostningsgrupper

I prognosen for indtjeningen i fiskeriet opdeles omkostningerne i følgende tre grupper:

1. Driftsomkostninger ekskl. aflønning af arbejdskraft og kapital
2. Aflønning af arbejdskraft
3. Aflønning af kapital herunder afskrivninger

I den første gruppe indgår omkostninger til brændstof, forlodsomkostninger (is, proviant m.v.), vedligeholdelse, salgsomkostninger, leje og ejendomsskatter, forsikringer og diverse tjenesteydelser. De anvendte definitioner for omkostningsposterne er beskrevet i FØI's Fiskeriregnskabsstatistik (se eksempelvis FØI, 2001), og de anvendte metoder til fremskrivning af omkostningerne er beskrevet i Andersen (2000)⁸.

Tabel 3.9. Driftsomkostningernes relative fordeling på omkostningstyper for kommercielt aktive fartøjer (%)

	1999	2000	2001	Forventet i 2002	- Forventet i 2003 -	
					Scenario 1	Scenario 2
Brændstofomkostninger	20	28	27	24	31	31
Forlodsomkostninger	6	5	5	5	5	5
Vedligeholdelsesomkostninger	33	30	30	30	28	28
Salgsomkostninger	24	21	22	25	21	21
Leje og ejendomsskatter	1	0	0	0	0	0
Forsikringsomkostninger	8	8	7	7	7	7
Omkostninger til diverse tjenesteydelser	8	8	9	8	7	7

Kilde: Udtræk fra Fødevarøkonomisk Instituts database.

Anm.: Inkluderer fartøjer med en fangstværdi over FØI's minimumsgrænser, dog eksklusive alle grupper af snur/garn/rawl og snurrevod 12-15m, fartøjer klassificeret som andet og fartøjer deltagende i grønlandsk rejefiskeri.

⁸ Kun metoden for fremskrivning af andre forlodsomkostninger er ændret i forhold til Andersen, J.L.: Arbejdsrapport til "konjunkturrapport" for dansk fiskeri 2000, FØI Working Paper no. 14/2000. Således syntes forlodsomkostningerne i højere grad end forventet at være uafhængige af fangstmængden, hvorfor prognosen i stedet foretages som et gennemsnit for de seneste tre år, dvs. 1999-2001 og efterfølgende fremskrevet med den forventede udvikling i forbrugerprisindekset for 2002. Metoden bliver således den, der anvendes for omkostninger til vedligeholdelse, leje og ejendomsskatter, forsikringer og diverse tjenesteydelser.

Relativ fordeling på omkostningsposter

Driftsomkostningernes relative fordeling på omkostningsposter i perioden 1999-2001 og i prognoserne for udviklingen i 2002 og 2003 er vist i tabel 3.9. De største omkostninger er i rækkefølge vedligeholdelse, brændstof og salg. De gennemsnitlige omkostninger opdelt på fartøjsstørrelse og fartøjstype for disse tre omkostningsposter er vist i bilagstabel 3.5 for perioden 2001-2003.

Tabel 3.10. Gennemsnitlige brændstofomkostninger for kommercielt aktive fartøjer (1.000 kr.)

		1999-2001	2001	Forventet i 2002	Forventet i 2003
Små fartøjer	Garn/krog	24	26	25	33
	Jolle/ruse	20	19	20	26
	Trawl	72	74	71	101
	Alle redskaber	25	26	25	34
Mindre fartøjer 12-15m	Garn/krog	49	53	49	68
	Trawl	131	149	130	184
	Alle redskaber	85	95	82	116
Mindre fartøjer 15-18m	Garn/krog	114	140	114	164
	Snurrevod	68	75	68	95
	Trawl	196	208	195	272
	Alle redskaber	152	166	151	212
Mellemstore fartøjer 18-24m	Garn/krog	149	142	149	201
	Snurrevod	111	114	112	150
	Trawl	369	401	362	520
	Alle redskaber	255	274	261	369
Store fartøjer 24-40m	Bomtrawl ¹⁾	2.268	2.268	2.320	2.962
	Trawl industri	881	959	862	1.257
	Trawl andet	866	964	860	1.201
	Alle redskaber	797	883	783	1.111
Store fartøjer ≥40m	Not ²⁾	2.279	2.136	2.326	2.967
	Trawl industri	1.483	1.658	1.473	2.120
	Trawl andet	1.093	1.125	1.076	1.512
	Alle redskaber	1.530	1.545	1.515	2.069
Specialfiskerier	Hesterejefiskeri	184	220	187	247
	Muslingefiskeri	68	76	67	95
	Alle specialfiskerier	99	116	99	135
I alt		210	225	222	311

Kilde: Udtræk fra Fødevareøkonomisk Instituts database.

Anm.: Inkluderer fartøjer med en fangstværdi over FØI's minimumsgrænser, dog eksklusive alle grupper af snur/garn/trawl og snurrevod 12-15m, fartøjer klassificeret som andet og fartøjer deltagende i grønlandsk rejefiskeri.

Noter: ¹⁾ For bomtrawl 1999-2001 indgår kun tal for år 2001.

²⁾ For notfartøjer 1999-2001 indgår kun tal for årene 2000 og 2001.

Brændstofomkostningerne varierer...

Som følge af svingningerne i verdensmarkedsprisen på olie er brændstofomkostningerne den post, der varierer mest i perioden. Da det er den aktuelle pris på brændstof der anvendes ved publikationens tilblivelse, må der tages forbehold mod situationer, som f.eks. krigen i Irak, der påvirker den aktuelle pris på verdensmarkedet. Prisen på de skønnede brændstofpriser for 2003 kan derfor være overvurderet. De gennemsnitlige brændstofomkostninger pr. fartøj var på 210 tusinde kr. i perioden 1999-2001, mens de forventede udgifter til brændstof i 2002 og 2003 er på henholdsvis 222 og 311 tusinde kr., jf. tabel 3.10.

...og er størst for trawlere og noter

Brændstofudgiftens størrelse og betydning varierer med fartøjstypen og fartøjsstørrelsen. Generelt er udgiften mest tyngende for trawl- og notfartøjer, og stiger selvsagt med fartøjsstørrelsen.

Tabel 3.11. Totale brændstofomkostninger for kommercielt aktive fartøjer (1.000 kr.)

	1999-2001	2001	Forventet i 2002	Forventet i 2003
Små fartøjer	12.564	12.320	10.251	13.984
Mindre fartøjer 12-15m	28.304	31.402	23.280	32.940
Mindre fartøjer 15-18m	33.367	35.629	28.400	39.833
Mellemstore fartøjer	49.937	54.277	47.672	67.577
Store fartøjer 24-40m	120.469	128.010	111.916	158.832
Store fartøjer ≥40m	66.807	66.424	66.663	91.036
Specialfiskerier	9.017	10.662	8.808	11.987
I alt	320.465	338.723	296.991	416.190

Kilde: Udtræk fra Fødevarøkonomisk Instituts database.

Anm.: Inkluderer fartøjer med en fangstværdi over FØI's minimumsgrænser, dog eksklusive alle grupper af snur/garn/trawl og snurrevod 12-15m, fartøjer klassificeret som andet og fartøjer deltagende i grønlandsk rejefiskeri.

Brændstofomkostningerne forventes at stige kraftigt i 2003

I 2001 var brændstofomkostninger høje, og det forventes, derfor, at der vil ske et fald i 2002, hvorefter den aktuelle pris på brændstof slår igennem, således en kraftig stigning forventes i 2003. De totale brændstofomkostninger forventes at falde fra ca. 339 mio. kr. i 2001 til ca. 297 mio. kr. i 2002 for herefter at stige til ca. 416 mio. kr. i 2003, jf. tabel 3.11 og bilagstabel 3.6.

Tabel 3.12. Gennemsnitlige driftsomkostninger ekskl. aflønning af arbejdskraft for kommercielt aktive fartøjer (1.000 kr.)

		1999-2001	2001	Forventet i 2002	--Forventet i 2003 -- Scenario 1	Scenario 2
Små fartøjer	Garn/krog	212	215	210	218	216
	Jolle/ruse	181	202	188	201	200
	Trawl	277	286	277	334	332
	Alle redskaber	192	196	192	203	202
Mindre fartøjer 12-15m	Garn/krog	399	366	393	391	389
	Trawl	500	521	498	559	557
	Alle redskaber	382	384	372	404	403
Mindre fartøjer 15-18m	Garn/krog	751	764	744	792	791
	Snurrevod	689	713	684	746	734
	Trawl	760	744	769	837	836
	Alle redskaber	719	713	712	771	769
Mellemstore fartøjer 18-24m	Garn/krog	918	811	927	900	899
	Snurrevod	896	844	916	939	927
	Trawl	1.262	1.265	1.306	1.434	1.438
	Alle redskaber	1.066	1.037	1.108	1.184	1.184
Store fartøjer 24-40m	Bomtrawl ¹⁾	5.118	5.118	5.289	6.066	6.039
	Trawl industri	3.153	3.193	3.480	3.806	3.886
	Trawl andet	2.689	2.911	2.813	3.096	3.085
	Alle redskaber	2.637	2.762	2.786	3.058	3.079
Store fartøjer ≥40m	Not ²⁾	7.709	8.027	8.026	8.599	8.568
	Trawl industri	5.251	5.508	5.893	6.381	6.499
	Trawl andet	4.277	4.397	4.986	5.077	5.047
	Alle redskaber	5.482	5.661	6.035	6.372	6.389
Specialfiskerier	Hesterejefiskeri	617	659	652	674	670
	Muslingefiskeri	535	555	559	607	609
	Alle spe. fisk.	552	578	578	618	619
I alt		836	848	923	995	997

Kilde: Udtræk fra Fødevareøkonomisk Instituts database.

Anm.: Inkluderer fartøjer med en fangstværdi over FØI's minimumsgrænser, dog eksklusive alle grupper af snur/garn/trawl og snurrevod 12-15m, fartøjer klassificeret som andet og fartøjer deltagende i grønlandsk rejefiskeri.

Note: ¹⁾ For bomtrawl 1999-2001 indgår kun tal for år 2001.

²⁾ For notfartøjer 1999-2001 indgår kun tal for årene 2000 og 2001.

De gennemsnitlige driftsomkostninger stiger både i 2002 og 2003

De gennemsnitlige driftsomkostninger pr. fartøj stiger fra ca. 848 tusinde kr. i 2001 til skønnet ca. 923 tusinde kr. i 2002 svarende til en stigning på 8,8%. I forhold til de anvendte scenarier for 2003 stiger driftsomkostninger med henholdsvis ca. 17% og

18%, hvor hovedårsagen er de stigende priser på brændstof. De gennemsnitlige driftsomkostninger fordelt på fartøjsstørrelser og fartøjstyper er vist i tabel 3.12 og bilagstabel 3.7.

Tabel 3.13. Totale driftsomkostninger ekskl. aflønning af arbejdskraft for kommercielt aktive fartøjer (1.000 kr.)

	1999-2001	2001	Forventet i 2002	--- Forventet i 2003 --- Scenario 1	Scenario 2
Små fartøjer	94.930	94.376	78.210	82.850	82.294
Mindre fartøjer 12-15m	127.327	126.571	105.326	114.345	113.946
Mindre fartøjer 15-18m	157.649	153.390	133.844	144.946	144.543
Mellemstore fartøjer	208.641	205.242	202.678	216.753	216.601
Store fartøjer 24-40m	398.854	400.419	398.398	437.300	440.333
Store fartøjer ≥40m	239.328	243.437	265.522	280.385	281.124
Specialfiskerier	50.058	53.214	51.404	54.986	55.080
I alt	1.276.787	1.276.649	1.235.383	1.331.565	1.333.921

Kilde: Udtræk fra Fødevareøkonomisk Institutets database.

Anm.: Inkluderer fartøjer med en fangstværdi over FØI's minimumsgrænser, dog eksklusive alle grupper af snur/garn/trawl og snurrevod 12-15m, fartøjer klassificeret som andet og fartøjer deltagende i grønlandsk rejefiskeri.

Totale driftsomkostninger forventes at stige

De totale driftsomkostninger forventes i 2003 at være mellem 1.332 mio. kr. og 1.334 mio. kr., hvilket er en stigning i forhold til niveauet for 2001, der var på ca. 1.277 mio. kr. I forhold til år 2001 er den beregnede stigning i driftsomkostningerne på mellem 55 og 57 mio. kr. svarende til en stigning på 4%, jf. tabel 3.13 og endvidere bilagstabel 3.8.

3.4. Fiskeriets indtjeningsevne

Definition af indtjeningsevne

Fiskeriets indtjeningsevne er defineret som fangstværdien fratrukket alle driftsomkostninger (ekskl. aflønning af arbejdskraft og kapital), jf. afsnit 3.3. Indtjeningsevnen anvendes til at belyse, hvor meget der er tilbage til aflønning af produktionsfaktorerne arbejdskraft og kapital.

Tabel 3.14. Gennemsnitlig indtjeningsevne for kommercielt aktive fartøjer (1.000 kr.)

		1999- 2001	2001	For- ventet i 2002	Forventet i 2003 Scena- rio 1	Scena- rio 2
Små fartøjer	Garn/krog	332	330	316	285	272
	Jolle/ruse	352	354	399	403	393
	Trawl	316	287	256	346	329
	Alle redskaber	305	296	292	279	267
Mindre fartøjer 12-15m	Garn/krog	858	876	796	658	638
	Trawl	672	643	624	693	681
	Alle redskaber	602	590	550	549	537
Mindre fartøjer 15-18m	Garn/krog	1.596	1.539	1.460	1.198	1.183
	Snurrevod	1.071	1.058	1.026	1.180	1.107
	Trawl	1.130	1.109	1.138	1.040	1.035
	Alle redskaber	1.189	1.156	1.132	1.036	1.021
Mellemstore fartøjer 18-24m	Garn/krog	1.717	1.709	1.870	1.282	1.268
	Snurrevod	1.523	1.567	1.586	1.507	1.413
	Trawl	1.754	1.827	2.134	1.669	1.702
	Alle redskaber	1.624	1.665	1.882	1.503	1.500
Store fartøjer 24-40m	Bomtrawl ¹⁾	5.522	6.712	5.151	5.544	5.327
	Trawl industri	2.665	3.529	5.221	4.132	4.740
	Trawl andet	2.958	3.207	3.725	2.870	2.762
	Alle redskaber	2.577	3.046	3.899	3.042	3.189
Store fartøjer ≥40m	Not ²⁾	10.041	15.578	17.439	13.386	12.233
	Trawl industri	4.568	6.487	8.749	6.958	7.857
	Trawl andet	5.758	7.580	10.294	7.964	7.725
	Alle redskaber	6.425	9.295	11.588	8.999	8.894
Specialfiskerier	Hesterejefiskeri	1.901	1.679	2.448	1.759	1.651
	Muslingefiskeri	1.379	1.811	1.883	1.834	1.946
	Alle spe. fisk.	1.504	1.754	2.014	1.793	1.844
I alt		1.137	1.274	1.554	1.293	1.300

Anm.: Inkluderer fartøjer med en fangstværdi over FØI's minimumsgrænser, dog eksklusive alle grupper af snur/garn/trawl og snurrevod 12-15m, fartøjer klassificeret som andet og fartøjer deltagende i grønlandsk rejefiskeri.

Noter: ¹⁾ For bomtrawl 1999-2001 indgår kun tal for år 2001.

²⁾ For notfartøjer 1999-2001 indgår kun tal for årene 2000 og 2001.

Gennemsnitlig indtjeningsevne på 1,3 mio. kr. i 2003

Den gennemsnitlige indtjeningsevne pr. fartøj forventes i 2003 at være på 1,3 mio. kr., hvilket er ca. 163 tusinde kr. (scenario 2) højere end for perioden 1999-2001. I forhold til år 2002 falder indtjeningsevnen med ca. 254 tusinde kr. (scenario 2) svarende til en fald på 16%, jf. tabel 3.14. Det er de små fartøjer

under 24 meter, der specielt forventes at få en nedgang i indtjeningsevnen. Årsagen til den forventede nedgang i 2003 er en kombination af faktorer. Indtjeningsevnen var i år 2001 påvirket af de høje brændstofpriser og en reduktion i konsumkvoterne, men til gengæld var priserne høje, hvilket bevirkede en stigende indtjening. I 2003 er situationen anderledes med stigende brændstofpriser og en stagnerende prisudvikling på konsumfisk.

Samlet indtjeningsevne på 1,7 mia. kr. i 2003

Den samlede indtjeningsevne forventes i 2003 at være på ca. 1.730 mio. kr. Sammenholdt med den gennemsnitlige indtjeningsevne i 2001 på 1.918 mio. kr. er der tale om et kraftigt fald. Faldet forventes at blive på ca. 9% svarende til 179 mio. kr. (scenario 2), jf. tabel 3.15 og bilagstabel 3.9. I forhold til perioden 1999-2001 er den forventede indtjeningsevne i 2003 på samme niveau.

Tabel 3.15. Total indtjeningsevne for kommercielt aktive fartøjer (1.000 kr.)

	1999-2001	2001	Forventet i 2002	-- Forventet i 2003 -- Scenario 1	Scenario 2
Små fartøjer	150.365	142.470	119.228	113.734	109.069
Mindre fartøjer 12-15m	200.478	194.748	155.674	155.286	151.835
Mindre fartøjer 15-18m	261.097	248.457	212.736	194.811	191.855
Mellemstore fartøjer	317.696	329.647	344.443	275.112	274.569
Store fartøjer 24-40m	388.424	441.627	557.549	434.989	455.965
Store fartøjer ≥40m	279.588	399.699	509.885	395.977	391.350
Specialfiskerier	136.497	161.347	179.279	159.575	164.146
I alt	1.734.146	1.917.996	2.078.794	1.729.484	1.738.788

Anm.: Inkluderer fartøjer med en fangstværdi over FØI's minimumsgrænser, dog eksklusive alle grupper af snur/garn/rawl, snurrevod 12-15m, fartøjer klassificeret som andet og fartøjer deltagende i grønlandsk rejefiskeri.

Generel forringelse af indtjeningsevnen i 2003

Ændringer i indtjeningsevnen fordelt på fartøjsgrupper i 2003 (scenario 2) i forhold til indtjeningen i 2001 viser en stigning for fartøjerne mellem 24 og 40 meter samt specialfiskerierne, hvorimod fartøjerne under 24 meter forventes at få en forringet indtjeningsevne. I scenario 1 (2002-priser) vil derimod samtlige fartøjsgrupper få forringet deres indtjeningsevne, jf. tabel 3.16.

Tabel 3.16. Ændring i den totale indtjeningsevne fra 2001 til 2003 fordelt på fartøjsgrupper

	Indtjenings- evne i 2001 (1.000 kr.)	----- Forventet ændring i 2003 -----			
		---- Scenario 1 ---- (1.000 kr.)	(%)	---- Scenario 2 ---- (1.000 kr.)	(%)
Små fartøjer	142.470	-28.737	-20	-33.402	-23
Mindre fartøjer 12-15m	194.748	-39.462	-20	-42.914	-22
Mindre fartøjer 15-18m	248.457	-53.646	-22	-56.602	-23
Mellemstore fartøjer	329.647	-54.535	-17	-55.078	-17
Store fartøjer 24-40m	441.627	-6.639	-2	14.337	3
Store fartøjer ≥40m	399.699	-3.722	-1	-8.348	-2
Specialfiskerier	161.347	-1.772	-1	2.799	2
I alt	1.917.996	-188.512	-10	-179.208	-9

Anm.: Inkluderer fartøjer med en fangstværdi over FØI's minimumsgrænser, dog eksklusive alle grupper af snur/garn/rawl og snurrevod 12-15m, fartøjer klassificeret som andet og fartøjer deltagende i grønlandsk rejefiskeri.

3.5. Fiskeriets arbejdskraftaflønning

Beregning af aflønning til arbejdskraft

Der er i fiskeriet tradition for at aflønningen til besætningen (hyren) foregår som en procentdel af landingsværdien. I visse tilfælde fradrages forlodsomkostninger inden hyren beregnes. I nogle tilfælde er aflønningen til skipper/ejer omfattet af procentberegningen, i andre tilfælde ikke. For at tage højde for disse forskelligheder i aflønningen anvendes her en beregningsmetode, så aflønningen til den hyrede besætning er beregnet som en procentdel af landingsværdien. Aflønningen af en medarbejdende ejer/skipper er beregnet ud fra et skøn over antal arbejdstimer og en fastsat timeløn baseret på alternativ beskæftigelse⁹.

Øget gennemsnitlig aflønning af arbejdskraft

Den skønnede gennemsnitlige aflønning til arbejdskraften pr. FØI-fartøj i 2003 er beregnet til 940 tusinde kr., hvilket svarer til en stigning på ca. 8% i scenario 2 i forhold til perioden 1999–2001. Når man ser på fartøjsstørrelsen er tendensen, at de store industritrawlere, bomtrawlere og specialfiskerierne oplever den største stigning i begge scenarier, jf. tabel 3.17.

⁹ Som alternativ timeløn anvendes lønsatsen for proces- og maskinoperatører i provinsen, hvilket er praksis i FØI's Fiskeriregnskabsstatistik.

Tabel 3.17. Gennemsnitlige omkostninger til aflønning af arbejdskraft for kommercielt aktive fartøjer (1.000 kr.)

		1999- 2001	2001	For- ventet i 2002	Forventet i 2003 Scena- rio 1	Scena- rio 2
Små fartøjer	Garn/krog	402	386	374	358	348
	Jolle/ruse	423	448	469	471	462
	Trawl	367	330	345	428	416
	Alle redskaber	366	351	349	345	336
Mindre fartøjer 12-15m	Garn/krog	766	794	710	638	624
	Trawl	638	634	601	674	667
	Alle redskaber	558	563	514	533	525
Mindre fartøjer 15-18m	Garn/krog	1.332	1.313	1.242	1.143	1.133
	Snurrevod	916	909	867	975	932
	Trawl	873	873	884	877	874
	Alle redskaber	954	943	911	899	890
Mellemstore fartøjer 18-24m	Garn/krog	1.533	1.328	1.518	1.181	1.173
	Snurrevod	1.161	1.101	1.190	1.182	1.131
	Trawl	1.286	1.294	1.449	1.310	1.325
	Alle redskaber	1.248	1.196	1.339	1.206	1.202
Store fartøjer 24-40m	Bomtrawl ¹⁾	3.494	3.494	3.746	4.166	4.078
	Trawl industri	1.948	2.100	2.805	2.541	2.761
	Trawl andet	2.046	2.172	2.435	2.203	2.159
	Alle redskaber	1.832	1.969	2.340	2.118	2.169
Store fartøjer ≥40m	Not ²⁾	6.098	7.152	7.796	6.733	6.371
	Trawl industri	2.789	3.138	4.287	3.835	4.127
	Trawl andet	2.641	3.267	4.085	3.466	3.395
	Alle redskaber	3.571	4.222	5.077	4.400	4.372
Specialfiskerier	Hesterejefiskeri	1.108	1.049	1.452	1.184	1.130
	Muslingefiskeri	712	782	862	822	860
	Alle spe. fisk.	813	849	1.012	910	923
I alt		869	890	1.011	941	940

Kilde: Udtræk fra Fødevarøkonomisk Instituts database.

Anm.: Inkluderer fartøjer med en fangstværdi over FØI's minimumsgrænser, dog eksklusive alle grupper af snur/garn/trawl og snurrevod 12-15m, fartøjer klassificeret som andet og fartøjer deltagende i grønlandsk rejefiskeri.

Noter: ¹⁾ For bomtrawl 1999-2001 indgår kun tal for år 2001.

²⁾ For notfartøjer 1999-2001 indgår kun tal for årene 2000 og 2001.

Den totale aflønning forventes at falde

Den totale sum til aflønning af arbejdskraften i år 2003 forventes at falde i forhold til perioden 1999-2001 med 70 mio. kr., svarende til et fald på 5% i forhold til det totale aflønningsniveau i 1999-2001, jf. tabel 3.18 og bilagstabel 3.10.

Tabel 3.18. Totale omkostninger til aflønning af arbejdskraft for kommercielt aktive fartøjer (1.000 kr.)

	1999- 2001	2001	Forventet i 2002	-- Forventet i 2003 --	
				Scenario 1	Scenario 2
Små fartøjer	180.741	169.110	142.442	140.693	136.979
Mindre fartøjer 12-15m	185.781	185.805	145.527	150.889	148.694
Mindre fartøjer 15-18m	209.287	202.838	171.235	169.038	167.317
Mellemstore fartøjer	244.160	236.749	245.058	220.647	220.047
Store fartøjer 24-40m	276.848	285.481	334.663	302.917	310.124
Store fartøjer ≥40m	155.719	181.531	223.381	193.613	192.361
Specialfiskerier	73.714	78.077	90.025	81.009	82.176
I alt	1.326.250	1.339.591	1.352.330	1.258.806	1.257.699

Anm.: Inkluderer fartøjer med en fangstværdi over FØI's minimumsgrænser, dog eksklusive alle grupper af snur/garn/trawl og snurrevod 12-15m, fartøjer klassificeret som andet og fartøjer deltagende i grønlandsk rejefiskeri

Gennemsnitlig lønomkostning pr. besætningsmedlem har været stigende

I figur 3.1¹⁰ er den gennemsnitlige lønomkostning pr. fartøj og pr. besætningsmedlem vist. Af figuren fremgår det, at den gennemsnitlige lønomkostning, set over hele perioden, har været stigende. De samlede lønomkostninger for hele den kommercielle flåde er steget fra 1.294 mio. kr. i 1995 til 1.468 mio. kr. i 2002, hvilket svarer til en stigning på 13%. I samme periode er den gennemsnitlige lønomkostning pr. fartøj steget fra 704 tusind kr. til 1.097 tusind kr., hvilket svarer til en stigning på 56%, tilsvarende er lønomkostningerne pr. besætningsmedlem vokset med 54%.

Forventet fald i samlede lønomkostninger i 2003

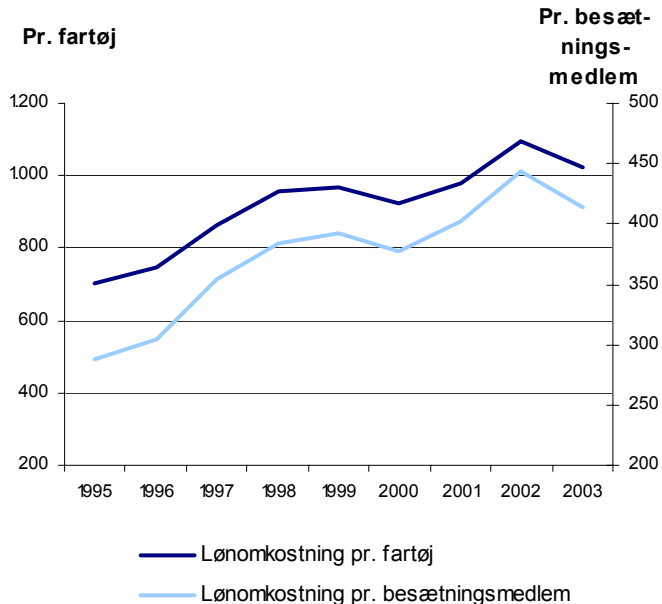
De samlede lønomkostninger i 2003 for hele den kommercielle flåde er beregnet til 1.371 mio. kr., hvilket svarer til et fald på 7% i forhold til 2002. Til beregning af den gennemsnitlige lønomkostning pr. fartøj og pr. besætningsmedlem er antallet af fartøjer og besætningsmedlemmer ultimo 2002 anvendt. Derfor vil det tilsvarende fald på 7% i lønomkostningerne pr. fartøj og pr. besætningsmedlem formentlig være overvurderet, da flåden og dermed antallet af besætningsmedlemmer må formodes at

¹⁰ Til beregningerne vedrørende figur 3.1 er de samlede totale omkostninger til aflønning af arbejdskraft for alle fartøjer anvendt. Derfor er tallene nævnt i de følgende afsnit forskellige fra tallene i tabel 3.18.

falde i løbet af 2003.

Det absolutte niveau for den gennemsnitlige aflønning til besætning og fartøj skal vurderes på baggrund af beregningsgrundlaget for lønudgiften, hvor aflønningen af medarbejdende ejer/skipper er beregnet ud fra en lønsats på proces- og maskinoperatører, jf. fodnote 9. Dette medfører en overvurdering af lønandelen specielt i forhold til de små og mindre fartøjer.

Figur 3.1. Gennemsnitlige lønomkostninger pr. fartøj og pr. besætningsmedlem for kommercielt aktive fartøjer ultimo 2002 (1.000 kr.)

Kilder: Udtræk fra Fiskeridirektoratets database 11. februar 2003.
Udtræk fra Fødevarøkonomisk Instituts database.

3.6. Fiskeriets kapitalaflønning – bruttooverskud

Definition af bruttooverskud

Bruttooverskuddet er defineret som indtjeningsevnen fradraget aflønningen af arbejdskraften, dvs. den del af indtjeningen, der er tilbage til aflønning af den investerede kapital inkl. afskriv-

ninger på kapitalapparatet. Kapitalapparatet omfatter alle aktiver som fartøj, motor, udstyr m.v.

Bruttooverskud som mål for økonomisk udvikling

Udviklingen i bruttooverskuddet er en indikator for den økonomiske udvikling i fiskeriet, da bruttooverskuddet skal anvendes til betaling af fremmedkapital, forrentning af egenkapital herunder eventuelt profit og afskrivninger på fartøjet.

Bruttooverskuddet forventes at falde i 2003 i forhold til 2001 og 2002

Det forventede niveau for det gennemsnitlige bruttooverskud i 2003 pr. FØI-fartøj er beregnet til 360 tusinde kr. (scenario 2), hvilket svarer til et fald på 6% i forhold til 2001. Sammenlignes det forventede bruttoudbytte i 2002 med 2003 (scenario 2) er faldet endnu mere markant med en nedgang på 34%, jf. tabel 3.19.

Tabel 3.19. Gennemsnitligt bruttooverskud for kommercielt aktive fartøjer (1.000 kr.)

		1999- 2001	2001	For- ventet i 2002	Forventet i 2003 Scena- rio 1	Scena- rio 2
Små fartøjer	Garn/krog	-69	-56	-59	-73	-76
	Jolle/ruse	-70	-93	-70	-68	-69
	Trawl	-51	-44	-89	-82	-88
	Alle redskaber	-62	-55	-57	-66	-68
Mindre fartøjer 12-15m	Garn/krog	92	82	86	20	14
	Trawl	34	8	23	19	14
	Alle redskaber	44	27	36	16	11
Mindre fartøjer 15-18m	Garn/krog	264	226	218	56	50
	Snurrevod	156	149	160	206	175
	Trawl	257	236	254	163	161
	Alle redskaber	235	212	221	137	131
Mellemstore fartøjer 18-24m	Garn/krog	185	381	352	101	95
	Snurrevod	362	467	395	325	282
	Trawl	468	534	686	359	377
	Alle redskaber	375	469	543	298	298
Store fartøjer 24-40m	Bomtrawl ¹⁾	2.029	3.218	1.405	1.378	1.249
	Trawl industri	717	1.428	2.416	1.592	1.979
	Trawl andet	912	1.035	1.290	668	603
	Alle redskaber	745	1.077	1.559	924	1.020
Store fartøjer ≥40m	Not ²⁾	3.943	8.426	9.643	6.652	5.862
	Trawl industri	1.779	3.349	4.462	3.123	3.730
	Trawl andet	3.118	4.313	6.209	4.498	4.331
	Alle redskaber	2.854	5.074	6.511	4.599	4.522
Specialfiskerier	Hesterejefiskeri	793	630	996	575	521
	Muslingefiskeri	667	1.029	1.021	1.012	1.085
	Alle spe. fisk.	691	905	1.003	883	921
I alt		268	384	543	352	360

Anm.: Inkluderer fartøjer med en fangstværdi over FØI's minimumsgrænser, dog eksklusive alle grupper af snur/garn/trlawl og snurrevod 12-15m, fartøjer klassificeret som andet og fartøjer deltagende i grønlandsk rejefiskeri.

Noter: ¹⁾ For bomtrawl 1999-2001 indgår kun tal for år 2001.

²⁾ For notfartøjer 1999-2001 indgår kun tal for årene 2000 og 2001.

Indtjeningsvnen betyder mest for små fartøjer

For gruppen af små fartøjer udgør den beregnede aflønning til arbejdskraften så stor en del af fangstværdien, at bruttooverskuddet er meget lille eller endog negativt. Den økonomiske aktivitet for de små fartøjer er karakteriseret ved fartøjer, hvor fiskeriet drives af ejeren eventuelt periodevis suppleret med en

medhjælper. For disse fartøjer må indtjeningssevnen, dvs. fangstværdi med fradrag for løbende omkostninger (ekskl. udgifter til arbejdskraft og kapital) betragtes som den centrale indikator. En aflønningsfordeling på arbejdskraft og kapital er for denne gruppe mindre væsentlig.

Tabel 3.20. Samlet bruttooverskud for kommercielt aktive fartøjer (1.000 kr.)

	1999- 2001	2001	Forventet i 2002	---- Forventet i 2003 ---- Scenario 1	Scenario 2
Små fartøjer	-30.375	-26.640	-23.214	-26.959	-27.911
Mindre fartøjer 12-15m	14.697	8.944	10.147	4.397	3.141
Mindre fartøjer 15-18m	51.810	45.619	41.501	25.773	24.537
Mellemstore fartøjer	73.536	92.898	99.385	54.465	54.522
Store fartøjer 24-40m	111.576	156.146	222.886	132.072	145.841
Store fartøjer ≥40m	123.869	218.168	286.504	202.365	198.989
Specialfiskerier	62.783	83.270	89.254	78.566	81.970
I alt	407.896	578.406	726.464	470.678	481.089

Anm.: Inkluderer fartøjer med en fangstværdi over FØI's minimumsgrænser, dog eksklusive alle grupper af snur/garn/trawl og snurrevod 12-15m, fartøjer klassificeret som andet og fartøjer deltagende i grønlandsk rejefiskeri.

Samlet bruttooverskud stiger med 18% i forhold til perioden 1999-2001

Prognosen for det samlede bruttooverskud under forudsætning af et prisniveau i 2003 svarende til 2002 er på 471 mio. kr., hvilket svarer til en stigning i bruttooverskuddet i forhold til perioden 1999-2001, hvor det samlede bruttooverskud var på 408 mio. kr. Anvendes et prisniveau svarende til de forventede priser i 2003, er prognosen for 2003 på 481 mio. kr. svarende til en forøgelse på 18% i forhold til det gennemsnitlige samlede bruttooverskud i perioden 1999-2001, jf. tabel 3.20 og i øvrigt bilagstabel 3.11.

I forhold til bruttooverskuddet i 2001 og det beregnede overskud i 2002 forventes et markant fald i 2003. Således udviser det beregnede bruttooverskud i 2003 et fald på ca. 35% i forhold til det forventede overskud i 2002. I forhold til 2001 er reduktionen i bruttooverskuddet på ca. 20%.

3.7. Fiskeriets rentabilitet

Beregning af rentabilitet

Fiskeriets rentabilitet vurderes ved at betragte bruttooverskuddet i forhold til størrelsen af den investerede kapital. Som grundlag for vurderingen af kapitalens størrelse anvendes fartøjernes forsikringsværdi, da denne skønnes bedst at afspejle fiskerens egen vurdering af, hvilken kapital der skal anvendes for at sikre indtjeningsgrundlaget fremover. Sagt med andre ord, hvis fiskeren mister sit fartøj, hvor meget koster så et fartøj, som kan sikre ham samme fremtidige indtjening som det nuværende.

Rentabiliteten er på niveau med perioden 1999-2001

Prognosen for flådens samlede rentabilitet forventes at være på ca. 10% i 2003. Rentabiliteten er i gennemsnit for perioden 1999-2001 på 9%, mens den beregnede rentabilitet for 2002 er på 15%, jf. tabel 3.21.

Den beregnede indikator for rentabiliteten i fiskerflåden kan med forbehold for usikkerheden i beregningsgrundlaget¹¹ anvendes til vurdering af den økonomiske situation for fiskeriet.

Rentabilitet på mindst 12% nødvendig

Med henblik på at fastlægge et niveau, som må anses for nødvendigt for at sikre en rimelig rentabilitet, skelnes der mellem kravene til forrentning og afskrivning. Det forekommer rimeligt i vurderingsgrundlaget at anvende en økonomisk afskrivningsperiode for kapitalen på 25 år svarende til en lineær afskrivning på 4% pr. år. Kapitalens forrentning bør afspejle mulighederne ved alternativ kapitalplacering. I vurderingsgrundlaget anses en alternativ forrentning på 8% p.a. at være rimelig på lang sigt. Disse forudsætninger medfører, at rentabiliteten i gennemsnit skal være over 12% for at skabe interesse for at investere i fiskeriet i forhold til andre muligheder og dermed bidrage til at sikre en fornyelse af flåden.

¹¹ Den beregnede kapitalaflønningsandel er behæftet med usikkerhed bl.a. som følge af stikprøvegrundlaget for regnskabsstatistikken. Derfor antages forsikringsværdien at være et skøn for kapitalværdien.

Table 3.21. Gennemsnitlig rentabilitet for kommercielt aktive fartøjer (% af forsikringsværdi)

		1999-2001	2001	Forventet i 2002	Forventet i 2003 Scenariorio 1	Forventet i 2003 Scenariorio 2
Små fartøjer	Garn/krog	-12	-9	-9	-11	-12
	Jolle/ruse	-23	-30	-20	-19	-20
	Trawl	-7	-6	-12	-11	-12
	Alle redskaber	-12	-11	-10	-12	-12
Mindre fartøjer 12-15m	Garn/krog	8	7	7	2	1
	Trawl	3	1	2	1	1
	Alle redskaber	4	2	3	1	1
Mindre fartøjer 15-18m	Garn/krog	11	9	9	2	2
	Snurrevod	9	8	9	11	10
	Trawl	11	9	9	6	6
	Alle redskaber	11	9	9	6	5
Mellemstore fartøjer 18-24m	Garn/krog	5	10	9	3	2
	Snurrevod	12	15	13	10	9
	Trawl	12	13	15	8	8
	Alle redskaber	11	13	14	7	7
Store fartøjer 24-40m	Bomtrawl ¹⁾	14	21	8	8	7
	Trawl industri	6	12	18	12	15
	Trawl andet	10	10	13	6	6
	Alle redskaber	7	10	14	8	9
Store fartøjer ≥40m	Not ²⁾	10	20	23	16	14
	Trawl industri	7	14	18	13	15
	Trawl andet	12	15	22	16	15
	Alle redskaber	10	17	21	15	15
Specialfiskerier	Hesterejefiskeri	25	18	27	16	14
	Muslingefiskeri	40	60	60	59	63
	Alle spe. fisk.	34	41	45	40	41
I alt		9	12	15	10	10

Anm.: Inkluderer fartøjer med en fangstværdi over FØI's minimumsgrænser, dog eksklusivt alle grupper af snur/garn/trawl og snurrevod 12-15m, fartøjer klassificeret som andet og fartøjer deltagende i grønlandsk rejefiskeri.

Noter: ¹⁾ For bomtrawl 1999-2001 indgår kun tal for år 2001.

²⁾ For notfartøjer 1999-2001 indgår kun tal for årene 2000 og 2001.

Store forskelle mellem grupper

Den gennemsnitlige rentabilitet for 1999-2001, samt 2001 og 2002 ligger på mellem 12% og 15%. I samme periode har specialfartøjerne og fartøjer over 18 meter en langt højere rentabilitet, mens de små fartøjer har en negativ rentabilitet, der delvis skal vurderes i forhold til de specielle forudsætninger, som må

lægges til grund for de små fartøjers fiskeri, jf. tabel 3.21.

I forhold til perioden 1999-2001 er der en nedgang i rentabiliteten for de mindre og mellemstore fartøjer, mens de store fartøjer over 40 meter samt specialfiskerierne kan forvente en forbedring.

4. Beregning af prisudviklingen på fiskeprodukter

Vurderingen af prisudviklingen af central betydning for skøn over indtjeningen

4.1. Vurdering af prisudviklingen i 2003

Prisudviklingen på fisk er af central betydning for indtjeningen i fiskeriet i 2003. Det nuværende modelgrundlag for prisprognoseberegninger tager udgangspunkt i det forventede udbud på det europæiske marked opdelt på grupper af fiskearter og baseret på Europa som et integreret marked for fiskeprodukter. I tilknytning hertil anvendes offentliggjorte resultater vedrørende prisreaktioner på ændringer i udbuddet af fisk samt tilgængelig viden om markedsforhold for de enkelte grupper af fisk. Betydningen for priserne af ændringer i efterspørgsel, valutakurser og købekraft er inddraget i modellen. På denne basis fremgår forventninger til prisudviklingen i 2003 angivet som procentvise ændringer af tabel 4.1.

Tabel 4.1. Skønnet prisudvikling 2003, ændring i %

Torsk	- 5 %
Andre torskefisk	- 10 %
Fladfisk (dyre)	+ 10 %
Fladfisk (almindelige)	- 5 %
Sild	- 25 %
Makrel	+ 10 %
Laksefisk	- 10 %
Rejer	- 5 %
Jomfruhummer	+ 5 %
Muslinger	+ 5 %
Industrifisk	+ 10%

De angivne forventninger er behæftet med stor usikkerhed bl.a. som følge af afhængigheden af den internationale konjunkturudvikling.

4.2. Metode og datagrundlag

Det danske marked for fisk er en integreret del af det europæiske marked blandt andet på grund af Danmarks betydelige im-

**Forudsætninger
for udbuddet i
2003**

og eksport af fisk og fiskeprodukter og EU's fælles markedsordning. Som følge af markedsintegrationen er der grund til at antage, at priserne for danske landinger bestemmes af det samlede udbud på det europæiske marked, som igen er påvirket af det globale udbud. Skønnene over priserne foretages derfor på grundlag af det samlede udbud på markedet i Europa. For grupper af fiskearter, hvor Europa som helhed er nettoimportør, indgår således udbuddet i de vigtigste udbyderlande udenfor Europa. I tilknytning hertil vurderes, om der kan antages at være særlige forhold, som betyder, at de danske priser bør justeres i forhold til de beregnede priser for det europæiske marked som helhed. Udbuddet vurderes som et realistisk udbud med udgangspunkt i de fastsatte kvoter og kvoteudnyttelsen i tidligere år efter de samme principper som er anvendt ved forudsigelser om fiskeriets økonomi i 2001 og 2002.

Prisskøn i løbende priser for artsgrupper

Prisskønnene foretages for de vigtige arter i forskellige grupper. En række mindre vigtige arter bliver herved ikke omfattet af grupperingen. Priserne for disse beregnes for 2003 som gennemsnitsprisen i 2000-2002. Prisberegningerne foretages først i faste priser, hvorefter den generelle inflationære prisstigning indregnes efterfølgende, ved at alle prisændringer opjusteres med 2,4%.

Udbudsforhold

Prisskønnene for 2003 foretages ved at anvende skøn over det samlede udbud på det europæiske marked for 2003 multipliceret med en faktor for prisfleksibiliteten, der er et udtryk for den relative prisændring som følge af den relative udbudsændring. Prisfleksibiliteten er fastsat med udgangspunkt i skøn for en række delmarkeder og fiskearter. Skønnene for prisfleksibiliteter på delmarkederne er endvidere justeret under hensyntagen til at prisdannelsen finder sted på integrerede internationale markeder.

Valutakurser

Valutakurserne er fastlåst i EU, hvorimod de kan variere mellem EU og andre lande. Valutakursudviklingen har således betydning for prisudviklingen for varer, der handles mellem EU og tredjelande. Prisberegningerne inddrager den seneste kendte

valutakurs (medio februar 2003) i forhold til den gennemsnitlige valutakurs i 2002, multipliceret med en faktor for valutakursfleksibiliteten, der er et udtryk for den relative prisændring som følge af den relative ændring i valutakursen. Beregningen foretages for kurser mellem den danske krone og henholdsvis den norske krone, den islandske krone, dollar, yen og den russiske rubel. Kursen mellem den danske krone og euroen er fast og derfor ikke inddraget. Prisskønnene bygger således på en antagelse om at forholdet mellem valutakurserne gældende medio februar 2003 er nogenlunde stabile året ud. Udviklingen i valutakurser er angivet i bilag 4.1.

Efterspørgselsforhold

Priserne korrigeres endelig ud fra en vurdering af udviklingen i efterspørgsel og købekraft på forskellige markeder. Korrektionen foretages ved skønsmæssigt at opjustere eller nedjustere de beregnede priser.

Datakilder

Hovedkilden til data er rapporten om landinger offentliggjort af EU's generaldirektorat for fiskeri. Herfra kendes de officielle tal for alle EU landinger af kvoterede fiskearter i 2002 samt kvoter, der eksisterer i Nordøstatlanten og den centrale del af Østatlanten. For Norge og Rusland kendes fangsterne i 2002 og for Island går kvoteåret fra 1. september til 31. august året efter og kvoterne er derfor henført til kalenderår.

Der er endvidere anvendt en række yderligere kilder, således at anvendte datakilder er: EUROSTAT New Cronos Database, FAO Globefish Database, Fish Info Service, Worldfish Report, Det Internationale Havforskningsråd, Fiskeridirektoratet i Danmark og Norge, Fiskeriministeriet i Island og Russian Fish Net.

I det følgende refereres interne beregninger af udbud og priser, der vil blive publiceret på et senere tidspunkt.

4.3. Prisskøn for artsgrupper

Herunder følger prisskøn for de vigtigste artsgrupper.

4.3.1. Torsk

Pris, valutakurser og udbud af torsk indtil 2002

Prisen på torsk steg i 2002 med 4% i forhold til 2001, hvilket blandt andet skyldes svækkelsen af den danske krone i forhold til den norske. Prisstigningen formodes ikke i betydeligt omfang at være forårsaget af ændret udbud af torsk, idet det samlede udbud af torsk fra hele det nordlige Atlanterhav var stigende. Faldende udbud af andre torskefisk, primært alaskasej fra Rusland, kombineret med en styrkelse af den danske krone i forhold til de lande med hvilke der konkurreres på EU markedet (Rusland, USA og Argentina), har medført at andre torskefisk, der kan substituere torsk, er blevet relativt dyrere. Dette har givet et opadgående pres på prisen på torsk. Prisudviklingen i 2002 følger efter fem års uafbrudte prisstigninger på torsk, bl.a. som følge af betydelige kvotereduktioner på torsk i både Nordsøen og Østersøen. Fiskeriet i Barentshavet og islandske farvande, er ikke reduceret i samme grad som i EU-farvandene. Det samlede udbud af torsk i de vigtigste udbyderlande i Europa er opgjort til 700.000 tons i 2002 og udbuddet er sammensat af EU-fiskeres landinger samt landinger i Norge, Island og Rusland.

Ændrede valutakurser og større udbud af alaskasej giver prisfald på torsk i 2003

Prisen på torsk forventes i 2003 påvirket i både opadgående og nedadgående retning af en række forskellige faktorer. Udbuddet af torsk i 2003 på det europæiske marked forventes, som følge af faldende kvoter i Nordsøen og farvandene omkring Island, at falde med ca. 6%, hvilket vil føre til et opadgående pres på priserne. Omvendt forventes svækkelsen af den danske krone i forhold til den islandske at påvirke prisen på torsk i Danmark i nedadgående retning. Endvidere forventes et stigende udbud af alaskasej fra Rusland og USA at give et nedadgående pres på prisen på torsk, idet torsk og alaskasej formodes at være substitutter på det europæiske marked. En forventet styrkelse af den danske krone i forhold til både dollar og rubel underbygger

denne forventning. På dette grundlag skønnes et prisfald på 5% på torsk realistisk.

4.3.2. Andre torskefisk

Pris, valutakurser og udbud af andre torskefisk indtil 2002

Prisen på andre torskefisk, primært kuller, mørksej, lyssej, kulmule og hvilling, faldt i 2002 med 22% i forhold til 2001. Dette kan forklares ved at andre torskefisk handles på et verdensmarked, der er domineret af alaskasej fra USA og Rusland samt kulmule fra Argentina, og at den danske krone blev styrket i forhold til både dollar, rubel og argentinsk peso. Det kraftige prisfald fremkom på trods af et faldende globalt udbud, primært forårsaget af faldende udbud af alaskasej i Rusland, som ellers må forventes at have givet et opadgående pres på priserne. Prisfaldet i 2002 følger efter uafbrudte prisfald de seneste tre år, hvilket skal ses i sammenhæng med valutakursudviklingen og betydelige udsving i fiskeriet efter alaskasej (stigende i USA og faldende i Rusland) og kulmule (i Argentina). Det samlede udbud af andre torskefisk i de vigtigste udbyderlande i Europa er opgjort til ca. 500.000 tons i 2002, hvor udbuddet i de vigtigste udbyderlande globalt var 3.1 mio. tons.

Ændrede valutakurser og større udbud af alaskasej giver også prisfald på andre torskefisk i 2003

Prisen på andre torskefisk forventes i 2003 at være påvirket entydigt i nedadgående retning af flere forskellige faktorer. For det første forventes der et stigende globalt udbud af andre torskefisk, idet russisk fiskeri efter alaskasej i det nordlige Stillehav forventes forøget. Forøgelsen afhænger imidlertid af den russiske fiskeriforvaltning i det nordlige Stillehav, hvor der i 2002 var ufordelte kvoter på trods af, at bestanden grundlæggende er sund, og at der var ledig fiskerikapacitet. Udbuddet af kuller og sej fra det nordlige Atlanterhav forventes også forøget, idet kvoterne er forøget i både Norge, Island og Rusland. For det andet forventes en styrkelse af den danske krone i forhold til både dollar, rubel og argentinsk peso, hvilket gør importerede torskefisk billigere og trækker prisen på danske kuller, sej mv. med ned. Endelig påvirker det de danske priser i nedadgående retning at Kina med optagelsen i Verdenshandelsorganisationen har fået lettere adgang til EU markedet, hvilket også påvirker prisen på

danske kuller, sej mv. i nedadgående retning. På dette grundlag skønnes et prisfald på 10% på andre torskefisk.

4.3.3. Dyre fladfisk

Pris og udbud af dyre fladfisk indtil 2002

Prisen på dyre fladfisk, primært tunge, pighvarre, hellefisk og slethvarre, faldt i 2002 med 6% i forhold til 2001. Udbuddet var nogenlunde uændret og udbudsforhold formodes derfor ikke at kunne forklare prisfaldet. Prisfaldet formodes derimod at være bestemt af kvalitetsforhold (faldende kvalitet), hvilket muligvis kan forklares ved at sæsonen i 2002 kan have været kortere end året før. Dette kan således medvirke til at forklare at priserne har svinget op og ned over de sidste fem år, trods nogenlunde uændret udbud. Det samlede udbud af dyre fladfisk i de vigtigste udbyderlande i Europa er opgjort til ca. 30.000 tons i 2002. Udbuddet er primært fra EU fiskeres landinger og den vigtigste art, tunge, stammer fra et sæsonbetonet fiskeri i Nordsøen, hvor både udbud og priser traditionelt er svingende.

Kvotereduktioner giver prisstigninger i 2003

Prisen på dyre fladfisk forventes i 2003 at stige med 10% som følge af at udbuddet forventes at falde med 5%. Denne udvikling skal ses på grundlag af faldende kvoter på tunge i danske farvande samt i det franske tunge fiskeri i Biscayen. Prisskønnet er dog usikkert, som følge af at kvalitetsaspektet er vigtigt, hvilket ikke har været muligt at inddrage i skønnet.

4.3.4. Almindelige fladfisk

Pris, valutakurser og udbud af almindelige fladfisk indtil 2002

Prisen på almindelige fladfisk, primært rødspætte, ising, skærising, rødtunge og skrubbe forblev uændret i forhold til 2001 efter en femårig periode med forholdsvis konstante priser. Priserne var uændrede på trods af, at udbuddet faldt med 4%. Årsagen hertil kan for det første være at almindelige fladfisk i Europa er blevet relativt dyrere i forhold til andre torskefisk, der er en mulig substitut til fladfisk, og for det andet som følge af styrkelsen af den danske krone i forhold til dollar og rubel. Det samlede udbud af almindelige fladfisk i de vigtigste udbyderlande i Europa er opgjort til 75.000 tons i 2002 og stammer

primært fra EU fiskernes landinger.

Ændringer i valutakurs samt kvoteforøgelser giver prisfald i 2003

Prisen på almindelige fladfisk forventes i 2003 at blive påvirket i nedadgående retning af flere faktorer. For det første forventes udbuddet på det europæiske marked at stige med 2%, som følge af et forventet forøget dansk fiskeri andre steder end i Nordsøen. Herudover forventes et stigende globalt udbud af andre torskefisk, som substitut for almindelige fladfisk, at påvirke prisen i nedadgående retning. Endelig forventes en styrket dansk krone i forhold til de lande udenfor Europa som fisker andre torskefisk også at medføre et nedadgående pres på priserne. På dette grundlag forventes et prisfald på 5% på de almindelige fladfisk.

Markedet for sild indtil 2002

4.3.5. Sild

Prisen på sild steg i 2002 med 13% i forhold til 2001 efter i den foregående fem års periode først at være faldet indtil år 2000 for derefter at stige med 100% i 2001. Denne udvikling skal ses på grundlag af to forhold i 1990'erne. For det første var bestanden af atlantiskandisk sild nedfisket og forbud mod fiskeri indført i starten af 1980'erne. Dette førte til, at bestanden i 1980'erne og 1990'erne blev genopbygget med stigende udbud som følge op gennem 1990'erne og indtil 2001. For det andet medførte murens fald, at markeder i Rusland og Østeuropa (gen) åbnedes og efterspørgslen forøgedes gradvist med forøget købekraft på disse markeder. Situationen i 2001 var, at bestanden igen var kommet under pres og kvoterne på atlantiskandisk sild blev reduceret med 25%. Sammenholdt med at markedet i Rusland var ved at reetablere sig efter en devaluering af den russiske rubel i august 1998, samt at købekraften gradvist forbedredes og udbuddet af andre fiskearter, som substitut for sild, blev reduceret, gav dette betydelig usikkerhed på markederne og førte til prisstigninger på 100% i 2001. Prisstigningerne holdt indtil april 2002 hvorefter de faldt 35% i forhold til 2001. Usikkerheden på markederne førte således til en overreaktion i industrien i 2001, som korrigeredes på markedet i 2002. Prisstigningerne i starten af året var dog nok til at den gennemsnitlige pris i hele 2002 steg med de 13% i forhold til 2001.

Norge markedsførende

Prisstigningerne på sild gjorde sig primært gældende i Norge, fordi Norge er den førende udbyder og baserer sig på den atlantiskandiske bestand. Norge er ligeledes den førende udbyder på det russiske marked og de østeuropæiske markeder. Danmark er derimod den førende udbyder på det tyske marked, hvor hovedparten af dansk produktion afsættes og hvor afsætningsforholdene har været stabile. Danmark har således ikke direkte været påvirket af hverken ændringer i den atlantiskandiske bestand eller af markedsforholdene. Indirekte har forholdene i Norge og Rusland dog haft en meget klar effekt på de danske priser, i og med at sildeprisen også i Danmark steg med 100% i 2001. Dette skyldes, at priserne varierer ens over tid i Danmark og Norge som følge af at det danske og norske marked for landinger af sild er sammenhængende.

Normalisering af markedet giver prisfald i 2003

Prisen på sild forventes i 2003 påvirket i både opadgående og nedadgående retning af en række forskellige faktorer. Forøget købekraft og efterspørgsel på det russiske og østeuropæiske marked vil påvirke prisen i opadgående retning. Styrkelse af den danske og norske krone i forhold til rublen vil også give et opadgående pres på priserne, idet der fra Norge eksporteres store mængder til Rusland og Østeuropa. Omvendt medførte usikkerheden på markederne i 2001 og starten af 2002 urealistisk høje priser, som blev korrigeret på markedet i andet halvår af 2002. En videreførelse af denne tilpasning vil alene medføre et fald i priserne i 2003 på 35%. En forventet udbudsforøgelse på 2%, som følge af stigende kvoter i Nordsøen, vil også give et nedadgående pres på priserne. Et pres som vil blive større såfremt kvoterne på atlantiskandisk sild forbliver uændrede. Kvoterne herfor er endnu ikke fastsat, idet fempartsaftalen om sildefiskeriet ikke er forhandlet på plads, men der forhandles ud fra en model hvor det samlede fiskeri reduceres fra 850.00 tons til 710.00 tons. Samlet set forventes et prisfald på 25% på sild.

4.3.6. Makrel

Prisen på makrel steg i 2002 med 8% i forhold til 2001, hvilket skal ses på baggrund af, at den danske og norske krone styrke-

Pris, valutakurser og marked for makrel indtil 2002

des i forhold til rubel og yen. Årsagen til at dette gav prisstigninger i Danmark er, at det danske marked er en del af et internationalt marked, der domineres af Norge, samt at der fra dette marked eksporteres til primært Rusland og Japan. Udbuddet steg med 4% i 2002 og har således presset priserne i modsat retning. Det samlede udbud af makrel på det europæiske marked er opgjort til 525.000 tons i 2002 som primært stammer fra EU og Norge. Europa er nettoeksportør til et verdensmarkedet for makrel som er delt i et asiatisk marked med Japan i spidsen, hvortil store makrel af høj kvalitet afsættes, samt et østeuropæisk marked hvor der primært afsættes frosset makrel. Der har tidligere været en stor afsætning til Afrika til lave priser, men denne afsætning er bortfaldet som følge af den positive udvikling på det østeuropæiske marked.

Faldende udbud og ændrede valutakurser giver stigende priser i 2003

Prisen på makrel forventes i 2003 påvirket entydigt i opadgående retning af flere faktorer. For det første forventes udbuddet i Europa at falde, som følge af faldende kvoter i både EU og Norge. Herudover indebærer den fortsatte styrkelse af den danske og norske krone i forhold til både rubel og yen at prisen på europæisk makrel stiger på afsætningsmarkederne i Østeuropa og i Japan. På dette grundlag forventes en prisstigning på 10% på makrel.

4.3.7. Laksefisk

Pris, valutakurser og marked for laksefisk indtil 2002

Prisen på laksefisk, der omfatter laks og ørred, faldt i 2002 med 6% i forhold til 2001, efter at være steget svagt de foregående tre år. Markedet er et verdensmarked, hvor Norge og Chile er de vigtigste udbyderlande, og hvor EU, USA og Japan er de vigtigste aftagere. Årsagen til de faldende priser i Danmark har dels været en betydelig stigning i det globale udbud, som følge af forøget opdræt i bl.a. Norge, Chile, EU og Færøerne, dels at den danske krone er blevet styrket i forhold til valutaen i andre konkurrerende importørlande, primært USA og Japan. Det samlede udbud af laksefisk fra de vigtigste udbyderlande er globalt opgjort til 1,8 mio. tons, hvoraf 80% stammer fra fiskeopdræt, hvor de producerede mængder, i modsætning til det vilde fiske-

ri, kan tilpasses efter ændrede priser. Dvs. udbuddet bestemmer ikke nødvendigvis priserne, det er snarere priserne, der bestemmer udbuddet. En vigtig faktor for bestemmelsen af prisen er således efterspørgslen.

Stigende udbud og ændrede valutakurser giver faldende priser i 2003

Prisen på laksefisk forventes i 2003 at blive påvirket i både opadgående og nedadgående retning af en række forskellige faktorer. Et forventet stigende globalt udbud med 4%, bortfaldet af lakseaftalen mellem EU og Norge pr. 1. marts og en yderligere styrkelse af den danske krone i forhold til dollar og yen, skaber et nedadgående pres på priserne. Omvendt skaber stigende efterspørgsel fra primært Japan et opadgående pres. På dette grundlag forventes et prisfald på 10% på laksefisk.

4.3.8. Rejer

Pris, valutakurser og udbud af koldvandsrejer indtil 2002

Prisen på koldvandsrejer faldt i 2002 med 16% i forhold til 2001 efter betydelige udsving i de foregående år. Dette skyldes dels stigende udbud fra Canada, Grønland, Norge og Island, samt at den danske krone er blevet styrket i forhold til valutaen i andre konkurrerende importørlande, primært USA og Japan. Det samlede udbud af koldvandsrejer fra det nordlige Atlanterhav er opgjort til 325.000 tons i 2002 og udbuddet stammer primært fra Canada, Grønland, Norge og Island samt i mindre grad fra EU fiskere.

Kvoteforøgelser i det nordvestlige Atlanterhav giver prisfald i 2003

Prisen på rejer forventes i 2003 påvirket i både opadgående og nedadgående retning af en række forskellige faktorer. Stigende efterspørgsel, primært drevet af en forbedret japansk økonomi, forventes at påvirke priserne i opadgående retning. Omvendt forventes udbuddet af koldvandsrejer fra det nordlige Atlanterhav i 2003, som følge af stigende kvoter i Davis Strædet og på Flamish Cap, at stige med 8%, hvilket vil føre til et nedadgående pres på priserne. Styrkelsen af den danske krone i forhold til US og canadiske dollar samt i forhold til yen vil også give et svagt nedadgående pres på priserne. På dette grundlag forventes et prisfald på 5% på rejer.

4.3.9. Jomfruhummer

Pris og udbud af jomfruhummer indtil 2002

Prisen på jomfruhummer steg i 2002 med 7% i forhold til 2001 og fortsætter derved den stigende tendens, som har været gældende siden 1997. I perioden 1997-2002 steg prisen gennemsnitlig med 7% om året, som følge af svagt faldende udbud og stigende efterspørgsel indtil 2001. I 2002 steg udbuddet dog med 5%. Det samlede udbud af jomfruhummer fra de vigtigste udbyderlande i Europa er opgjort til 43.000 tons i 2002 og udbuddet udgøres primært af EU-fiskeres landinger.

Stigende efterspørgsel giver prisstigning i 2003

Prisen på jomfruhummer i 2003 forventes at stige, idet tendensen til stigende efterspørgsel forventes at fortsætte. Udbuddet forventes stabiliseret på samme niveau som i 2002, idet kvoterne i de største udbyderlande (UK, Frankrig og Irland) er uændrede samtidig med at kvoterne i 2002 ikke blev fisket op. På dette grundlag forventes en prisstigning på 5% på jomfruhummer.

4.3.10. Muslinger

Pris og udbud af musling indtil 2002

Prisen på blåmuslinger steg i 2002 med 6% i forhold til 2001, efter at være steget med gennemsnitligt 8% om året de foregående fem år. Denne udvikling skal ses på grundlag af et udbud fra de vigtigste udbyderlande i Europa, der er nogenlunde konstant, idet det europæiske udbud dog faldt med 4% i 2002 som følge af betydelige fald i de danske fangster. Årsagen til de vedvarende prisstigninger formodes at være stigende efterspørgsel. Det samlede udbud af muslinger fra de vigtigste udbyderlande i Europa er opgjort til ca. 625.000 tons i 2002, og udbuddet udgøres primært af EU-fiskeres landinger. De vigtigste muslingearter på EU markedet er Middelhavs- og blåmusling, som både stammer fra vildt fiskeri samt fra en mellemform mellem fiskeri og opdræt, hvor muslinger udsættes af bestemte fiskere på bestemte "marker" til senere fangst. En vis andel af EU markedet forsynes således fra en form for fiskeopdræt, hvor de producerede mængder, i modsætning til i det vilde fiskeri, kan indrettes

efter ændrede priser.

Faldende udbud og stigende efterspørgsel giver lille prisstigning i 2003

Prisen på muslinger forventes i 2003 at blive påvirket primært i opadgående retning af flere faktorer. Udbuddet af muslinger i 2003 på det europæiske marked forventes at falde, som følge af problemer med alger og olieudslip hos den største muslingeudbyder Spanien, hvilket vil give et svagt opadgående pres på priserne. Samtidig forventes den stigende tendens for efterspørgslen at fortsætte, hvilket også vil give et opadgående pres på priserne. På dette grundlag forventes en prisstigning på 5% på muslinger, hvilket dog som følge af at oplysninger om fangster er forsinkede er usikkert.

4.3.11. Industrifisk

Markeder for industrifisk, fiskemel og olie indtil 2002

Prisen på industrifisk steg i 2002 med 31% i forhold til 2001, hvilket skyldes flere forhold. For det første blev den danske krone styrket i forhold til dollar, hvilket er vigtigt, idet der handles i dollar på verdensmarkederne for fiskemel og olie. Dansk fiskemel og olie blev, målt i danske kroner, relativt billigere i forhold til fiskemel og olie fra Peru. For det andet faldt udbuddet fra Peru i årets første 10 måneder med 10%, hvilket i perioden førte til stigende priser. I november-december steg fiskeriet i Peru dog med mere end 100% i forhold til året før, hvilket skulle have givet et nedadgående pres på priserne. Dette slog imidlertid, som følge af usikkerhed om de fremtidige udbuds og efterspørgselsforhold ikke igennem og priserne forblev uændrede året ud. Årsagen til usikkerheden på verdensmarkedet i slutningen af året var dels, at myndighederne i Peru og Chile endnu ikke ved årets udgang havde taget beslutning om det kommende års kvoter, som derfor kunne medføre betydelige reduktioner i det globale udbud. Samtidig reagerede opkøberne fra det vigtigste opkøberland Kina på usikkerheden ved at opkøbe til lagre i Kina, hvilket også skabte tvivl om efterspørgslen det kommende år. Disse forhold medførte efterfølgende tilbageholdenhed i både salg og indkøb fra november og frem. Der blev således konstateret en prisstigning på 31% på trods af, at det totale udbud fra de vigtigste globale udbydere steg 15% over

hele året. Endelig var det af betydning for de stigende priser at tilstedeværelsen af vejrphenomenet El Niño i 2001 betød stigende vandtemperaturer og derved et lavere fedtindhold i ansjos. Dette medførte en kraftig reduktion i det globale udbud af fiskeolie med stigende priser, også på industrifisk, til følge.

Samlet udbud

Den samlede fangst af industrifisk fra de fem største globale udbyderlande er opgjort til 15 mio. tons i 2002, hvoraf godt halvdelen stammer fra Peru. Prisen på industrifisk er afledt af prisen på fiskemel og olie som dannes på et verdensmarked. Denne pris bestemmes af det globale udbud, med Peru og Chile som de største aktører, men hvor Danmark, Norge og Island også er betydende udbydere. Efterspørgsels betydning for prisen er præget af, at fiskeopdrætssektoren globalt i en årrække har haft store vækstrater. Dette har givet stigende efterspørgsel som følge af, at fiskeopdræt nødvendigvis må baseres på foder udvundet af fisk. Den vigtigste globale aftager er Kina, som over de seneste 10-20 år har opbygget en meget betydelig fiskeopdrætssektor.

Ændrede valutakurser og faldende udbud giver prisstigninger i 2003

Prisen på industrifisk forventes i 2003 påvirket i både opadgående og nedadgående retning af en række forskellige faktorer. Styrkelsen af den danske krone i forhold til dollar vil gøre danske industrifisk relativt billigere, målt i danske kroner, i forhold til industrifisk fra Peru, hvilket vil give et opadgående pres på priserne i Danmark. Samtidig vil svagt faldende globalt udbud, som følge af reducerede kvoter på ansjos og hestemakrel i Stillehavet samt som følge af en mulig ny El Niño, også give et opadgående pres på priserne. Endelig vil den vedvarende vækst i akvakultur til stadighed forøge efterspørgslen og give et opadgående pres på priserne. Priserne formodes dog påvirket i nedadgående retning i starten af 2003 som følge af faldende efterspørgsel fra det vigtigste opkøberland Kina, idet Kina opkøbte til lagre i slutningen af 2002. Samlet set forventes en prisstigning på 10% på industrifisk.

5. Konsekvenser af havdagereguleringen i Nordsøen, Skagerrak og Kattegat

- Genopretning af torskbestande** På grundlag af de nyeste biologiske beregninger er det vurderet, at en række torskbestande ligger uden for sikre biologiske grænser. Den biologiske rådgivning indeholdt derfor et forslag om et totalt stop for torskefiskeri i 2003. På ministerrådsmødet i december 2002 om revisionen af den fælles fiskeripolitik i EU indgik forhandlinger om genopbygningsplaner for torskbestande, og der blev indgået et kompromis angående beskyttelsen af torskbestandene i Nordsøen, Skagerrak og Kattegat. Kompromisset indebærer for det første kraftige kvotenedskæringer i 2003 i forhold til tidligere år, jf. kapitel 2.
- Havdage** For det andet blev det som en yderligere foranstaltning til beskyttelse af torskbestandene aftalt at indføre et loft for antallet af havdage for de enkelte fartøjer i Nordsøen, Skagerrak og Kattegat afhængig af hvilken maskestørrelse, der fiskes med. Dette indebærer, at fiskeriet i de respektive farvande således foruden de tekniske og kvotemæssige begrænsninger yderligere reguleres med indsatsbegrænsninger i form af havdage.
- Formål med analysen** Formålet med nærværende specialkapitel er at vurdere de mulige konsekvenser af denne havdageregulering for dansk fiskeri herunder at vurdere forhold, som denne regulering må give anledning til. Grundlaget for analysen er Rådets forordning (EF) nr. 2341/2002, 20.12.2002. De gennemførte beregninger er baseret på en række forudsætninger af teknisk karakter samt tilpasninger til havdagereguleringen, hvilket selvfølgelig indebærer usikkerhed om de beregnede konsekvenser.
- Disposition** Kapitel 5 er opdelt i seks afsnit. Først belyses kort den indførte havdageregulering. Dernæst beskrives den anvendte metode til beregning af konsekvenserne af havdagereguleringen herunder de anvendte forudsætninger. Efterfølgende beskrives konsekvenserne i forhold til fangster, omkostninger og indtjening, jf. fremgangsmåden i kapitel 3. Til sidst diskuteres en række forhold, som må forventes at påvirke de beregnede konsekvenser,

men som det ikke har været muligt at inddrage i beregningerne. Der henvises til bilagstabellerne sidst i rapporten.

5.1. Havadagereguleringens hovedpunkter

Reguleringens udformning

Det antal havdage pr. måned, som fartøjerne samlet må have i de tre områder, er vist i tabel 5.1. Den gennemførte regulering indeholder nogle muligheder for, at fartøjerne kan opnå en vis fleksibilitet. Blandt disse kan nævnes muligheden for overførsel af havdage mellem to på hinanden følgende måneder. Hertil kommer, at en tilpasning til reglerne må forventes blandt andet for en række fartøjer, der for nuværende driver fiskeri med maskestørrelser, som ligger væsentligt over minimumsmaskestørrelsen. Havadagereguleringen gælder for fiskeri i Nordsøen, Skagerrak, Kattegat og farvandet vest for Skotland med enkelte undtagelser, jf. bilagsfigur 5.1.a. til 5.1.c.

Tabel 5.1. Månedlige antal havdage pr. fartøj

Redskab/maske	Kattegat	Skagerrak og dele af Nordsøen
Faststående garn	16 dage	16 dage
Langliner	19 dage	19 dage
Bomtrawl med maskestørrelse på 80 mm eller derover	0 dage	15 dage
Trawl, vod eller lignende trukne redskaber (undtagen bomtrawl) med maskestørrelse på mellem 16 - 31 mm	23 dage	23 dage
Trawl, vod eller lignende trukne redskaber (undtagen bomtrawl) med maskestørrelse på mellem 70 - 99 mm	25 dage	25 dage
Trawl, vod eller lign. trukne redskaber (undt. bomtrawl) med maskestørrelse på 100 mm eller derover	13 dage	13 dage

Kilde: Fiskeridirektoratet

5.2. Anvendt metode

Metode

Beregningen af de økonomiske konsekvenser af havdagereguleringen vanskeliggøres af reguleringens kompleksitet, som beskrevet i afsnit 5.1. Denne kompleksitet forstærkes af samspillet mellem kvote- og havdagereguleringen. Det har derfor ikke væ-

ret muligt at afspejle alle de særlige forhold, som fiskeriets tilpasning til reguleringen må forventes at resultere i af forskellige årsager.

...som i kapitel 3 Som udgangspunkt baserer vurderingen af havdagereguleringens økonomiske konsekvenser sig på de samme forudsætninger, som er anvendt i kapitel 3 herunder kvoteudnyttelser, prisændringer og omkostningsudviklinger. Denne fremgangsmåde gør det muligt direkte at sammenligne resultaterne i kapitel 3 og 5.

Samspilsproblemer Analysen af havdagenes betydning vanskeliggøres af samspillet med kvotebegrænsningerne. For visse arter er kvoterne den stærkest begrænsende faktor, mens havdagene er det for andre. Det er derfor nødvendigt at isolere effekterne af hver reguleringstype. Den anvendte metode kan opdeles i to dele. Den første del omhandler metoden anvendt til vurdering af konsekvenserne for fangsterne i 2003, mens den anden del behandler påvirkningerne af omkostningerne.

Tre trin i fangstberegningen Med hensyn til fangstdelen kan den valgte fremgangsmåde opdeles i tre trin. Disse er som følger:

Konsekvens af havdageregulering i 2002

1. Der opstilles en hypotetisk situation, hvor det antages, at havdagereguleringen havde været indført i 2002. På fartøjsniveau vurderes det, hvorledes hvert enkelt fartøj ville være blevet begrænset i sit fiskeri på de kvoter, som påvirkes af havdagereguleringen. Der tages i denne analyse hensyn til, hvilken type de enkelte fartøjer tilhører, og om de har fisket med mere end et redskab i de enkelte måneder. Denne analyse giver således et skøn over, hvor store fangsterne ville have været i 2002, hvis havdagereguleringen havde været anvendt i det pågældende år.

...konsekvens i 2003

2. De beregnede fangster i 2002 under hensyn til havdagereguleringen korrigeres herefter med forholdet mellem den forventede kvoteudnyttelse i 2003 og den faktiske kvoteudnyttelse i 2002. Dette giver et vurdering af, hvor store

fangsterne af de respektive kvoter kunne forventes at være i 2003, hvis fiskeriet alene havde været reguleret med havdage. Ved at sammenholde den beregnede fangst for 2003 som følge af havdagereguleringen med den beregnede fangst i kapitel 3, fås en vurdering af, om det er kvote- eller havdagereguleringen, som begrænser fartøjerne i udøvelsen af fiskeriet, og hvilken fangst disse således må forventes at kunne opnå af hver enkelt kvote.

Havdage eller kvoter

3. Hvis de beregnede fangster af hver art som følge af havdagereguleringen er mindre end kvoterne, anvendes disse fangster som den reelle kvote, hvorimod den faktiske kvote anvendes for de arter, hvor havdagereguleringen ingen betydning har. Disse korrigerede kvoter for hver enkelt fartøjsgruppe indarbejdes i modellen, som herefter beregner de økonomiske resultater, så der kan sammenlignes med kapitel 3. Derved opnås et skøn over, hvorledes fangsterne må forventes at blive påvirket af havdagereguleringen i 2003. Dette sker under antagelse af, at fangsten af ukvoterede arter i Nordsøen, Skagerrak og Kattegat er uændret.

Havdage gælder kun for visse arter

I beregningerne tages der hensyn til, at fiskeriet efter nogle arter, eksempelvis tobis, sild og makrel, primært fiskes med maskestørrelser, der ikke er omfattet af reguleringen, hvorfor disse fangster ikke påvirkes. Ydermere tages der hensyn til, hvordan nogle fartøjsgrupper, der anvender maskestørrelser, som ligger over minimumskravet, bliver påvirket, når det antages, at de ikke ændrer deres historiske adfærd.

Havdage og omkostninger

Da havdagereguleringen umiddelbart vil give anledning til et færre antal havdage, må der forventes en reduktion i fartøjernes omkostninger. Vurderingen heraf opdeles i følgende trin:

Fangstmængder bruges

- a) Fangstmængderne beregnes uden hensyn til havdagebegrænsning (kapitel 3) og under hensyn til havdagebegrænsning (kapitel 5).

...til beregning af koefficienter

b) Grundlæggende skal beregningen gennemføres på grundlag af det anvendte antal havdage på hver art. De nødvendige nyeste oplysninger om denne fordeling kendes imidlertid ikke. Derfor anvendes fangstmængderne som grundlag. Ved at sammenligne fangstmængderne uden og med havdage kan en omkostningskoefficient for hver fartøjsgruppe beregnes. For fartøjsgrupper, hvor fangstsammensætningen består af arter med meget forskellige priser og fangstarter, fordi der anvendes forskellige redskaber, kan denne beregning føre til, at disse koefficienterne bliver fejlbehæftede. I disse tilfælde anvendes den totale fangstværdi i stedet.

Omkostninger ændres forskelligt

c) Omkostningskoefficienten multipliceres på omkostningerne uden havdage for så vidt angår omkostningsposterne 'brændstof', 'andet forlods' og 'vedligeholdelse'. Salgsomkostninger m.v. samt aflønning beregnes som en procentdel af fangstværdien og ændrer sig derfor via de ændrede fangstværdier. Alle andre omkostninger (faste) holdes konstante.

Havdage og kvoter har betydning

Ændringerne i omkostningerne relaterer sig således ikke alene til indførslen af havdagereguleringen. Da kvotebegrænsningen i en række tilfælde mødes før havdagebegrænsningen, vil omkostningsreduktionerne også relatere sig til kvoterne.

Datakilder

Der anvendes flere forskellige datakilder som grundlag for beregningerne i dette kapitel. Foruden Fødevareøkonomisk Instituts omkostningsdatabase og Fiskeridirektoratets fangstdatabase anvendes en opgørelse fra Fiskeridirektoratet over de fartøjer, som umiddelbart vil blive omfattet af havdagereguleringen. Desuden anvendes Danmarks Fiskeriundersøgelses database, som indeholder data over antallet af havdage for hvert fartøj i 2002 opgjort på forskellige maskestørrelser og farvande.

Havdage og fangster

5.3. Havdagereguleringens betydning for fangsterne

Ved at anvende metoden, som er beskrevet i afsnit 5.2, kan de totale fangstmængder for hver fartøjsgruppe beregnes. I tabel 5.2 vises de fra Fiskeridirektoratet opgjorte fangstmængder for 2002 samt de i modellen beregnede mængder under hensyn til, at havdage havde været indført i 2002. Desuden vises de beregnede fangster for 2003 med de vedtagne kvoter og skønnede udnyttelsesrater, samt de beregnede fangster, når der tages hensyn til havdagereguleringen. Det fremgår af tabel 5.2, at de mindre fartøjer på 15-18m samt de mellemstore fartøjer kan forvente nedgange fra 2002 til 2003 som følge af kvotenedskæringer på henholdsvis 8% og 16%. Hertil kan forventes yderligere en nedskæring som følge af havdagereguleringen på henholdsvis 12% og 8%. For de øvrige fartøjsgrupper er nedskæringen mindre.

Tabel 5.2. Total fangstmængde for kommercielt aktive fartøjer (tons)

	2002	2002 - havadage	2003	2003 - havadage
Små fartøjer	15.109	14.988	15.289	14.612
Mindre fartøjer 12-15m	28.921	28.801	31.619	28.363
Mindre fartøjer 15-18m	52.562	51.717	48.096	42.341
Mellemstore fartøjer	111.318	108.767	93.479	86.434
Store fartøjer 24-40m	608.942	596.327	600.220	580.964
Store fartøjer ≥40m	479.877	474.652	445.495	435.638
Specialfiskerier	117.131	117.131	121.337	121.288
I alt	1.413.859	1.392.383	1.355.535	1.309.640

Kilde: Udtræk fra Fiskeridirektoratets database 11. februar 2003.

Anm.: Gennemsnitsvægten for laks er sat til 5 kg.

Torsk er central

Da kvoterne fastsættes for arter, mens havdagene fastsættes for fartøjer, kan det have interesse at se på, hvordan havdagene påvirker fangsterne af de vigtigste arter. Det vises i tabel 5.3. På grund af genopretningsprogrammerne for torsk er denne art central i havdagereguleringen. Det fremgår af tabellen, at der fanges den samme mængde torsk med og uden havdage i 2003. Det

skyldes, at kvotebegrænsningen virker stærkere end havdagereguleringen for torsk. Eller sagt med andre ord, der kræves ikke det tilladte antal havdage for at fiske torskekvoten op. Det er anderledes med rødspætte. Her er kvoten steget fra 2002 til 2003 med ca. 16%, men på grund af begrænsningerne i havdage kan denne kvote ikke udnyttes. Det skønnes, at kun ca. 18.000 tons ud af kvoten på knap 25.000 tons kan fiskes med de havdage, som er tildelt, under forudsætning af at det hidtidige fiskerimønster fortsætter.

Tabel 5.3. Fangstmængder for kommercielt aktive fartøjer for de i 2002 ti værdimæssigt mest betydende kvotearter (tons)

	2002	2002 - havadage	2003	2003 - havadage
Tobis	653.211	653.184	590.330	590.330
Torsk	33.976	32.208	30.490	30.353
Jomfruhummer	4.115	4.027	3.999	3.926
Sild	110.620	110.601	117.629	117.629
Rødspætte	21.311	18.202	24.729	18.042
Brisling	231.209	223.619	221.451	201.084
Makrel	32.891	32.829	24.549	24.549
Blåmusling	109.693	109.693	114.247	114.247
Sperling	78.187	75.306	93.596	84.484
Hesterejer	3.100	3.100	2.379	2.379

Kilde: Udtræk fra Fiskeridirektoratets database 11. februar 2003.

Snurrevod i klemme

Det skal her anføres, at hovedparten af de danske snurrevodsfartøjer fisker med maskestørrelser over 100 mm. Dette er lagt til grund for beregningerne. Hvis disse fartøjer omstiller og fisker med masker under 100 mm, kan der tildeles flere havdage og dermed også opnås højere fangster. Denne omstilling vil dog være forbundet med en udgift til indkøb af nye redskaber. Dette diskuteres i afsnit 5.6. Hvor tabel 5.2 angiver fangstmængderne for fartøjerne opdelt på længdegrupper, viser tabel 5.4 fangstmængderne yderligere opgjort på undergrupper efter redskabstype og som gennemsnit for hvert fartøj i gruppen. Selv med denne relativt detaljerede opdeling forekommer der imidlertid inden for hver undergruppe yderligere en specialisering, som bør inddrages i fortolkningen af tallene.

Tabel 5.4. Gennemsnitlig fangstmængde for kommercielt aktive fartøjer (tons)

		2002 - 2002 havdage		2003 - 2003 havdage	
Små fartøjer	Garn/krog	33	33	32	31
	Jolle/ruse	49	47	45	44
	Snur/garn/trawl	39	39	36	36
	Trawl	50	50	73	64
	Alle redskaber	37	37	37	36
Mindre fartøjer 12-15m	Garn/krog	62	61	55	51
	Snur/garn/trawl	53	53	65	62
	Snurrevod	85	84	95	78
	Trawl	137	137	154	138
	Alle redskaber	102	102	112	100
Mindre fartøjer 15-18m	Garn/krog	153	145	123	104
	Snur/garn/trawl	169	167	147	126
	Snurrevod	130	111	146	101
	Trawl	365	365	335	302
	Alle redskaber	280	275	256	225
Mellemstore fartøjer 18-24m	Garn/krog	135	121	102	97
	Snur/garn/trawl	346	314	279	248
	Snurrevod	174	143	165	132
	Trawl	907	900	758	709
	Alle redskaber	608	594	511	472
Store fartøjer 24-40m	Bomtrawl	624	442	695	448
	Snurre/garn/trawl	542	368	389	321
	Trawl industri	8.432	8.321	8.401	8.205
	Trawl andet	2.322	2.262	2.235	2.145
	Alle redskaber	4.258	4.170	4.197	4.063
Store fartøjer ≥40m	Not	8.584	8.584	8.183	8.011
	Trawl industri	13.642	13.329	13.500	13.255
	Trawl andet	10.235	10.190	8.762	8.524
	Alle redskaber	10.906	10.788	10.125	9.901
Specialfiskerier	Hesterejefiskeri	138	138	109	108
	Muslingefiskeri	1.750	1.750	1.825	1.825
	Rejetrawlere	1.809	1.809	1.931	1.931
	Alle specialfiskerier	1.316	1.316	1.363	1.363
I alt		1.057	1.041	1.013	979

Kilde: Udtræk fra Fiskeridirektoratets database 11. februar 2003.
Anm.: Gennemsnitsvægten for laks er sat til 5 kg.

Udjævning af effekt

På basis af prisskønnene i kapitel 4 er fangstmængderne omregnet til værdi, og resultaterne for den totale fangstværdi opdelt på længdegrupper er vist i tabel 5.5. Da havdagereguleringen virker på fangstmængderne, afspejler billedet målt i mængde henholdsvis værdi hinanden. For de syv fartøjsgrupper, som er vist i

tabellen, består fangstsammensætningerne af flere arter, som er underlagt forskellige kvoter og havdagereguleringer. Derfor forekommer der en vis udjævning, når betragtningen anlægges på fartøjsgrupper i stedet for hver art for sig.

**Havdage 'koster'
ca. 190 mio. kr.**

Den samlede nedgang i fangstværdien for 2003, når effekten af havdagereguleringen medtages, i forhold til fangstværdien for 2002 er beregnet til ca. 440 mio. kr. svarende til en nedgang på ca. 12%. Heraf kan ca. 190 mio. kr. henføres til konsekvenser af indførelsen af havdagereguleringen.

Tablet 5.5. Total fangstværdi for kommercielt aktive fartøjer (1.000 kr.)

	2002	2002 - havdage	2003	2003 - havdage
Små fartøjer	219.867	218.618	210.901	203.839
Mindre fartøjer 12-15m	313.135	310.871	319.504	300.667
Mindre fartøjer 15-18m	362.080	349.052	351.560	323.198
Mellemstore fartøjer	580.627	541.352	520.131	483.609
Store fartøjer 24-40m	1.078.212	987.115	1.016.582	933.787
Store fartøjer ≥40m	775.407	769.967	672.475	660.717
Specialfiskerier	268.376	268.375	257.453	255.614
I alt	3.597.704	3.445.350	3.348.607	3.161.430

Kilde: Udtræk fra Fiskeridirektoratets database 11. februar 2003.

**Torsk begrænses
af kvote**

Betragtes hver art for sig, viser tabel 5.6 den samlede effekt af kvoteændringer, havdageregulering, udnyttelsesgrader og forventede prisændringer. Det ses af tabellen, at der for torsk ikke forekommer store ændringer, uanset om der er havdagebegrænsning eller ej. Med andre ord forventes kvotereduktionen at være den væsentligste faktor i den samlede effekt for torsk.

**Rødspætte be-
grænses af hav-
dage**

For rødspætter forventes imidlertid en nedgang på ca. 27% under havdagereguleringen i forhold til, hvad situationen ville have været uden havdagereguleringen. Dette skyldes dels selve effekten af havdagebegrænsningen – som er den vigtigste – men herudover, at priserne på rødspætter forventes at udvikle sig svagt faldende, på grund af stigende kvoter. Med andre ord kan

der tales om en paradokseffekt, da kvoterne er steget men ikke kan udnyttes på grund af et uheldigt samspil mellem havdage og kvoter.

Tabel 5.6. Fangstværdier for kommercielt aktive fartøjer for de i 2002 ti værdimæssigt mest betydende kvotearter (tons)

	2002	2002 - havadage	2003	2003 - havadage
Tobis	564.470	564.443	560.487	560.487
Torsk	551.264	516.705	457.864	455.676
Jomfruhummer	301.256	294.559	306.743	301.135
Sild	290.387	290.359	234.634	234.634
Rødspætte	273.735	232.816	302.774	219.713
Brisling	233.962	226.020	246.174	224.062
Makrel	223.935	223.646	183.536	183.536
Blåmusling	141.854	141.854	155.129	155.129
Sperling	73.352	70.502	96.292	87.201
Hesterejer	70.449	70.449	51.323	51.323

Kilde: Udtræk fra Fiskeridirektoratets database 11. februar 2003.

Snurrevod og bomtrawl rammes hårdt

Snurrevodsfartøjerne rammes hårdt af havdagereguleringen, hvilket fremgår af opdelingen i tabel 5.7, hvor fartøjerne er opdelt efter længde og type. Under havdagereguleringen forventes at et fald i fangstværdien for de mindre snurrevodsfartøjer på 15-18m på ca. 30% i forhold til, situationen uden restriktioner på havdagene. De mellemstore snurrevodsfartøjer på 18-24m og de mindre på 12-15m forventes på tilsvarende vis at få en nedgang på ca. 20%. Der er endvidere grund til at bemærke, at nedgangen for bomtrawlere forventes at blive ca. 32%.

Tabel 5.7. Gennemsnitlig fangstværdi for kommercielt aktive fartøjer (1.000 kr.)

		2002	2002 - havdage	2003	2003 - havdage
Små fartøjer	Garn/krog	526	526	488	474
	Jolle/ruse	588	570	593	579
	Snur/garn/trawl	561	559	488	480
	Trawl	533	532	661	603
	Alle redskaber	539	536	517	500
Mindre fartøjer 12-15m	Garn/krog	1.189	1.169	1.027	969
	Snur/garn/trawl	838	835	864	822
	Snurrevod	1.126	1.112	1.159	942
	Trawl	1.122	1.120	1.238	1.183
	Alle redskaber	1.106	1.098	1.129	1.062
Mindre fartøjer 15-18m	Garn/krog	2.204	2.063	1.974	1.871
	Snur/garn/trawl	1.550	1.516	1.516	1.403
	Snurrevod	1.710	1.460	1.841	1.281
	Trawl	1.907	1.898	1.871	1.786
	Alle redskaber	1.926	1.857	1.870	1.719
Mellemstore fartøjer 18-24m	Garn/krog	2.798	2.509	2.167	2.076
	Snur/garn/trawl	4.188	3.667	3.620	3.205
	Snurrevod	2.501	2.057	2.340	1.871
	Trawl	3.440	3.352	3.139	3.029
	Alle redskaber	3.173	2.958	2.842	2.643
Store fartøjer 24-40m	Bomtrawl	10.440	7.498	11.366	7.724
	Snur/garn/trawl	7.750	5.311	5.871	4.622
	Trawl industri	8.701	8.581	8.626	8.399
	Trawl andet	6.538	5.927	5.847	5.399
	Alle redskaber	7.540	6.903	7.109	6.530
Store fartøjer ≥40m	Not	25.465	25.465	20.801	20.619
	Trawl industri	14.642	14.307	14.356	14.060
	Trawl andet	15.279	15.240	12.773	12.478
	Alle redskaber	17.623	17.499	15.284	15.016
Specialfiskerier	Hesterejefiskeri	3.100	3.100	2.320	2.246
	Muslingefiskeri	2.442	2.442	2.555	2.554
	Rejetryllere	37.693	37.693	38.228	38.228
	Alle specialfiskerier	3.015	3.015	2.893	2.872
I alt		2.689	2.575	2.503	2.363

Kilde: Udtræk fra Fiskeridirektoratets database 11. februar 2003.

Virkning på omkostningerne

Mens kvoteregulering kan indeholde en vis tendens til, at omkostningerne presses op, vil havdageregulering indeholde en tendens til at omkostningerne holdes i skak. I de situationer, hvor fiskerimønstret ikke omlægges ved indførelse af havdage,

vil der være en klar tendens til at omkostninger reduceres i takt med, at havdagene reduceres.

Færre havdage tenderer til lavere omkostninger

5.4. Havdagereguleringens betydning for omkostningerne

Med henvisning til beskrivelsen af metoden til beregning af omkostninger i afsnit 5.2, antages det, at fiskerimønstret forbliver uændret før og efter indførelse af havdage. Det betyder, at omkostningerne vil variere med antallet af havdage. Imidlertid kendes havdagefordelingen ikke, jf. afsnit 5.2 pkt. a-c, og fangst- henholdsvis værdisammensætningen er derfor anvendt i stedet. I tabel 5.8 ses de beregnede koefficienter til reduktion af omkostningerne.

Tabel 5.8. Omkostningsreduktionskoefficienter for kommercielt aktive fartøjer

		2002 - havdage	2003 - havdage
Små fartøjer	Garn/krog	1,00	0,97
	Jolle/ruse	0,97	0,98
	Trawl	1,00	0,91
Mindre fartøjer 12-15m	Garn/krog	0,99	0,92
	Trawl	1,00	0,96
Mindre fartøjer 15-18m	Garn/krog	0,94	0,95
	Snurrevod	0,86	0,70
	Trawl	1,00	0,95
Mellemstore fartøjer 18-24m	Garn/krog	0,90	0,95
	Snurrevod	0,82	0,80
	Trawl	0,97	0,96
Store fartøjer 24-40m	Bomtrawl	0,71	0,65
	Trawl industri	0,99	0,98
	Trawl andet	0,97	0,96
Store fartøjer ≥40m	Not	1,00	0,98
	Trawl industri	0,98	0,98
	Trawl andet	1,00	0,97
Specialfiskerier	Hesterejefiskeri	1,00	0,98
	Muslingefiskeri	1,00	1,00

Kilde: Udtræk fra Fødevareøkonomisk Instituts database.

Anm.: Samtlige omkostningsreduktionskoefficienter er beregnet ud fra ændringerne i fangstmængde med undtagelse af jolle/ruse, trawl under 12m, trawl 12-15m, garn/krog 15-18m, trawl 15-18m og trawl 18-24m, som alle er beregnet ud fra ændringerne i fangstværdi.

Driftsomkostninger ned

Omkostningsgrundlaget er omkostningerne i 2002 fremskrevet til 2003 med en skønnet prisudvikling for de enkelte omkostningsposter. Når de beregnede omkostningskoefficienter i den situation, hvor der både er kvote- og havdagebegrænsninger, fås resultaterne, som vises i tabel 5.9. Driftsomkostningerne er opgjort ekskl. aflønning af arbejdskraft og forrentning og afskrivning af kapital. Det betyder, at driftsomkostninger omfatter både direkte fiskeriomkostninger samt 'halvfaste' forsikrings- og administrationsomkostninger. De største reduktioner i omkostningerne forventes at forekomme for mindre fartøjer på 15-18m med ca. 7%, mens mellemstore fartøjer forventes at opleve en nedgang på ca. 5% i forhold til 2003 uden havdageregulering.

Tabel 5.9. Totale driftsomkostninger for kommercielt aktive fartøjer ekskl. arbejdskraftaflønning (1.000 kr.)

	2002	2002 - havadage	2003	2003 - havadage
Små fartøjer	78.210	77.927	82.294	79.821
Mindre fartøjer 12-15m	105.326	104.828	113.946	109.134
Mindre fartøjer 15-18m	133.844	129.996	144.543	135.016
Mellemstore fartøjer	202.678	192.133	216.601	204.748
Store fartøjer 24-40m	398.398	387.900	440.333	425.723
Store fartøjer ≥40m	265.522	263.556	281.124	275.928
Specialfiskerier	51.404	51.404	55.080	54.825
I alt	1.235.382	1.207.745	1.333.921	1.285.195

Kilde: Udtræk fra Fødevareøkonomisk Instituts database.

Anm.: Inkluderer fartøjer med en fangstværdi over FØI's minimumsgrænser, dog eksklusive alle grupper af snur/garn/trawl og snurrevod 12-15m, fartøjer klassificeret som andet og fartøjer deltagende i grønlandsk rejefiskeri.

Fald i omkostninger for snurrevod

Betragtes fartøjerne opdelt efter længde og type, ses af tabel 5.11, at de største omkostningsreduktioner på 32%, 25% og 16% forventes at forekomme for henholdsvis bomtrawlere samt snurrevodsfartøjer på 15-18m og 18-24m. Dette er en indikation af, at disse grupper generelt rammes hårdest af havdagereguleringen, hvilket yderligere skal ses i lyset af den fremgang, disse fartøjer kunne have haft som følge af øgede rødspættekvoter.

Tabel 5.10. Gennemsnitlige driftsomkostninger for kommercielt aktive fartøjer ekskl. arbejdskraftafłønning (1.000 kr.)

		2002	2002 - havdage	2003	2003 - havdage
Små fartøjer	Garn/krog	210	210	216	211
	Jolle/ruse	188	184	200	196
	Trawl	277	277	332	308
	Alle redskaber	192	191	202	196
Mindre fartøjer 12-15m	Garn/krog	393	388	389	368
	Trawl	498	497	557	536
	Alle redskaber	372	370	403	386
Mindre fartøjer 15-18m	Garn/krog	744	706	791	757
	Snurrevod	684	603	734	547
	Trawl	769	766	836	803
	Alle redskaber	712	691	769	718
Mellemstore fartøjer 18-24m	Garn/krog	927	849	899	862
	Snurrevod	916	783	927	775
	Trawl	1.306	1.277	1.438	1.393
	Alle redskaber	1.108	1.050	1.184	1.119
Store fartøjer 24-40m	Bomtrawl	5.289	3.908	6.039	4.120
	Trawl industri	3.480	3.439	3.886	3.803
	Trawl andet	2.813	2.708	3.085	2.955
	Alle redskaber	2.786	2.713	3.079	2.977
Store fartøjer ≥40m	Not	8.026	8.026	8.568	8.430
	Trawl industri	5.893	5.774	6.499	6.390
	Trawl andet	4.986	4.970	5.047	4.934
	Alle redskaber	6.035	5.990	6.389	6.271
Specialfiskerier	Hesterejefiskeri	652	652	670	659
	Muslingefiskeri	559	559	609	609
	Alle specialfiskerier	578	578	619	616
I alt		923	903	997	961

Kilde: Udtræk fra Fødevareøkonomisk Instituts database.

Anm.: Inkluderer fartøjer med en fangstværdi over FØI's minimumsgrænser, dog eksklusiv alle grupper af snur/garn/trawl og snurrevod 12-15m, fartøjer klassificeret som andet og fartøjer deltagende i grønlandsk rejefiskeri.

5.5. Havdagereguleringens betydning for indtjeningen

Fartøjer på 15-18m og 18-24m rammes hårdt

Indtjeningsevnen fremkommer, når de i tabel 5.9 beregnede omkostninger trækkes fra fangstværdien i tabel 5.5. Resultatet fremgår af tabel 5.11. For de to hårdest ramte fartøjsgrupper, de mindre fartøjer på 15-18m og de mellemstore fartøjer, forventes et fald i indtjeningsevnen på 8% - 9% som følge af havdage-

reguleringen. Dette fald skal yderligere ses i lyset af det forventede fald fra 2002 til 2003 uden havdageregulering på henholdsvis 10% og 20% for de to fartøjsgrupper. Den samlede nedgang i indtjeningsevnen fra 2002 til 2003 inkl. havdagereguleringen er beregnet til ca. 21%, hvoraf ca. 5% hidrører fra havdagereguleringen.

Tabel 5.11. Total indtjeningsevne for kommercielt aktive fartøjer (1.000 kr.)

	2002	2002 - havgade	2003	2003 - havgade
Små fartøjer	119.228	118.350	109.069	104.836
Mindre fartøjer 12-15m	155.674	154.320	151.835	143.805
Mindre fartøjer 15-18m	212.736	203.894	191.855	174.156
Mellemstore fartøjer	344.443	319.884	274.569	253.224
Store fartøjer 24-40m	557.549	512.675	455.965	423.159
Store fartøjer ≥40m	509.885	506.410	391.350	384.788
Specialfiskerier	179.279	179.278	164.146	162.562
I alt	2.078.794	1.994.810	1.738.788	1.646.530

Kilde: Udtræk fra Fødevareøkonomisk Institutts database.

Anm.: Inkluderer fartøjer med en fangstværdi over FØI's minimumsgrænser, dog eksklusiv alle grupper af snur/garn/traul og snurrevod 12-15m, fartøjer klassificeret som andet og fartøjer deltagende i grønlandsk rejefiskeri.

Rødspættefiskeriet rammes

Indtjeningsevnen er det beløb, der er til rest til dækning af aflønning af arbejdskraft og forrentning og afskrivning af kapital. Vurderes indtjeningsevnen på fartøjstypeniveau, jf. tabel 5.12, træder den skæve påvirkning af havdageregulering frem. Således må de fartøjer, der er mest afhængige af rødspætter, forventes at skulle imødesee de største nedgange. Det er foruden snurrevodsfartøjerne også bomtrawlerne.

Tabel 5.12. Gennemsnitlig indtjeningsevne for kommercielt aktive fartøjer (1.000 kr.)

		2002 - 2002 havdage		2003 - 2003 havdage	
Små fartøjer	Garn/krog	316	316	272	263
	Jolle/ruse	399	386	393	382
	Trawl	256	256	329	295
	Alle redskaber	292	290	267	257
Mindre fartøjer 12-15m	Garn/krog	796	781	638	601
	Trawl	624	623	681	646
	Alle redskaber	550	545	537	508
Mindre fartøjer 15-18m	Garn/krog	1.460	1.358	1.183	1.113
	Snurrevod	1.026	858	1.107	734
	Trawl	1.138	1.132	1.035	983
	Alle redskaber	1.132	1.085	1.021	926
Mellemstore fartøjer 18-24m	Garn/krog	1.870	1.660	1.268	1.214
	Snurrevod	1.586	1.274	1.413	1.096
	Trawl	2.134	2.075	1.702	1.635
	Alle redskaber	1.882	1.748	1.500	1.384
Store fartøjer 24-40m	Bomtrawl	5.151	3.590	5.327	3.604
	Trawl industri	5.221	5.142	4.740	4.596
	Trawl andet	3.725	3.219	2.762	2.444
	Alle redskaber	3.899	3.585	3.189	2.959
Store fartøjer ≥40m	Not	17.439	17.439	12.233	12.188
	Trawl industri	8.749	8.533	7.857	7.670
	Trawl andet	10.294	10.270	7.725	7.544
	Alle redskaber	11.588	11.509	8.894	8.745
Specialfiskerier	Hesterejefiskeri	2.448	2.448	1.651	1.586
	Muslingefiskeri	1.883	1.883	1.946	1.945
	Alle specialfiskerier	2.014	2.014	1.844	1.827
I alt		1.554	1.491	1.300	1.231

Kilde: Udtræk fra Fødevarøkonomisk Instituts database.

Anm.: Inkluderer fartøjer med en fangstværdi over FØI's minimumsgrænser, dog eksklusive alle grupper af snur/garn/trawl og snurrevod 12-15m, fartøjer klassificeret som andet og fartøjer deltagende i grønlandsk rejefiskeri.

Mandskabet bærer en del af byrden

I fiskeriet bestemmes en del af omkostningerne af fangstværdien, da både mandskabsaflønnning, landings- og salgskomkostninger er en procentdel af denne. Derfor modsvares en del af faldet i fangstværdien direkte af en reduktion især i mandskabsaflønnningen, der udgør den største del af de omsætningsafhængige omkostninger. Bruttooverskuddet, som vises i tabel 5.13, frem-

kommer, når indtjeningssevnen fratrækkes aflønningen til arbejdskraft. Denne ”risikodeling” i fiskeriet mellem arbejdskraft og kapital betyder, at bruttooverskuddet er større end det ville have været med en konstant aflønning af arbejdskraft. Faldet i bruttooverskuddet vil dermed være på linie med faldet i omsætningen.

Tabel 5.13. Totalt bruttooverskud for kommercielt aktive fartøjer (1.000 kr.)

	2002	2002 - havdage	2003	2003 - havdage
Små fartøjer	-23.214	-23.177	-27.911	-27.460
Mindre fartøjer 12-15m	10.147	9.879	3.141	2.342
Mindre fartøjer 15-18m	41.501	39.364	24.537	20.521
Mellemstore fartøjer	99.385	91.532	54.522	48.632
Store fartøjer 24-40m	222.886	198.339	145.841	129.992
Store fartøjer ≥40m	286.504	284.603	198.989	195.723
Specialfiskerier	89.254	89.254	81.970	81.274
I alt	726.464	689.794	481.089	451.024

Kilde: Udtræk fra Fødevarøkonomisk Instituts database.

Anm.: Inkluderer fartøjer med en fangstværdi over FØI's minimumsgrænser, dog eksklusive alle grupper af snur/garn/trawl og snurrevod 12-15m, fartøjer klassificeret som andet og fartøjer deltagende i grønlandsk rejefiskeri.

Bruttooverskuddet falder pga. kvotereduktion

Bruttooverskuddet er særlig interessant på enkeltfartøjsniveau, da det viser, hvad ejeren har til rest til dækning af forrentning og afskrivning af kapitalen. Ses der bort fra små fartøjer, hvor ejerens aflønning og betaling af renter og afskrivninger (afdrag) er vanskelige at adskille, viser det sig, at for grupperne 12-15m, 15-18m og 18-24m (mellemstore) er faldet fra 2002 til 2003 uden effekten af havdagereguleringen markant, jf. tabel 5.14 søjlerne ”2002” og ”2003”. Det samlede fald fra 2002 til 2003 ekskl. havdageregulering er beregning til ca. 245 mio. kr. svarende til en reduktion på ca. 34%. Havdagereguleringen forstærker faldet med ca. 4% eller ca. 30 mio. kr. Faldet fra 2002 til 2003 skal yderligere ses i lyset af, at 2002 gav et af de dårligste resultater i 7 år for den demersale konsumflåde.

Tabel 5.14. Gennemsnitlig bruttooverskud for kommercielt aktive fartøjer (1.000 kr.)

		2002 - 2002 havdage		2003 - 2003 havdage	
Små fartøjer	Garn/krog	-59	-59	-76	-75
	Jolle/ruse	-70	-69	-69	-69
	Trawl	-89	-89	-88	-85
	Alle redskaber	-57	-57	-68	-67
Mindre fartøjer 12-15m	Garn/krog	86	83	14	12
	Trawl	23	23	14	9
	Alle redskaber	36	35	11	8
Mindre fartøjer 15-18m	Garn/krog	218	194	50	40
	Snurrevod	160	118	175	85
	Trawl	254	252	161	148
	Alle redskaber	221	209	131	109
Mellemstore fartøjer 18-24m	Garn/krog	352	299	95	91
	Snurrevod	395	295	282	192
	Trawl	686	664	377	357
	Alle redskaber	543	500	298	266
Store fartøjer 24-40m	Bomtrawl	1.405	899	1.249	833
	Trawl industri	2.416	2.376	1.979	1.908
	Trawl andet	1.290	1.012	603	451
	Alle redskaber	1.559	1.387	1.020	909
Store fartøjer ≥40m	Not	9.643	9.643	5.862	5.873
	Trawl industri	4.462	4.344	3.730	3.628
	Trawl andet	6.209	6.196	4.331	4.228
	Alle redskaber	6.511	6.468	4.522	4.448
Specialfiskerier	Hesterejefiskeri	996	996	521	493
	Muslingefiskeri	1.021	1.021	1.085	1.085
	Alle specialfiskerier	1.003	1.003	921	913
I alt		543	516	360	337

Kilde: Udtræk fra Fødevarøkonomisk Instituts database.

Anm.: Inkluderer fartøjer med en fangstværdi over FØI's minimumsgrænser, dog eksklusive alle grupper af snur/garn/trawl og snurrevod 12-15m, fartøjer klassificeret som andet og fartøjer deltagende i grønlandsk rejefiskeri.

Havdage har kun lidt betydning for trawlere

Det er imidlertid bemærkelsesværdigt, at effekten af havdagebegrænsningen for trawlerne samt garn- og krogfartøjer ikke er særlig markant, jf. endvidere tabellerne 5.4 og 5.7. Kvoterne falder for de mindre grupper af trawlere fra 2002 til 2003, men den yderligere beregnede nedgang som følge af havdagereguleringen i 2003 er relativt begrænset, især når fangstværdien vur-

deres. Årsagen hertil skal søges i, at kvoterne for disse grupper generelt set er mere restriktive end havdagene samt at en væsentlig nedgang i kvoterne for disse fartøjsgrupper skyldes reduktionen i brislingekvoten.

5.6. Tilpasninger til havdagereguleringen

Hvis forudsætninger ændres

Beregningerne ovenfor er gennemført under forudsætning af, at strukturen i fiskeriet ikke ændrer sig i 2003 i forhold til 2002. Dette indebærer, at fangstsammensætning og fordeling af havdage på måneder ikke ændrer sig, samt at de daglige fangstrater er uændrede. Som udgangspunkt er der ikke grund til at antage, at disse ting ville ændre sig nævneværdigt på blot et år.

Bedre kvoteudnyttelse

Der bør imidlertid peges på en række forhold, som vil bidrage til, at situationen kan forbedres. Som hovedregel vil en bedre udnyttelse af kvoter og havdage føre til højere fangstmængde og –værdi, men denne forbedring vil samtidig medføre højere omkostninger samt andre uønskede virkninger. Følgende forhold skønnes at have betydning:

1. overførsel af havdage mellem måneder
2. ændring af redskabstype
 - medfører større kvoteudnyttelse
 - medfører omkostningsforøgelse ved omrigning
3. øget udsnid af torsk og torskefisk
 - virker positivt med hensyn til kvoteudnyttelse
 - virker negativt på bestandene
4. bedre udnyttelse af havdage ved at fiske længere pr. dag
5. fangst pr. dag stiger som følge af bestandseffekter
6. havdage får værdi

Overførsel af havdage

Der er indført bestemmelser, som muliggør visse overførsler af havdage mellem måneder. På den måde muliggøres en forøgelse af fangsten pr. dag, hvis sæsonforhold eller vejrlig besværliggør fiskeriet i visse måneder. Især snurrevodsfartøjerne kan have en fordel herved. Imidlertid må effekten i forhold til det historiske fiskeri anses for at være begrænset, da et maksimalt månedligt

antal havdage selv med overflytning ikke kan placeres i højsæsonen fra april til oktober.

Bør snurrevod fiske med mindre masker?

Der er et særligt problem for snurrevodsfartøjerne, der stort set alle fisker med masker over 100mm. Derved vil de begrænses af et antal havdage, som er lavere, end hvis der fiskes med under 100mm. Ved at foretage en omrigning til mindre maskestørrelser – som i parentes bemærket strider mod intentionerne om mere skånsomt fiskeri – kan antallet af havdage pr. måned øges fra 13 til 25 dage. Hermed bliver havdagene ikke længere en begrænsende faktor. Imidlertid vil en sådan ændring kræve investering i et nyt redskab. Af tabel 5.14 fremgår det, at bruttooverskuddet kan øges med op til 90.000 kr. i 2003, hvis havdagene kan øges. Hvis et nyt snurrevod kan anskaffes for mindre end 90.000 kr., eller hvis der alligevel skal investeres i et nyt redskab, kan en sådan omrigning umiddelbart gennemføres med fordel. Under alle omstændigheder vil en sådan omrigning blive dyrere for snurrevodsfiskerne, end hvis der blot kunne fortsættes med det skånsomme redskab.

Trawlere kan rigge om til rødspætter

En bedre udnyttelse af rødspættekvoten ville også kunne opnås, ved at trawlere rigger om til trawl med masker under 100mm. Der er ikke foretaget beregninger over en sådan omrigning, men sandsynligheden taler for, at der kan opnås et positivt dækningsbidrag, dette vil være et tilstrækkeligt incitament til omrigning, hvis fartøjerne i øvrigt ikke har andre attraktive muligheder. Denne omstrukturering kan ganske vist føre til bedre kvoteudnyttelser, men vil ikke på grund af omkostningsforøgelser nødvendigvis føre til bedre rentabilitet i fiskeriet i forhold til udgangssituationen.

Udsmid af torsk

I dansk fiskeri, hvor torskefiskeriet udøves som rationsfiskeri med tidsbegrænsede mængde til hvert fartøj efter længde, opfiskes torskerationerne ved anvendelse af relativt få havdage. Fiskeriet efter andre arter kan imidlertid fortsætte indenfor de restriktioner, der i øvrigt måtte gælde. Hvis der er bifangst og udsmid af torsk i andre fiskerier, efter at torskerationen er opbrugt, vil et færre antal havdage end det maksimalt mulige i en måned

føre til mindre udsmid.

Problemet med udsmid er kompliceret

Udsmidsproblemet i forbindelse med havdageregulering og kvoter (rationer) forekommer imidlertid meget kompliceret. For de fartøjer, der er særligt afhængige af at fiske med redskaber med 100mm maske og over, vil fiskeriet blive begrænset af kvoten, før alle havdagene er opbrugt. Det vil betyde, at reguleringen skaber et incitament for disse fartøjer til at smide torsk ud med henblik på at ”strække” torsk kvoten, så den passer til havdagene. Udsmidet af torsk vil derimod blive begrænset, hvis torsken har en højere værdi end de andre arter, som ville kunne fanges ved fortsat fiskeri. I de fartøjsgrupper, som fisker med trawl og garn/krog, fiskede fartøjerne i 2002 i gennemsnit tilnærmelsesvis med det antal havdage, som er foreskrevet i havdagereguleringen for 2003. Havdagereguleringen vil derfor generelt set ikke have nogen begrænsende effekt på udsmidet. Men da torsk kvoten (og dermed rationerne) er sat ned i 2003 i forhold til 2002, er det sandsynligt, at der kræves færre havdage for at opfiske torsk rationerne i 2003. Der kan således forekomme udsmid til de månedlige tildelte havdage er opbrugt.

Visse fartøjer begrænses særligt

Indenfor alle grupper, der anvender 100mm trawl eller garn/krog, er der imidlertid fartøjer, som fisker med betydeligt flere havdage pr. måned end de i reguleringen foreskrevne. Disse fartøjer vil i særlig grad blive begrænset i deres muligheder for udsmid. Samtidig vil disse fartøjer dog også i særlig grad blive belastet af enten mistede fangstindtægter eller øgede omkostninger til omrigning til andre fiskerier.

Øget fisketid

Hvis antallet af havdage er mere restriktivt end kvoterne, kan øget fisketid pr. havdag eller større produktivitet bidrage til, at havdage og kvoter kan bringes i bedre overensstemmelse med hinanden. Både en forøgelse af fisketiden og højere produktivitet pr. dag f.eks. ved at have flere folk eller større redskaber vil øge omkostningerne, og forholdet mellem øget fangstværdi og øgede omkostninger vil bestemme om sådanne muligheder udnyttes. Det må antages, at de økonomiske gevinster, der kan opnås herved, vil være begrænsede.

Afspejler kvoten bestandens størrelse

Beregningsresultaterne vil ændres, hvis de ændrede kvoter direkte afspejler bestandstætheden og dermed fangsten pr. tidsenhed. Dette antages i mange beregninger dog uden historisk belæg. Der er ikke gennemført beregninger under disse forudsætninger, men antagelsen vil betyde bedre kvoteudnyttelse, højere fangstværdi og uændrede omkostninger i forhold til, at fangsten pr. tidsenhed antages at være uafhængig af bestandens størrelse.

Havdage får værdi

Når havdage indføres og optræder som begrænsning for fiskeriet, vil havdage opnå en værdi, som vil være bestemt af, hvad der kan tjenes ved en ekstra havdag. I det gældende reguleringssystem kan havdage ikke overføres fra et fartøj til et andet, hvilket betyder, at udnyttes havdagene ikke (under hensyn til mulighederne for overførsel mellem måneder), er de tabt. Reguleringsformen vil tilskynde til, at havdagene udnyttes så godt som muligt, hvilket medfører incitament til at gennemføre aftaler om udnyttelse af havdage. Fordelen vil være, at kvoterne udnyttes bedre, og at omkostninger forbliver uændrede – måske ligefrem falder.

5.7. Sammenfatning

Bedre kvoteudnyttelse øger omkostningerne

Sammenfattende kan det anføres, at der er en række muligheder for at forbedre udnyttelsen af kvoterne for de arter, hvor havdagene vil være mere begrænsende end kvoterne. Den forbedrede udnyttelse vil derimod næppe føre til væsentligt forbedrede økonomiske resultater end de beregnede, da de fleste tilladte muligheder vil være omkostningsforøgende. De muligheder, som derimod ikke er inddraget i reguleringen, vil i stor udstrækning ikke føre til øgede omkostninger. Samtidig skal det nævnes, at bedre udnyttelse af kvoterne i forbindelse med havdageregulering indeholder stærke incitament til øget udsmid med henblik på at ”matche” virkningerne af begrænsningerne i kvoter og havdage.

Regulerings samspilsproblemer

Fra en økonomisk synsvinkel forekommer den supplerende havdageregulering sammen med kvotereguleringen som en uhensigtsmæssig reguleringsform, der virker omkostningsfor-

øgende og skaber incitament til at fiske på en uhensigtsmæssig måde. Samtidig har havdageregulering i sin nuværende udformning nogle uhensigtsmæssige bivirkninger, da den rammer de fartøjsgrupper, der betragtes som relativt skånsomme i forhold til de befiskede bestande. Det kan diskuteres om havdageregulering i forbindelse med kvoteregulering er en hensigtsmæssig måde at regulere på, hvis økonomiske overvejelser både for samfundet og for erhvervet tillægges nogen betydning for valg af regulering i øvrigt. I hvert fald må det påpeges, at den eksisterende regulering på en bedre måde bør tilpasses målsætningen om genopretning af torskbestandene og rimelige økonomiske vilkår for fiskeriets udøvelse.

Rangordning

Med henblik på at sammenfatte betydningen af havdagereguleringen for de forskellige fartøjsgrupper er der i tabel 5.15 foretaget en rangordning af hvilke fartøjsgrupper, der rammes hårdest af reguleringen. Betragtes den beregnede indtjeningsevne (rest til aflønning af arbejdskraft og kapital) for gennemsnitsfartøjet i hver gruppe for 2003 fremkommer et karakteristisk mønster. De fartøjsgrupper, som rammes hårdest, er de grupper, der er mest afhængige af rødspætter og som samtidig i forvejen udøver et skånsomt fiskeri med store maskestørrelser.

Havdage har begrænset betydning for genopretning

Derimod rammes trawlere og garn/krog-fartøjer i mindre grad af havdagereguleringen, selvom torsk indgår som en vigtig art i fangstsammensætningen for disse grupper. Det betyder med andre ord, at havdagereguleringen har begrænset betydning i forbindelse med genopretningen af torskbestandene, når den virker sammen med kvotereguleringen.

Tabel 5.15. Gennemsnitligt fald i indtjeningsvevne for kommercielt aktive fartøjer (1.000 kr.) som følge af havdagereguleringen

		2003	2003 - havdage	Fald som følge af havdage
15-18m	Snurrevod	1.107	734	34%
24-40m	Bomtrawl	5.327	3.604	32%
18-24m	Snurrevod	1.413	1.096	22%
24-40m	Trawl andet	2.762	2.444	12%
Små fartøjer	Trawl	329	295	10%
15-18m	Garn/krog	1.183	1.113	6%
12-15m	Garn/krog	638	601	6%
12-15m	Trawl	681	646	5%
15-18m	Trawl	1.035	983	5%
18-24m	Garn/krog	1.268	1.214	4%
Specialfiskerier	Hesterejefiskeri	1.651	1.586	4%
18-24m	Trawl	1.702	1.635	4%
Små fartøjer	Garn/krog	272	263	3%
24-40m	Trawl industri	4.740	4.596	3%
Små fartøjer	Jolle/ruse	393	382	3%
≥40m	Trawl industri	7.857	7.670	2%
≥40m	Trawl andet	7.725	7.544	2%
≥40m	Not	12.233	12.188	0%
Specialfiskerier	Muslingefiskeri	1.946	1.945	0%

Havdage fører til højere omkostninger

Konkluderende kan det anføres, hvis havdagereguleringen er tænkt indført som et vigtigt instrument i genopretningsplanen for torsk, er reguleringen ikke særlig effektiv, da kvoterne er lige så restriktive for fiskeriet som havdagene. Derimod har havdagereguleringen en utilsigtet virkning for især fiskeriet efter rødspætter, hvor kvoten ikke vil kunne udnyttes. Dette fiskeri drives i forvejen i stor udstrækning som et skånsomt fiskeri. Hertil kommer, at rødspættefiskeriet unødvendigt pålægges øgede omkostninger. Således kræves der omkostningsforøgende strukturelle tilpasninger af fiskeriet, hvis rødspættekvoten skal fiskes op. På det nuværende grundlag skønnes det, at kun ca. 18.000 tons ud af ca. 25.000 tons rødspætter vil blive fanget, hvis disse omkostningsforøgende foranstaltninger ikke gennemføres.

Bilagstabel 1.1. Danske kvoter fra 2000 til 2003 (tons)

Fangstområde		2000	2001	2002	2003
Blåhvilling	Farvandene ved Færøerne (EU), vest for Skotland, Irland og England	3.370	4.459	2.218	2.218
	Farvandene ved Færøerne (færøsk)	11.000	13.300	0	7.040
	Farvandene ved Østgrønland (grønlandsk) og Færøerne	3.000	1.500	1.500	1.500
	Nordsøen og Norskehavet (EU)	48.550	50.865	26.171	26.846
	Nordsøen og Norskehavet (norsk)	19.000	19.000	19.000	18.050
Brisling	Den Engelske Kanal	3.900	3.900	3.900	3.120
	Nordsøen og Norskehavet (EU)	205.400	202.680	200.732	218.515
	Skagerrak og Kattegat	33.500	34.000	33.500	33.504
	Øresund, Bælt-havet og Østersøen ¹⁾	57.787	52.887	51.104	33.314
Hestemakrel	Farvandene ved Færøerne (EU), vest for Skotland, Irland, England og Biscayen	20.440	23.254	13.148	11.796
	Nordsøen og Norskehavet (EU)	20.630	29.036	23.630	28.273
Lodde ²⁾	Farvandene omkring Grønland (grønlandsk)	28.550	25.000	49.285	49.285
Sperling	Nordsøen, Norskehavet (EU), Skagerrak og Kattegat	179.840	189.820	172.840	172.840
	Nordsøen og Norskehavet (norsk)	47.500	47.500	47.500	47.500
Tobis	Nordsøen (norsk)	123.500	123.500	123.500	124.450
	Nordsøen og Norskehavet (EU)	915.000	902.600	792.388	814.067
Brosme	Skagerrak, Kattegat, Øresund, Bælt-havet og Østersøen	0	0	0	20
	Nordsøen og Norskehavet (EU)	0	0	0	100
Guldlaks	Nordsøen, Norskehavet (EU), Skagerrak og Kattegat	0	0	0	1.388
Industrifisk i alt		1.720.967	1.723.301	1.562.416	1.593.826
Dybhavstrejer	Farvandene ved Østgrønland (grønlandsk) og Færøerne	2.024	2.024	2.024	2.025
	Nordsøen (norsk)	825	900	900	900
	Nordsøen og Norskehavet (EU)	4.698	4.288	3.626	3.626
	Skagerrak og Kattegat	2.935	3.520	3.373	3.523
Glashvarre	Nordsøen og Norskehavet (EU)	20	21	22	7
Havtaske	Farvandene ved Færøerne, vest for Skotland og Østgrønland (grønlandsk)	10	10	10	0
	Nordsøen og Norskehavet (EU)	1.390	1.110	428	546
Hvilling	Nordsøen og Norskehavet	380	385	1.733	1.626
	Skagerrak og Kattegat	1.175	1.230	836	651

Bilagstabel 1.1. (fortsat)

Fangstområde		2000	2001	2002	2003
Ising og skrubbe	Nordsøen og Norskehavet (EU)	2.880	2.645	2.772	2.356
Jomfruhummer	Nordsøen og Norskehavet (EU) Skagerrak, Kattegat, Øresund, Bælt- havet og Østersøen (EU)	1.045 3.665	1.028 3.621	1.232 3.613	869 3.308
Kuller	Nordsøen og Norskehavet Skagerrak, Kattegat, Øresund, Bælt- havet og Østersøen	2.190 2.314	2.439 1.580	5.612 3.867	2.881 1.802
Kulmule	Nordsøen og Norskehavet (EU) Skagerrak, Kattegat, Øresund, Bælt- havet og Østersøen (EU)	813 1.100	446 670	547 739	609 833
Laks ³⁾	Øresund, Bælt-havet og Østersøen ¹⁾	499	501	488	491
Makrel ⁴⁾	Farvandene ved Færøerne (færøsk) Nordsøen og Norskehavet (norsk) Nordsøen, Norskehavet (EU), Ska- gerrak, Kattegat, Øresund, Bælt-havet og Østersøen	4.331 13.460 13.021	4.469 13.800 13.413	4.566 14.100 14.512	3.893 0 24.505
Mørksej	Nordsøen, Norskehavet (EU), Ska- gerrak, Kattegat, Øresund, Bælt-havet og Østersøen	3.480	3.494	5.711	6.842
Pighaj	Nordsøen og Norskehavet (EU)	863	863	691	549
Pighvarre og slethvarre	Nordsøen og Norskehavet (EU)	1.410	930	943	899
Rødspætte	Kattegat Nordsøen og Norskehavet (EU) Skagerrak Øresund, Bælt-havet og Østersøen	2.490 15.860 10.420 2.700	2.090 13.679 9.028 2.700	1.880 13.352 7.888 2.700	2.955 13.856 10.339 2.700
Rødtunge og skærising	Nordsøen og Norskehavet (EU)	1.790	1.485	1.450	1.232
Sild	Farvandene ved Svalbard, Bjør- neøen, Barents- og Norskehavet Nordlig og central Nordsø Skagerrak og Kattegat Sydlige Nordsø og den Engelske Ka- nal Øresund, Bælt-havet og Østersøen ¹⁾	38.580 37.505 32.180 16 56.191	25.750 38.118 32.980 339 45.896	25.750 38.084 33.379 372 19.833	12.378 62.785 33.379 1.241 9.086
Skade og rokke	Nordsøen og Norskehavet (EU)	40	30	32	27
Torsk	Kattegat Nordsøen og Norskehavet Skagerrak Øresund, Bælt-havet og Østersøen ¹⁾	4.320 14.983 9.370 32.010	3.820 8.460 5.680 29.399	1.778 9.028 5.536 21.532	1.433 4.635 3.119 21.287

Bilagstabel 1.1. (fortsat)

	Fangstområde	2000	2001	2002	2003
Byrkelange	Skagerrak, Kattegat, Øresund, Bælthavet og Østersøen	0	0	0	10
	Nordsøen og Norskehavet (EU)	0	0	0	10
Lange	Farvandene ved Svalbard, Bjørnøen, Barents- og Norskehavet	0	0	0	10
	Nordsøen og Norskehavet	0	0	0	76
	Nordsøen og Norskehavet (EU)	0	0	0	467
	Farvandene ved Færøerne (EU), vest for Skotland, Irland, England og Biscayen	0	0	0	10
Skolæst	Nordsøen og Norskehavet	0	0	0	1.769
	Nordsøen og Norskehavet (EU)	0	0	0	2
Tunge	Nordsøen og Norskehavet (EU)	1.152	827	716	604
	Skagerrak, Kattegat, Øresund, Bælthavet og Østersøen	865	710	568	291
Andre arter	Nordsøen (norsk)	5.350	5.420	5.340	5.500
Konsumfisk i alt		330.350	289.798	261.563	251.942
I alt		2.051.317	2.013.099	1.823.979	1.845.768

Anm.: I kvoterne for 2003 er inkluderet kvotebytter frem til 20. februar 2003. Desuden er der inkluderet et forventet privat kvotebytte på 1.024 tons hel fisk for dybvandsrejer i farvandene ved Østgrønland (grønlandsk zone) og Færøerne.

Noter: ¹⁾ I disse kvoter er inkluderet kvoterne i de estiske, lettiske og litauiske zoner.

²⁾ Loddekvoten er ufordelt til rådighed for EU-medlemslandene.

³⁾ Gennemsnitsvægten af en laks er sat til 5 kg.

⁴⁾ En del af makrelkvoten i Nordsøen, Norskehavet (EU zone), Skagerrak, Kattegat, Øresund, Bælthavet og Østersøen må fiskes i norsk zone af Nordsøen og Norskehavet.

Bilagstabel 1.2. Kvoteudnyttelse fra 2000 til 2002 og skønnet udnyttelse i 2003 (%)

		2000	2001	2002	2003
Blåhvilling	Farvandene ved Færøerne (EU), vest for Skotland, Irland og England	94	100	97	97
	Farvandene ved Færøerne (færøsk)	88	98	0	98
	Nordsøen og Norskehavet (Norsk)	205	196	91	96
	Nordsøen og Norskehavet (EU)	11	16	75	73
Brisling	Nordsøen og Norskehavet (EU)	97	82	81	75
	Skagerrak og Kattegat	64	99	73	73
	Øresund, Bælthavet og Østersøen	96	99	84	100
Hestemakrel	Farvandene ved Færøerne (EU), vest for Skotland, Irland, England og Biscayen	81	85	77	77
	Nordsøen og Norskehavet (EU)	41	6	5	4
Lodde	Farvandene omkring Grønland (grønlandsk)	73	70	47	47
Sperling	Nordsøen, Norskehavet (EU), Skagerrak og Kattegat	78	26	30	45
	Nordsøen og Norskehavet (norsk)	16	22	43	27
Tobis	Nordsøen (norsk)	52	14	8	25
	Nordsøen og Norskehavet (EU)	53	67	78	66
Brosme	Skagerrak, Kattegat, Øresund, Bælthavet og Østersøen	0	0	0	50
	Nordsøen og Norskehavet (EU)	0	0	0	25
Guldlaks	Nordsøen, Norskehavet (EU), Skagerrak og Kattegat	0	0	0	62
Industrifisk i alt		63	60	64	60
Dybavsrejer	Farvandene ved Østgrønland (Grønlandsk zone) og Færøerne	92	100	72	88
	Nordsøen (norsk)	73	96	64	64
	Nordsøen og Norskehavet (EU)	29	27	29	29
	Skagerrak og Kattegat	65	34	57	55
Glashvarre	Nordsøen og Norskehavet (EU)	84	90	20	62
Havtaske	Farvandene ved Færøerne, vest for Skotland og Østgrønland (grønlandsk)	4	0	0	0
	Nordsøen og Norskehavet (EU)	16	22	55	43
Hvilling	Nordsøen og Norskehavet	27	27	6	6
	Skagerrak og Kattegat	5	5	11	15
Ising og skrubbe	Nordsøen og Norskehavet (EU)	27	30	39	46
Jomfruhummer	Nordsøen og Norskehavet (EU)	80	85	81	100
	Skagerrak, Kattegat, Øresund, Bælthavet og Østersøen (EU)	89	79	86	95

Bilagstabel 1.2. (fortsat)

		2000	2001	2002	2003
Kuller	Nordsøen og Norskehavet	76	98	91	100
	Skagerrak, Kattegat, Øresund, Bælthavet og Østersøen	45	98	94	100
Kulmule	Nordsøen og Norskehavet (EU)	49	98	93	84
	Skagerrak, Kattegat, Øresund, Bælthavet og Østersøen (EU)	23	53	56	50
Laks	Øresund, Bælthavet og Østersøen	81	88	74	90
Makrel	Farvandene ved Færøerne (færøsk)	86	11	0	0
	Nordsøen, Norskehavet, Skagerrak, Kattegat, Øresund, Bælthavet og Østersøen	214	228	227	100
Mørksej	Nordsøen, Norskehavet, Skagerrak, Kattegat, Øresund, Bælthavet og Østersøen	100	102	96	80
Pighaj	Nordsøen og Norskehavet (EU)	6	6	6	8
Pighvarre og slethvarre	Nordsøen og Norskehavet (EU)	37	57	72	75
Rødspætte	Kattegat	60	89	87	79
	Nordsøen og Norskehavet (EU)	84	97	88	90
	Skagerrak	62	96	76	78
	Øresund, Bælthavet og Østersøen	74	67	73	71
Rødtunge og skærising	Nordsøen og Norskehavet (EU)	41	48	53	62
Sild	Farvandene ved Svalbard, Bjørneøen, Barents- og Norskehavet	93	95	99	100
	Nordlig og central Nordsø	97	99	94	100
	Skagerrak og Kattegat	98	99	95	100
	Øresund, Bælthavet og Østersøen	88	99	89	100
Skade og rokke	Nordsøen og Norskehavet (EU)	9	12	12	15
Torsk	Kattegat	72	67	89	100
	Nordsøen og Norskehavet	91	96	93	100
	Skagerrak	78	98	89	100
	Øresund, Bælthavet og Østersøen	95	94	88	100
Byrkelange	Skagerrak, Kattegat, Øresund, Bælthavet og Østersøen	0	0	0	100
	Nordsøen og Norskehavet (EU)	0	0	0	0
Lange	Farvandene ved Svalbard, Bjørneøen, Barents- og Norskehavet	0	0	0	0
	Nordsøen og Norskehavet	0	0	0	100
	Nordsøen og Norskehavet (EU)	0	0	0	20
	Farvandene ved Færøerne (EU), vest for Skotland, Irland, England og Biscayen	0	0	0	0

Bilagstabel 1.2. (fortsat)

		2000	2001	2002	2003
Skolæst	Nordsøen og Norskehavet	0	0	0	100
	Nordsøen og Norskehavet (EU)	0	0	0	0
Tunge	Nordsøen og Norskehavet (EU)	87	88	77	100
	Skagerrak, Kattegat, Øresund, Bælthavet og Østersøen	80	71	84	100
Andre arter	Nordsøen (norsk)	86	98	89	86
Konsumfisk i alt		88	93	90	91
Samlet kvoteudnyttelse		67	65	68	64

Anm.: Kvoteudnyttelsen er beregnet på basis af fangster foretaget af fartøjer med fangstværdi over FØI's minimumsværdier. Minimumsværdien var i 2002 på 219.202 kr.

Noter: Se bilagstabel 1.

Bilagstabel 2.1. Anvendte fartøjsgrupper i Fiskeriets Økonomi 2003

Længde	Redskabstype/fiskeri
<12m	Garn/krog Jolle/ruse Snur/garn/trawl Trawl Alle redskaber
≥12m - <15m	Garn/krog Snur/garn/trawl Snurrevod Trawl Alle redskaber
≥15m - <18m	Garn/krog Snur/garn/trawl Snurrevod Trawl Alle redskaber
≥18m - <24m	Garn/krog Snur/garn/trawl Snurrevod Trawl Alle redskaber
≥24m - <40m	Bomtrawl Snur/garn/trawl Trawl industri Trawl andet Alle redskaber
≥40m	Not Trawl industri Trawl andet Alle redskaber
Specialfiskerier	Hesterejefiskeri Muslingefiskeri Rejetrawlere Andet Alle specialfiskerier
I alt	

Bilagstabel 2.2. Antal fartøjer fordelt på fartøjsgrupper og på økonomiske størrelsesklasser ultimo 2002

Længde	Redskabstype/fiskeri	Registre- rede fisker- fartøjer	Inaktive registre- rede Fisker- fartøjer	Aktive fiskerfartøjer med fangstværdi i kr.			I alt
				≥FØI's minimums grænse	<FØI's minimums grænse		
<12m	Garn/krog	987	155	277	363	192	832
	Jolle/ruse	1.737	974	59	316	388	763
	Snur/garn/trawl	119	6	40	60	13	113
	Trawl	47	2	32	12	1	45
	Alle redskaber	2.890	1.137	408	751	594	1.753
≥12m - <15m	Garn/krog	85	0	78	7	0	85
	Snur/garn/trawl	36	0	34	2	0	36
	Snurrevod	21	0	21	0	0	21
	Trawl	158	2	150	6	0	156
	Alle redskaber	300	2	283	15	0	298
≥15m - <18m	Garn/krog	42	2	40	0	0	40
	Snur/garn/trawl	10	0	10	0	0	10
	Snurrevod	25	1	24	0	0	24
	Trawl	115	0	114	1	0	115
	Alle redskaber	192	3	188	1	0	189
≥18m - <24m	Garn/krog	27	0	27	0	0	27
	Snur/garn/trawl	8	0	8	0	0	8
	Snurrevod	42	0	40	1	1	42
	Trawl	109	1	108	0	0	108
	Alle redskaber	186	1	183	1	1	185
≥24m - <40m	Bomtrawl	9	1	8	0	0	8
	Snur/garn/trawl	5	0	5	0	0	5
	Trawl industri	49	0	49	0	0	49
	Trawl andet	81	0	81	0	0	81
	Alle redskaber	144	1	143	0	0	143
≥40m	Not	11	0	11	0	0	11
	Trawl industri	14	0	14	0	0	14
	Trawl andet	19	0	19	0	0	19
	Alle redskaber	44	0	44	0	0	44
Specialfiskerier	Hesterejefiskeri	24	0	24	0	0	24
	Muslingefiskeri	65	1	64	0	0	64
	Rejetrawlere	1	0	1	0	0	1
	Andet	7	6	0	0	1	1
	Alle specialfiskerier	97	7	89	0	1	90
I alt		3.853	1.151	1.338	768	596	2.702

Kilde: Udtræk fra Fiskeridirektoratets database 11. februar 2003.

Bilagstabel 3.1. Totale fangstmængder for kommercielt aktive fartøjer (tons)

Længde	Redskabstype/fiskeri	2000-2002	2002	Forventet i 2003
<12m	Garn/krog	10.622	9.023	8.868
	Jolle/ruse	3.051	2.896	2.638
	Snur/garn/trawl	1.644	1.580	1.456
	Trawl	2.211	1.610	2.326
	Alle redskaber	17.528	15.109	15.289
≥12m - <15m	Garn/krog	5.575	4.804	4.303
	Snur/garn/trawl	2.601	1.795	2.203
	Snurrevod	1.933	1.789	1.994
	Trawl	26.331	20.533	23.119
	Alle redskaber	36.441	28.921	31.619
≥15m - <18m	Garn/krog	6.538	6.118	4.919
	Snur/garn/trawl	1.996	1.689	1.474
	Snurrevod	3.636	3.109	3.496
	Trawl	52.040	41.647	38.208
	Alle redskaber	64.210	52.562	48.096
≥18m - <24m	Garn/krog	3.738	3.639	2.758
	Snur/garn/trawl	2.962	2.766	2.233
	Snurrevod	7.420	6.955	6.586
	Trawl	93.014	97.957	81.901
	Alle redskaber	107.135	111.318	93.479
≥24m - <40m	Bomtrawl	5.483	4.988	5.560
	Snur/garn/trawl	2.258	2.709	1.944
	Trawl industri	446.215	413.166	411.644
	Trawl andet	196.970	188.078	181.072
	Alle redskaber	650.927	608.942	600.220
≥40m	Not	97.323	94.423	90.015
	Trawl industri	204.485	190.984	188.999
	Trawl andet	173.509	194.470	166.481
	Alle redskaber	475.316	479.877	445.495
Specialfiskerier	Hesterejefiskeri	2.644	3.321	2.627
	Muslingefiskeri	116.850	112.001	116.780
	Rejetrawlere	1.930	1.809	1.931
	Alle specialfiskerier	121.424	117.131	121.337
I alt		1.472.980	1.413.859	1.355.535

Kilde: Udtræk fra Fiskeridirektoratets database 11. februar 2003.

Bilagstabel 3.2. Priser på arter i 2002 og forventede priser i 2003 (kr. pr. kg.)

	--- Forventet i 2003 ---				--- Forventet i 2003 ---		
	2002	Scenario 1	Scenario 2		2002	Scenario 1	Scenario 2
Andre arter	35,27	34,88	34,88	Aborre	10,38	10,60	10,60
Blåhvilling	0,83	0,85	0,94	Alm. hummer	123,01	124,18	130,39
Brosme	9,09	9,13	10,05	Strømsild	0,77	0,77	0,77
Brisling	1,01	1,01	1,11	Almindelig reje	24,16	24,42	23,20
Byrkelange	11,55	11,64	10,48	Bars	86,04	79,17	79,17
Jomfruhummer	73,21	73,06	76,71	Blåhaj	10,99	10,92	10,92
Dybavsrejer	15,25	15,28	14,51	Blanke ål	37,58	37,56	37,56
Glashvarre	15,06	15,27	14,51	Blåmusling	1,29	1,29	1,36
Dybavsrejer	20,84	20,84	19,80	Brasen	2,19	2,77	2,77
Guldlaks	3,50	3,50	3,85	Blæksprutte	18,41	18,46	18,46
Havtaske	35,70	35,86	32,28	Fjæsing	4,97	6,31	6,31
Hestemakrel	1,04	0,99	1,09	Gedde	13,99	13,54	13,54
Hvilling	4,62	4,83	4,35	Gråhaj	10,09	10,85	10,85
Ising og skrubbe	7,73	7,55	7,17	Gule ål	41,58	41,68	41,68
Kulmule	22,05	21,14	19,03	Havkat	27,01	26,91	24,22
Kuller	7,42	7,40	6,66	Havmus	13,25	8,20	8,20
Laks	104,52	104,35	93,92	Havbrasen	83,30	83,30	83,30
Lange	10,74	10,85	9,77	Hellefisk	44,49	44,11	48,53
Lodde	0,65	0,65	0,72	Helleflynder	51,50	51,98	57,18
Makrel	6,81	6,80	7,48	Helt	20,27	20,27	20,27
Havtaske	35,70	35,86	32,28	Hjertemusling	1,69	1,69	1,69
Hestemakrel	1,04	0,99	1,09	Hornfisk	3,07	3,21	3,21
Hvilling	4,62	4,83	4,35	Hestereje	22,73	22,71	21,57
Ising og skrubbe	7,73	7,55	7,17	Håising	3,27	2,04	2,04
Kulmule	22,05	21,14	19,03	Ising	7,65	7,52	7,14
Kuller	7,42	7,40	6,66	Krebs	6,51	6,17	6,17
Laks	104,52	104,35	93,92	Kammusling	3,71	5,98	5,98
Lange	10,74	10,85	9,77	Knurhane	9,19	11,83	13,02
Lodde	0,65	0,65	0,72	Konksnegl	4,98	4,98	4,98
Makrel	6,81	6,80	7,48	Rød knurhane	20,34	17,58	17,58
Havtaske	35,70	35,86	32,28	Krabbe	23,38	23,48	23,48
Hestemakrel	1,04	0,99	1,09	Krill	0,61	0,61	0,61
Hvilling	4,62	4,83	4,35	Karpe	0,88	0,88	0,88
Ising og skrubbe	7,73	7,55	7,17	Karusse	2,50	2,54	2,54
Kulmule	22,05	21,14	19,03	Kulso	23,98	25,09	25,09
Kuller	7,42	7,40	6,66	Kvabbe	30,82	31,57	31,57
Laks	104,52	104,35	93,92	Lyssej	16,32	16,39	14,75
Lange	10,74	10,85	9,77	Multe	33,50	35,30	35,30
Lodde	0,65	0,65	0,72	Mulle	40,24	39,49	39,49
Makrel	6,81	6,80	7,48	Østers	23,53	23,54	23,54
Mørksej	5,24	5,26	4,73	Ørred	16,38	16,46	16,46
Pighvarre og slethvarre	58,60	58,70	64,57	Pighvarre	53,21	52,80	58,08
Pighaj	10,25	10,25	10,25	Sardin	1,23	1,17	1,29
Rødspætte	12,84	12,89	12,24	Regnbueørred	32,00	31,00	31,00
Rødtunge og skærising	31,17	31,41	34,55	Stor rødfisk	5,81	15,26	15,26
Sild	2,63	2,66	1,99	Lille rødfisk	17,78	17,75	17,75
Skade og rokke	7,71	7,88	7,88	Rokke	15,60	16,79	16,79
Skolæst	0,80	0,80	0,80	Rødtunge	35,41	35,29	38,82
Sperling	0,94	0,94	1,03	Sandart	30,72	29,95	29,95
Tobis	0,86	0,86	0,95	Sildehaj	23,97	23,25	23,25
Tunge	66,89	66,27	72,89	Skade	8,14	8,36	8,36

Bilagstabel 3.2. (fortsat)

	--- Forventet i 2003 ---				--- Forventet i 2003 ---		
	2002	Scenario 1	Scenario 2		2002	Scenario 1	Scenario 2
Torsk	16,23	15,81	15,02	Skærising	20,01	20,07	19,06
Skalle	2,42	2,66	2,66	Stavsild	0,08	0,00	0,00
Skrubbe	3,84	3,93	3,73	Stenbider	2,81	2,81	2,81
Skægtorsk	3,25	3,08	2,77	Søstjerne	2,00	2,00	2,00
Slethvarre	39,67	39,64	43,60	Suder	3,63	4,94	4,94
Smelt	15,47	15,47	15,47	Sværdfisk	74,33	74,35	74,35
Snæbel	1,57	1,57	1,57	Taskekrabbe	20,20	20,45	20,45
Snegl	8,90	11,10	11,10	Troidkrabbe	5,88	4,24	4,24
Søpindsvin	4,63	3,76	3,76	Trugmusling	1,32	1,32	1,32
				Ulk	30,83	30,83	30,83

Kilde: Udtræk fra Fiskeridirektoratets database 11. februar 2003.

Anm.: Ved beregningen af gennemsnitsprisen indgår kun fangst og værdier for de kommercielt aktive fartøjer over FØI's minimumsgrænse.

Bilagstabel 3.3. Totale fangstværdier for kommercielt aktive fartøjer (1.000 kr.)

Længde	Redskabstype/fiskeri	2000-2002	2002	---- Forventet i 2003 ----	
				Scenario 1	Scenario 2
<12m	Garn/krog	164.504	145.709	139.193	135.224
	Jolle/ruse	41.769	34.675	35.635	34.991
	Snur/garn/trawl	22.711	22.429	20.034	19.539
	Trawl	20.886	17.054	21.755	21.147
	Alle redskaber	249.870	219.867	216.618	210.901
≥12m - <15m	Garn/krog	105.826	92.733	81.842	80.087
	Snur/garn/trawl	33.648	28.485	30.316	29.379
	Snurrevod	24.186	23.650	25.453	24.344
	Trawl	192.861	168.267	187.788	185.694
	Alle redskaber	356.521	313.135	325.400	319.504
≥15m - <18m	Garn/krog	106.857	88.154	79.620	78.945
	Snur/garn/trawl	15.594	15.500	15.323	15.162
	Snurrevod	47.139	41.048	46.224	44.187
	Trawl	229.261	217.378	213.913	213.266
	Alle redskaber	398.851	362.080	355.080	351.560
≥18m - <24m	Garn/krog	80.525	75.541	58.907	58.501
	Snur/garn/trawl	30.525	33.507	29.186	28.961
	Snurrevod	106.880	100.041	97.832	93.610
	Trawl	340.202	371.538	335.126	339.060
	Alle redskaber	558.132	580.627	521.051	520.131
≥24m - <40m	Bomtrawl	89.087	83.517	92.877	90.929
	Snur/garn/trawl	36.886	38.748	30.573	29.355
	Trawl industri	367.663	426.359	388.975	422.692
	Trawl andet	488.081	529.588	483.314	473.605
	Alle redskaber	981.717	1.078.212	995.739	1.016.582
≥40m	Not	239.909	280.111	241.832	228.810
	Trawl industri	175.084	204.989	186.746	200.986
	Trawl andet	224.572	290.307	247.785	242.678
	Alle redskaber	639.564	775.407	676.362	672.475
Specialfiskerier	Hesterejefiskeri	60.394	74.406	58.378	55.692
	Muslingefiskeri	145.374	156.277	156.184	163.534
	Rejetrawlere	53.300	37.693	40.240	38.228
	Alle specialfiskerier	259.068	268.376	254.801	257.453
I alt		3.443.723	3.597.704	3.345.051	3.348.606

Kilde: Udtræk fra Fiskeridirektoratets database 11. februar 2003.

Bilagstabel 3.4 Gennemsnitlig fangstværdi for kommercielt aktive fartøjer (1.000 kr.)

Længde	Redskabstype/fiskeri	2000-2002	2002	----- Forventet i 2003 -----	
				Scenario 1	Scenario 2
<12m	Garn/krog	537	526	503	488
	Jolle/ruse	560	588	604	593
	Snur/garn/trawl	503	561	501	488
	Trawl	558	533	680	661
	Alle redskaber	539	539	531	517
≥12m - <15m	Garn/krog	1.229	1.189	1.049	1.027
	Snur/garn/trawl	915	838	892	864
	Snurrevod	1.101	1.126	1.212	1.159
	Trawl	1.132	1.122	1.252	1.238
	Alle redskaber	1.131	1.106	1.150	1.129
≥15m - <18m	Garn/krog	2.269	2.204	1.991	1.974
	Snur/garn/trawl	1.745	1.550	1.532	1.516
	Snurrevod	1.705	1.710	1.926	1.841
	Trawl	1.856	1.907	1.876	1.871
	Alle redskaber	1.924	1.926	1.889	1.870
≥18m - <24m	Garn/krog	2.635	2.798	2.182	2.167
	Snur/garn/trawl	3.675	4.188	3.648	3.620
	Snurrevod	2.399	2.501	2.446	2.340
	Trawl	3.139	3.440	3.103	3.139
	Alle redskaber	2.913	3.173	2.847	2.842
≥24m - <40m	Bomtrawl	10.788	10.440	11.610	11.366
	Snur/garn/trawl	7.377	7.750	6.115	5.871
	Trawl industri	7.080	8.701	7.938	8.626
	Trawl andet	5.942	6.538	5.967	5.847
	Alle redskaber	6.659	7.540	6.963	7.109
≥40m	Not	21.810	25.465	21.985	20.801
	Trawl industri	12.101	14.642	13.339	14.356
	Trawl andet	12.332	15.279	13.041	12.773
	Alle redskaber	14.649	17.623	15.372	15.284
Specialfiskerier	Hesterejefiskeri	2.426	3.100	2.432	2.320
	Muslingefiskeri	2.249	2.442	2.440	2.555
	Rejetrawlere	53.300	37.693	40.240	38.228
	Alle specialfiskerier	2.858	3.015	2.863	2.893
I alt		2.372	2.689	2.500	2.503

Kilde: Udtræk fra Fiskeridirektoratets database 11. februar 2003.

Bilagstabel 3.5. Gennemsnitlige omkostninger for kommercielt aktive fartøjer for udvalgte omkostningsgrupper (1.000 kr.)

Længde	Redskabstype/fiskeri	Vedligeholdelse			Salg			Brændstof			
		Forventet i			Forventet i			Forventet i			
		2001	2002	2003	2001	2002	2003	Scenario 1	Scenario 2	2001	2002
<12m	Garn/krog	65	69	69	64	59	55	55	26	25	33
	Jolle/ruse	87	68	73	42	46	46	19	20	26	
	Trawl	95	88	97	54	54	68	74	71	101	
	Alle redskaber	64	64	65	53	51	50	49	26	25	34
≥12m - <15m	Garn/krog	90	112	109	133	135	116	114	53	49	68
	Trawl	153	157	151	117	110	122	121	149	130	184
	Alle redskaber	108	114	110	100	96	97	95	95	82	116
≥15m - <18m	Garn/krog	228	247	258	208	205	183	181	140	114	164
	Snuirrevod	244	247	251	250	233	259	247	75	68	95
	Trawl	214	235	230	186	197	194	194	208	195	272
	Alle redskaber	212	227	226	192	193	190	188	166	151	212
≥18m - <24m	Garn/krog	244	311	294	239	274	215	213	142	149	201
	Snuirrevod	266	325	311	262	275	273	261	114	112	150
	Trawl	368	398	396	277	313	283	287	401	362	520
	Alle redskaber	307	352	345	255	285	258	258	274	261	369
≥24m - <40m	Bomtrawl	1.229	1.259	1.264	1.064	1.140	1.268	1.241	2.268	2.320	2.962
	Trawl industri	717	834	833	754	1.014	927	1.008	959	862	1.257
	Trawl andet	839	831	828	560	617	557	546	964	860	1.201
	Alle redskaber	730	757	754	576	697	633	654	883	783	1.111
≥40m	Not	3.391	3.123	3.135	553	668	579	548	2.136	2.326	2.967
	Trawl industri	1.334	1.396	1.380	1.197	1.726	1.551	1.669	1.658	1.473	2.120
	Trawl andet	1.089	1.102	1.090	1.183	1.808	1.465	1.434	1.125	1.076	1.512
	Alle redskaber	1.752	1.701	1.694	1.026	1.497	1.271	1.287	1.545	1.515	2.069
Specialfiskerier	Hesterejefiskeri	203	182	171	71	102	81	78	220	187	247
	Muslingefiskeri	285	275	304	41	69	61	64	76	67	95
	Alle specialfiskerier	259	247	264	49	77	66	67	116	99	135
I alt		251	277	276	188	231	212	213	225	222	311

Bilagstabel 3.6. Totale brændstofsomkostninger for kommercielt aktive fartøjer (1.000 kr.)

Længde	Redskabstype/fiskeri	1999-2001	2001	Forventet i 2002	Forventet i 2003
<12m	Garn/krog	7.841	8.092	6.787	9.212
	Jolle/ruse	1.725	1.473	1.195	1.550
	Trawl	2.999	2.755	2.269	3.222
	Alle redskaber	12.564	12.320	10.251	13.984
≥12m - <15m	Garn/krog	4.454	4.814	3.790	5.337
	Trawl	23.850	26.588	19.490	27.603
	Alle redskaber	28.304	31.402	23.280	32.940
≥15m - <18m	Garn/krog	5.921	7.003	4.555	6.550
	Snurrevod	2.029	2.162	1.629	2.286
	Trawl	25.417	26.464	22.216	30.998
	Alle redskaber	33.367	35.629	28.400	39.833
≥18m - <24m	Garn/krog	4.914	4.540	4.035	5.420
	Snurrevod	5.275	5.238	4.496	5.985
	Trawl	39.748	44.499	39.141	56.172
	Alle redskaber	49.937	54.277	47.672	67.577
≥24m - <40m	Bomtrawl ¹⁾	19.659	15.879	18.557	23.692
	Trawl industri	50.079	45.076	42.228	61.572
	Trawl andet	70.390	82.933	69.687	97.260
	Alle redskaber	120.469	128.010	111.916	158.832
≥40m	Not ²⁾	25.068	23.491	25.587	32.641
	Trawl industri	22.932	21.550	20.627	29.674
	Trawl andet	18.807	21.383	20.449	28.722
	Alle redskaber	66.807	66.424	66.663	91.036
Specialfiskerier	Hesterejefiskeri	4.613	5.728	4.489	5.925
	Muslingefiskeri	4.404	4.934	4.319	6.062
	Alle specialfiskerier	9.017	10.662	8.808	11.987
I alt		320.465	338.723	296.991	416.190

Kilde: Udtræk fra Fødevarerøkonomisk Instituts database.

Anm.: Inkluderer fartøjer med en fangstværdi over FØI's minimumsgrænser, dog eksklusive alle grupper af snur/garn/trawl og snurrevod 12-15m, fartøjer klassificeret som andet og fartøjer deltagende i grønlandsk rejefiskeri.

Noter: ¹⁾ I gennemsnittet for bomtrawl 1999-2001 indgår kun tal for år 2001.

²⁾ I gennemsnittet for notfartøjer 1999-2001 indgår kun tal for årene 2000 og 2001

Bilagstabel 3.7. Gennemsnitlige driftsomkostninger for kommercielt aktive fartøjer ekskl. aflønning af arbejdskraft og kapital (1.000 kr.)

Længde	Redskabstype/fiskeri	1999-2001	2001	Forventet i 2002	Forventet i 2003
<12m	Garn/krog	212	215	210	216
	Jolle/ruse	181	202	188	200
	Trawl	278	286	277	332
	Alle redskaber	192	196	192	202
≥12m - <15m	Garn/krog	399	366	393	389
	Trawl	500	521	498	557
	Alle redskaber	382	384	372	403
≥15m - <18m	Garn/krog	751	764	744	791
	Snurrevod	689	713	684	734
	Trawl	760	744	769	836
	Alle redskaber	719	713	712	769
≥18m - <24m	Garn/krog	918	811	927	899
	Snurrevod	896	844	916	927
	Trawl	1.262	1.265	1.306	1.438
	Alle redskaber	1.066	1.037	1.108	1.184
≥24m - <40m	Bomtrawl ¹⁾	5.118	5.118	5.289	6.039
	Trawl industri	3.153	3.193	3.480	3.886
	Trawl andet	2.689	2.911	2.813	3.085
	Alle redskaber	2.637	2.762	2.786	3.079
≥40m	Not ²⁾	7.709	8.027	8.026	8.568
	Trawl industri	5.251	5.508	5.893	6.499
	Trawl andet	4.277	4.397	4.986	5.047
	Alle redskaber	5.482	5.661	6.035	6.389
Specialfiskerier	Hesterejefiskeri	617	659	652	670
	Muslingefiskeri	535	555	559	609
	Alle specialfiskerier	552	578	578	619
I alt		836	848	923	997

Kilde: Udtræk fra Fødevarøkonomisk Instituts database.

Anm.: Inkluderer fartøjer med en fangstværdi over FØI's minimumsgrænser, dog eksklusive alle grupper af snur/garn/trawl og snurrevod 12-15m, fartøjer klassificeret som andet og fartøjer deltagende i grønlandsk rejefiskeri.

Noter: ¹⁾ I gennemsnittet for bomtrawl 1999-2001 indgår kun tal for år 2001.

²⁾ I gennemsnittet for notfartøjer 1999-2001 indgår kun tal for årene 2000 og 2001.

Bilagstabel 3.8. Totale driftsomkostninger for kommercielt aktive fartøjer ekskl. aflønning af arbejdskraft og kapital (1.000 kr.)

Længde	Redskabstype/fiskeri	1999-2001	2001	Forventet i 2002	Forventet i 2003
<12m	Garn/krog	67.819	67.846	58.227	59.858
	Jolle/ruse	15.510	15.950	11.119	11.805
	Trawl	11.601	10.580	8.865	10.631
	Alle redskaber	94.930	94.376	78.210	82.294
≥12m - <15m	Garn/krog	36.324	33.323	30.647	30.338
	Trawl	91.003	93.248	74.679	83.608
	Alle redskaber	127.327	126.571	105.326	113.946
≥15m - <18m	Garn/krog	38.711	38.225	29.753	31.622
	Snurrevod	20.441	20.683	16.416	17.622
	Trawl	98.497	94.483	87.675	95.299
	Alle redskaber	157.649	153.390	133.844	144.543
≥18m - <24m	Garn/krog	30.337	25.941	25.039	24.263
	Snurrevod	42.431	38.836	36.621	37.084
	Trawl	135.872	140.465	141.018	155.253
	Alle redskaber	208.641	205.242	202.678	216.601
≥24m - <40m	Bomtrawl ¹⁾	44.358	35.827	42.309	48.314
	Trawl industri	180.460	150.091	170.530	190.427
	Trawl andet	218.394	250.328	227.869	249.906
	Alle redskaber	398.854	400.419	398.398	440.333
≥40m	Not ²⁾	84.795	88.297	88.286	94.244
	Trawl industri	80.387	71.605	82.506	90.986
	Trawl andet	74.146	83.535	94.730	95.894
	Alle redskaber	239.328	243.437	265.522	281.124
Specialfiskerier	Hesterejefiskeri	15.419	17.144	15.648	16.077
	Muslingefiskeri	34.639	36.070	35.756	39.003
	Alle specialfiskerier	50.058	53.214	51.404	55.080
I alt		1.276.787	1.276.649	1.235.383	1.333.921

Kilde: Udtræk fra Fødevareøkonomisk Institutets database.

Anm.: Inkluderer fartøjer med en fangstværdi over FØI's minimumsgrænser, dog eksklusive alle grupper af snur/garn/trawl og snurrevod 12-15m, fartøjer klassificeret som andet og fartøjer deltagende i grønlandsk rejefiskeri.

Noter: ¹⁾ I gennemsnittet for bomtrawl 1999-2001 indgår kun tal for år 2001.

²⁾ I gennemsnittet for notfartøjer 1999-2001 indgår kun tal for årene 2000 og 2001.

Bilagstabel 3.9. Total indtjeningsevne for kommercielt aktive fartøjer (1.000 kr.)

Længde	Redskabstype/fiskeri	1999-2001	2001	Forventet i 2002	Forventet i 2003
<12m	Garn/krog	106.547	103.868	87.483	75.366
	Jolle/ruse	30.404	28.001	23.556	23.186
	Trawl	13.415	10.601	8.190	10.516
	Alle redskaber	106.547	103.868	87.483	75.366
≥12m - <15m	Garn/krog	78.118	79.688	62.086	49.749
	Trawl	122.360	115.060	93.588	102.086
	Alle redskaber	200.478	194.748	155.674	151.835
≥15m - <18m	Garn/krog	82.662	76.926	58.401	47.323
	Snurrevod	31.781	30.695	24.632	26.565
	Trawl	146.653	140.835	129.703	117.967
	Alle redskaber	261.097	248.457	212.736	191.855
≥18m - <24m	Garn/krog	56.697	54.699	50.502	34.237
	Snurrevod	72.054	72.097	63.421	56.525
	Trawl	188.945	202.851	230.520	183.807
	Alle redskaber	317.696	329.647	344.443	274.569
≥24m - <40m	Bomtrawl ¹⁾	46.885	46.986	41.207	42.615
	Trawl industri	148.305	165.848	255.829	232.265
	Trawl andet	240.120	275.779	301.720	223.699
	Alle redskaber	388.424	441.627	557.549	455.965
≥40m	Not ²⁾	110.453	171.356	191.825	134.566
	Trawl industri	67.944	84.332	122.484	110.000
	Trawl andet	101.191	144.011	195.577	146.784
	Alle redskaber	279.588	399.699	509.885	391.350
Specialfiskerier	Hesterejefiskeri	47.183	43.659	58.758	39.615
	Muslingefiskeri	89.314	117.688	120.521	124.531
	Alle specialfiskerier	136.497	161.347	179.279	164.146
I alt		1.734.146	1.917.996	2.078.794	1.738.788

Anm.: Inkluderer fartøjer med en fangstværdi over FØI's minimumsgrænser, dog eksklusive alle grupper af snur/garn/trawl og snurrevod 12-15m, fartøjer klassificeret som andet og fartøjer deltagende i grønlandsk rejefiskeri.

Noter: ¹⁾ I gennemsnittet for bomtrawl 1999-2001 indgår kun tal for år 2001.

²⁾ I gennemsnittet for notfartøjer 1999-2001 indgår kun tal for årene 2000 og 2001.

Bilagstabel 3.10. Total aflønning af arbejdskraft for kommercielt aktive fartøjer (1.000 kr.)

Længde	Redskabstype/fiskeri	1999-2001	2001	Forventet i 2002	Forventet i 2003
<12m	Garn/krog	128.772	121.503	103.721	96.380
	Jolle/ruse	36.420	35.386	27.683	27.281
	Trawl	15.549	12.220	11.038	13.318
	Alle redskaber	180.741	169.110	142.442	136.979
≥12m - <15m	Garn/krog	69.678	72.257	55.414	48.689
	Trawl	116.103	113.548	90.113	100.004
	Alle redskaber	185.781	185.805	145.527	148.694
≥15m - <18m	Garn/krog	68.836	65.649	49.696	45.313
	Snurrevod	27.165	26.367	20.799	22.365
	Trawl	113.286	110.822	100.740	99.640
	Alle redskaber	209.287	202.838	171.235	167.317
≥18m - <24m	Garn/krog	50.708	42.498	40.996	31.666
	Snurrevod	55.013	50.629	47.620	45.245
	Trawl	138.440	143.622	156.442	143.136
	Alle redskaber	244.160	236.749	245.058	220.047
≥24m - <40m	Bomtrawl ¹⁾	30.280	24.457	29.966	32.625
	Trawl industri	110.863	98.714	137.444	135.285
	Trawl andet	165.985	186.767	197.219	174.839
	Alle redskaber	276.848	285.481	334.663	310.124
≥40m	Not ²⁾	67.083	78.673	85.751	70.080
	Trawl industri	42.418	40.789	60.021	57.783
	Trawl andet	46.218	62.069	77.609	64.498
	Alle redskaber	155.719	181.531	223.381	192.361
Specialfiskerier	Hesterejefiskeri	27.608	27.274	34.859	27.114
	Muslingefiskeri	46.107	50.802	55.166	55.062
	Alle specialfiskerier	73.714	78.077	90.025	82.176
I alt		1.326.250	1.339.591	1.352.330	1.257.699

Kilde: Udtræk fra Fødevarerøkonomisk Instituts database.

Anm.: Inkluderer fartøjer med en fangstværdi over FØI's minimumsgrænser, dog eksklusive alle grupper af snur/garn/trawl og snurrevod 12-15m, fartøjer klassificeret som andet og fartøjer deltagende i grønlandsk rejefiskeri.

Noter: ¹⁾ I gennemsnittet for bomtrawl 1999-2001 indgår kun tal for år 2001.

²⁾ I gennemsnittet for notfartøjer 1999-2001 indgår kun tal for årene 2000 og 2001.

Bilagstabel 3.11. Totalt bruttooverskud for kommercielt aktive fartøjer (1.000 kr.)

Længde	Redskabstype/fiskeri	1999-2001	2001	Forventet i 2002	Forventet i 2003
<12m	Garn/krog	-22.225	-17.635	-16.238	-21.014
	Jolle/ruse	-6.016	-7.386	-4.127	-4.095
	Trawl	-2.134	-1.619	-2.848	-2.802
	Alle redskaber	-30.375	-26.640	-23.214	-27.911
≥12m - <15m	Garn/krog	8.440	7.432	6.671	1.060
	Trawl	6.258	1.512	3.476	2.081
	Alle redskaber	14.697	8.944	10.147	3.141
≥15m - <18m	Garn/krog	13.826	11.278	8.705	2.010
	Snurrevod	4.616	4.328	3.833	4.200
	Trawl	33.367	30.013	28.963	18.327
	Alle redskaber	51.810	45.619	41.501	24.537
≥18m - <24m	Garn/krog	5.989	12.201	9.506	2.571
	Snurrevod	17.042	21.468	15.801	11.281
	Trawl	50.506	59.229	74.078	40.671
	Alle redskaber	73.536	92.898	99.385	54.522
≥24m - <40m	Bomtrawl ¹⁾	16.605	22.528	11.241	9.990
	Trawl industri	37.441	67.134	118.385	96.980
	Trawl andet	74.135	89.013	104.501	48.860
	Alle redskaber	111.576	156.146	222.886	145.841
≥40m	Not ²⁾	43.370	92.683	106.073	64.486
	Trawl industri	25.527	43.543	62.463	52.217
	Trawl andet	54.972	81.942	117.968	82.286
	Alle redskaber	123.869	218.168	286.504	198.989
Specialfiskerier	Hesterejefiskeri	19.575	16.385	23.898	12.500
	Muslingefiskeri	43.208	66.886	65.356	69.469
	Alle specialfiskerier	62.783	83.270	89.254	81.970
I alt		407.896	578.406	726.464	481.089

Anm.: Inkluderer fartøjer med en fangstværdi over FØI's minimumsgrænser, dog eksklusive alle grupper af snur/garn/trawl og snurrevod 12-15m, fartøjer klassificeret som andet og fartøjer deltagende i grønlandsk rejefiskeri.

Noter: ¹⁾ I gennemsnittet for bomtrawl 1999-2001 indgår kun tal for år 2001.

²⁾ I gennemsnittet for notfartøjer 1999-2001 indgår kun tal for årene 2000 og 2001.

Bilag 4.1 Valutakursudviklingen

Valutakursudviklinger af betydning for dansk fiskeri

Udviklingen i de vigtigste valutaer for den danske fiskerisektor er angivet i nedenstående tabel:

Bilagstabel 4.1. Valutakursudvikling, gennemsnit af 2001 og 2002 og dagskurs 14. februar 2003.

	2001	2002	14.02.2003	2001-02	2002-03
Islandsk krone	11,73	11,60	11,25	-1,1%	-3,0%
Norsk krone	1,08	1,01	1,01	-6,4%	+0,3%
Japansk yen	14,58	15,89	17,50	+8,9%	+10,1%
US dollar	0,12	0,13	0,15	+5,9%	+14,1%
Russisk rubel	3,51	3,99	4,58	+13,8%	+14,7%

Tilsvarende kurs for danske kroner i forhold til euro er 0,13 i alle tre år.

Af tabellen fremgår de gennemsnitlige valutakurser for den danske krone i forhold en række udvalgte valutaer for 2001 og 2002, samt den aktuelle dagskurs pr. 14. februar 2003. For eksempel angiver tallet 0,13 ud for US dollar i 2002 at der kan købes 0,13 US dollar for 1,00 dansk krone. Kronen er styrket i forhold til rubel, yen og US dollar og svækket i forhold til norske og islandske kroner

Endvidere er i tabellen angivet ændringer i valutakurserne fra 2001 til 2002 og fra 2002 til dagskursen pr. 14. februar 2003. I 2002 styrkedes den danske krone i forhold til rubel, yen og dollar, hvor den svækkedes i forhold til primært den norske krone, men også den islandske. Pr. 14. februar 2003 er den danske krone styrket yderligere i forhold til rubel, US dollar og yen, men uændret i forhold til den norske krone og svækket i forhold til den islandske.

Priseffekt i importørland

Effekten af ændrede valutakurser afhænger af om et land er importør eller eksportør. I importørlandet vil en styrkelse af importørlandets valuta indebære at Udbuddet af import stiger ved den eksisterende pris, idet udbyder får mere af egen valuta for sine varer end tidligere. Udbyder vil derved søge at afsætte mere på

og eksportør-land

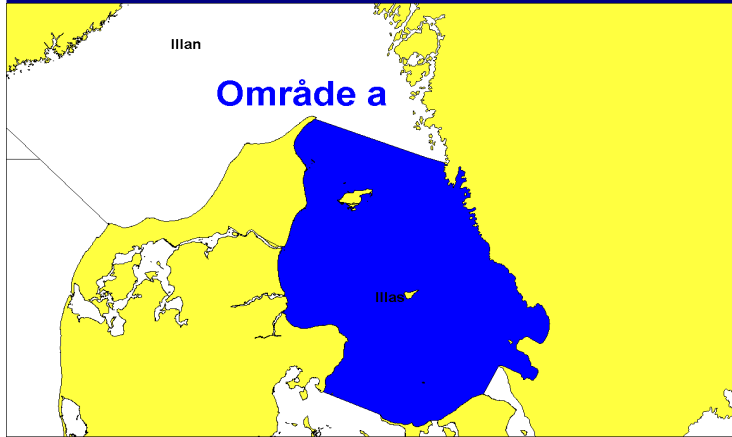
markedet og mindre andre steder og importprisen vil falde. Dette vil trække prisen på indenlandske producerede varer med ned. I eksportørlandet vil en styrkelse af eksportørlandets valuta derimod indebære, at udbuddet af eksport falder ved den eksisterende pris, idet udbyder får mindre af egen valuta for sine varer end tidligere. Udbyder vil derved søge at afsætte mindre på det givne eksportmarkedet og mere andre steder. Eksportprisen vil derved stige samt trække prisen på indenlandske producerede varer med op. Den samlede effekt af en styrket valuta i de to situationer er således faldende pris i importørlandet og stigende pris i eksportørlandet.

Den samlede effekt

Valutakursforhold globalt

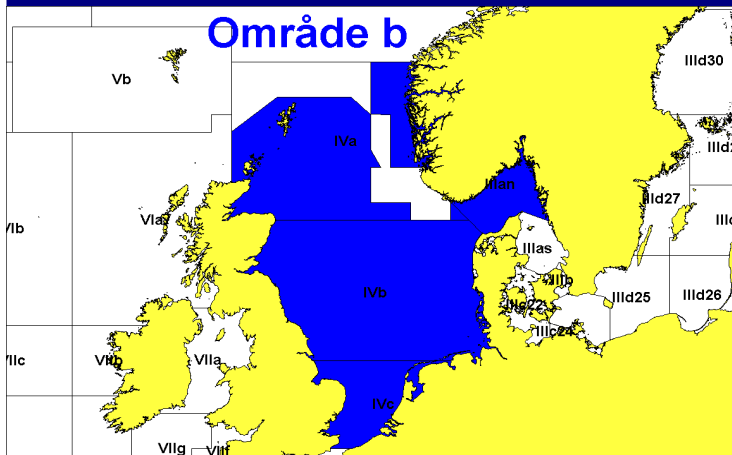
Det skal bemærkes, at denne metode til at vurdere priseffekter af ændrede valutakurser er en forenkling. Dette skyldes, at der på de fleste markeder for fiskeprodukter handles med fisk fra en række forskellige lande. Derved er den relative valutakursudvikling afgørende for prisudviklingen og ikke alene valutakursudviklingen mellem to lande. Således svækkedes den danske krone i forhold til den norske i 2002, hvilket skulle have givet stigende priser på for eksempel laks i EU. Prisen på laks faldt imidlertid, hvilket blandt andet skyldtes, at euroens styrkedes i forhold til valutaer i konkurrerende importlande som USA og Japan. Det vil sige at euroen styrkedes relativt i forhold til den norske krone i 2002, når der tages højde for at valutaerne i konkurrerende importlande faldt mere end i EU. Metoden til vurdering af priseffekter ved ændrede valutakurser er ligeledes en forenkling, fordi der på visse markeder traditionelt handles med en eller flere bestemte valutaer. Derved er det afgørende for prisudviklingen hvilke valutaer, der handles i. Således handles for eksempel fiskemel og olie normalt i dollar på verdensmarkedet.

Bilagsfigur 5.1.a Havdageregulerede områder

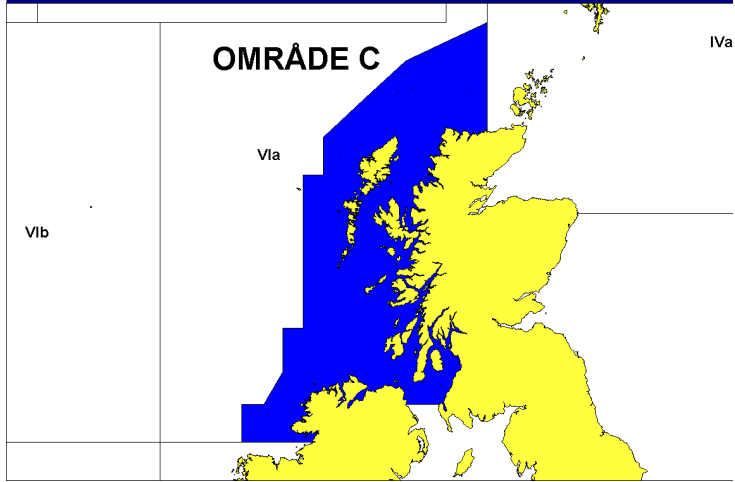
Kilde: Fiskeridirektoratet

Bilagsfigur 5.1.b. Havdageregulerede områder

Kilde: Fiskeridirektoratet

Bilagsfigur 5.1.c Havdageregulerede områder

Kilde: Fiskeridirektoratet

Bilagstabel 5.2. Totale fangstmængder for kommercielt aktive fartøjer (tons)

Længde	Redskabstype/fiskeri	2002	2002-havdage	2003	2003-havdage
<12m	Garn/krog	9.023	9.018	8.868	8.566
	Jolle/ruse	2.896	2.787	2.638	2.568
	Snur/garn/trawl	1.580	1.574	1.456	1.424
	Trawl	1.610	1.609	2.326	2.054
	Alle redskaber	15.109	14.988	1.5289	14.612
≥12m - <15m	Garn/krog	4.804	4.732	4.303	3.965
	Snur/garn/trawl	1.795	1.789	2.203	2.096
	Snurrevod	1.789	1.769	1.994	1.632
	Trawl	20.533	20.511	23.119	20.670
	Alle redskaber	28.921	28.801	31.619	28.363
≥15m - <18m	Garn/krog	6.118	5.808	4.919	4.164
	Snur/garn/trawl	1.689	1.669	1.474	1.264
	Snurrevod	3.109	2.670	3.496	2.431
	Trawl	41.647	41.571	38.208	34.482
	Alle redskaber	52.562	51.717	48.096	42.341
≥18m - <24m	Garn/krog	3.639	3.273	2.758	2.613
	Snur/garn/trawl	2.766	2.512	2.233	1.981
	Snurrevod	6.955	5.728	6.586	5.265
	Trawl	97.957	97.254	81.901	76.574
	Alle redskaber	111.318	108.767	93.479	86.434
≥24m - <40m	Bomtrawl	4.988	3.537	5.560	3.587
	Snur/garn/trawl	2.709	1.838	1.944	1.605
	Trawl industri	413.166	407.722	411.644	402.045
	Trawl andet	188.078	183.230	181.072	173.728
	Alle redskaber	608.942	596.327	600.220	580.964
≥40m	Not	94.423	94.423	90.015	88.125
	Trawl industri	190.984	186.613	188.999	185.565
	Trawl andet	194.470	193.616	166.481	161.948
	Alle redskaber	479.877	474.652	445.495	435.638
Specialfiskerier	Hesterejefiskeri	3.321	3.321	2.627	2.580
	Muslingefiskeri	112.001	112.001	116.780	116.777
	Rejetrawlere	1.809	1.809	1.931	1.931
	Alle specialfiskerier	117.131	117.131	121.337	121.288
I alt		1.413.859	1.392.383	1.355.535	1.309.640

Kilde: Udtræk fra Fiskeridirektoratets database 11. februar 2003.

Bilagstabel 5.3. Totale fangstværdier for kommercielt aktive fartøjer (tons)

Længde	Redskabstype/fiskeri	2002	2002-havdage	2003	2003-havdage
<12m	Garn/krog	145.709	145.602	135.224	131.208
	Jolle/ruse	34.675	33.639	34.991	34.143
	Snur/garn/trawl	22.429	22.341	19.539	19.182
	Trawl	17.054	17.036	21.147	19.307
	Alle redskaber	219.867	218.618	210.901	203.839
≥12m - <15m	Garn/krog	92.733	91.215	80.087	75.553
	Snur/garn/trawl	28.485	28.376	29.379	27.948
	Snurrevod	23.650	23.348	24.344	19.780
	Trawl	168.267	167.933	185.694	177.386
	Alle redskaber	313.135	310.871	319.504	300.667
≥15m - <18m	Garn/krog	88.154	82.525	78.945	74.834
	Snur/garn/trawl	15.500	15.162	15.162	14.026
	Snurrevod	41.048	35.047	44.187	30.748
	Trawl	217.378	216.318	213.265	203.590
	Alle redskaber	362.080	349.052	351.560	323.198
≥18m - <24m	Garn/krog	75.541	67.738	58.501	56.049
	Snur/garn/trawl	33.507	29.335	28.961	25.637
	Snurrevod	100.041	82.274	93.610	74.837
	Trawl	371.538	362.005	339.060	327.086
	Alle redskaber	580.627	541.352	520.131	483.609
≥24m - <40m	Bomtrawl	83.517	59.987	90.929	61.793
	Snur/garn/trawl	38.748	26.554	29.355	23.112
	Trawl industri	426.359	420.486	422.692	411.557
	Trawl andet	529.588	480.089	473.605	437.326
	Alle redskaber	1.078.212	987.115	1.016.582	933.787
≥40m	Not	280.111	280.111	228.810	226.804
	Trawl industri	204.989	200.303	200.986	196.835
	Trawl andet	290.307	289.553	242.678	237.077
	Alle redskaber	775.407	769.967	672.475	660.717
Specialfiskerier	Hesterejefiskeri	74.406	74.405	55.692	53.898
	Muslingefiskeri	156.277	156.277	163.534	163.488
	Rejetrawlere	37.693	37.693	38.228	38.228
	Alle specialfiskerier	268.376	268.375	257.453	255.614
I alt		3.597.704	3.445.350	3.348.607	3.161.430

Kilde: Udtræk fra Fiskeridirektoratets database 11. februar 2003.

Bilagstabel 5.4. Totale driftsomkostninger for kommercielt aktive fartøjer ekskl. aflønning af arbejdskraft og kapital (1.000 kr.)

Længde	Redskabstype/fiskeri	2002	2002-havdage	2003	2003-havdage
<12m	Garn/krog	58.227	58.198	59.858	58.361
	Jolle/ruse	11.119	10.872	11.805	11.589
	Trawl	8.865	8.857	10.631	9.871
	Alle redskaber	78.210	77.927	82.294	79.821
≥12m - <15m	Garn/krog	30.647	30.273	30.338	28.671
	Trawl	74.678	74.556	83.608	80.463
	Alle redskaber	105.326	104.828	113.946	109.134
≥15m - <18m	Garn/krog	29.753	28.223	31.622	30.295
	Snurrevod	16.416	14.461	17.622	13.137
	Trawl	87.675	87.312	95.299	91.584
	Alle redskaber	133.844	129.996	144.543	135.016
≥18m - <24m	Garn/krog	25.039	22.913	24.263	23.264
	Snurrevod	36.621	31.307	37.084	30.987
	Trawl	141.018	137.913	155.253	150.497
	Alle redskaber	202.678	192.133	216.601	204.748
≥24m - <40m	Bomtrawl ¹⁾	42.309	31.268	48.314	32.958
	Trawl industri	170.530	168.532	190.427	186.346
	Trawl andet	227.869	219.368	249.906	239.378
	Alle redskaber	398.398	387.900	440.333	425.723
≥40m	Not ²⁾	88.286	88.286	94.244	92.733
	Trawl industri	82.506	80.840	90.986	89.453
	Trawl andet	94.730	94.430	95.894	93.742
	Alle redskaber	265.522	263.556	281.124	275.928
Specialfiskerier	Hesterejefiskeri	15.648	15.648	16.077	15.823
	Muslingefiskeri	35.756	35.756	39.003	39.001
	Alle specialfiskerier	51.404	51.404	55.080	54.825
I alt		1.235.382	1.207.745	1.333.921	1.285.195

Kilde: Udtræk fra Fødevarøkonomisk Instituts database.

Anm.: Inkluderer fartøjer med en fangstværdi over FØI's minimumsgrænser, dog eksklusive alle grupper af snur/garn/trawl og snurrevod 12-15m, fartøjer klassificeret som andet og fartøjer deltagende i grønlandsk rejefiskeri.

Noter: ¹⁾ I gennemsnittet for bomtrawl 1999-2001 indgår kun tal for år 2001.

²⁾ I gennemsnittet for notfartøjer 1999-2001 indgår kun tal for årene 2000 og 2001.

Bilagstabel 5.5. Total indtjeningsevne for kommercielt aktive fartøjer (1.000 kr.)

Længde	Redskabstype/fiskeri	2002	2002-havdage	2003	2003-havdage
<12m	Garn/krog	87.483	87.404	75.366	72.847
	Jolle/ruse	23.556	22.767	23.186	22.554
	Trawl	8.190	8.179	10.516	9.436
	Alle redskaber	119.228	118.350	109.069	104.836
≥12m - <15m	Garn/krog	62.086	60.942	49.749	46.882
	Trawl	93.588	93.378	102.086	96.923
	Alle redskaber	155.674	154.320	151.835	143.805
≥15m - <18m	Garn/krog	58.401	54.301	47.323	44.539
	Snurrevod	24.632	20.586	26.565	17.611
	Trawl	129.703	129.006	117.967	112.006
	Alle redskaber	212.736	203.894	191.855	174.156
≥18m - <24m	Garn/krog	50.502	44.825	34.237	32.785
	Snurrevod	63.421	50.967	56.525	43.850
	Trawl	230.520	224.092	183.807	176.589
	Alle redskaber	344.443	319.884	274.569	253.224
≥24m - <40m	Bomtrawl ¹⁾	41.207	28.719	42.615	28.834
	Trawl industri	255.829	251.953	232.265	225.211
	Trawl andet	301.720	260.721	223.699	197.948
	Alle redskaber	557.549	512.675	455.965	423.159
≥40m	Not ²⁾	191.825	191.825	134.566	134.072
	Trawl industri	122.484	119.462	110.000	107.381
	Trawl andet	195.577	195.123	146.784	143.335
	Alle redskaber	509.885	506.410	391.350	384.788
Specialfiskerier	Hesterejefiskeri	58.758	58.757	39.615	38.075
	Muslingefiskeri	120.521	120.522	124.531	124.487
	Alle specialfiskerier	179.279	179.278	164.146	162.562
I alt		2.078.794	1.994.810	1.738.788	1.646.530

Anm.: Inkluderer fartøjer med en fangstværdi over FØI's minimumsgrænser, dog eksklusive alle grupper af snur/garn/rawl og snurrevod 12-15m, fartøjer klassificeret som andet og fartøjer deltagende i grønlandsk rejefiskeri.

Noter: ¹⁾ I gennemsnittet for bomtrawl 1999-2001 indgår kun tal for år 2001.

²⁾ I gennemsnittet for notfartøjer 1999-2001 indgår kun tal for årene 2000 og 2001.

Bilagstabel 5.6. Totalt bruttooverskud for kommercielt aktive fartøjer (1.000 kr.)

Længde	Redskabstype/fiskeri	2002	2002-havdage	2003	2003-havdage
<12m	Garn/krog	-16.238	-16.240	-21.014	-20.671
	Jolle/ruse	-4.127	-4.089	-4.095	-4.066
	Trawl	-2.848	-2.847	-2.802	-2.723
	Alle redskaber	-23.214	-23.177	-27.911	-27.460
≥12m - <15m	Garn/krog	6.671	6.435	1.060	949
	Trawl	3.476	3.444	2.081	1.393
	Alle redskaber	10.147	9.879	3.141	2.342
≥15m - <18m	Garn/krog	8.705	7.779	2.010	1.586
	Snurrevod	3.833	2.828	4.200	2.049
	Trawl	28.963	28.757	18.327	16.886
	Alle redskaber	41.501	39.364	24.537	20.521
≥18m - <24m	Garn/krog	9.506	8.063	2.571	2.446
	Snurrevod	15.801	11.804	11.281	7.679
	Trawl	74.078	71.664	40.671	38.508
	Alle redskaber	99.385	91.532	54.522	48.632
≥24m - <40m	Bomtrawl ¹⁾	11.241	7.196	9.990	6.663
	Trawl industri	118.385	116.403	96.980	93.490
	Trawl andet	104.501	81.936	48.860	36.502
	Alle redskaber	222.886	198.339	145.841	129.992
≥40m	Not ²⁾	106.073	106.073	64.486	64.607
	Trawl industri	62.463	60.814	52.217	50.791
	Trawl andet	117.968	117.716	82.286	80.326
	Alle redskaber	286.504	284.603	198.989	195.723
Specialfiskerier	Hesterejefiskeri	23.898	23.898	12.500	11.834
	Muslingefiskeri	65.356	65.356	69.469	69.440
	Alle specialfiskerier	89.254	89.254	81.970	81.274
I alt		726.464	689.794	481.089	451.024

Anm.: Inkluderer fartøjer med en fangstværdi over FØI's minimumsgrænser, dog eksklusive alle grupper af snur/garn/trawl og snurrevod 12-15m, fartøjer klassificeret som andet og fartøjer deltagende i grønlandsk rejefiskeri.

Noter: ¹⁾ | gennemsnittet for bomtrawl 1999-2001 indgår kun tal for år 2001.

²⁾ | gennemsnittet for notfartøjer 1999-2001 indgår kun tal for årene 2000 og 2001.

English summary

The basis of the fishery 2003

Revisions of the CFP and relative stability

In December 2002 the Council of Ministers agreed on a revision of EU's Common Fisheries Policy, where the setting of TACs (Total Allowable Catches) and quota distribution among member states, based on the principle of relative stability, remains in force.

Recovery plans for cod stocks

In relation to the adopted TACs for 2003, a recovery plan for cod stocks was implemented, that includes supplementary restrictions in terms of days at sea regulation for vessels fishing in the North Sea, Skagerrak and Kattegat. The TACs for 2003 give further support for the recovery plans through imposing quota reductions for critical stocks.

Consumption quota falls by 4%...

In 2003, the basis of the consumption fishery relates to 49 quotas of a total volume of 252,000 tonnes, a fall of 4% compared to 2002. In the 2000-2003 period, the quota has been reduced by 24%, from a level of 330,000 tonnes in 2000. For the industrial fishery, 19 quotas represent ca. 1,594,000 tonnes and an increase of ca. 2% in relation to 2002.

...and industrial increases by 2%

Cod quota halved since 2000

Cod and sole quotas have seen reductions of 50% or more since 2000. In 2003, the total cod quota is ca. 30,000 tonnes, whereas the sole quota is reduced to ca. 900 tonnes in 2003.

Herring quota has declined by 30% since 2000

Of the remaining important consumption species, a reduction of ca. 30% in the herring quota has been observed, and quota for mackerel, plaice, shrimp and Norway lobster have fallen by 5-10% since 2000.

North Sea and Skagerrak worst affected

Reductions in cod quotas are largest in the North Sea and Skagerrak, where the reductions are ca. 53% compared to 2002, to a total level of below 8,000 tonnes in 2003.

High quota utilisation for consumption species...

Quota utilisation in the consumption fishery is generally high and is expected to be around 90% on average in 2003, with full utilisation of cod, sole, herring and mackerel quotas. The industrial quota is estimated, on the basis of the previous three years, to have an average utilisation of ca. 60%. The given utilisation rates do not take account of a potential effect of days at sea regulation.

...and lower for industrial species

The fishing fleet

Decline in vessel number continues

At the end of 2002, the number of vessels in the Danish fishing fleet was 3,853. The number of vessels has thus been reduced by ca. 26% since 1995, while the total tonnage has slightly increased by ca. 1% to ca. 99,500 GT/GRT, whereof ca. 98% are active in the fishery.

17% of vessels responsible for 90% of catches and 31% cover 75% of revenues

Some 17% of vessels (227 vessels) are responsible for 90% of catch volumes, whereas 73% of vessels catch less than 5% of catches. Further, 415 vessels or 31% of the commercial fishing fleet cover ca. 75% of catch revenues, while ca. 30% are responsible for less than 5% of total catch revenues in 2002.

Decrease of ca. 25% in number of vessels and employment since 1995

The development of the fleet structure is characterised by a significant reduction in the number of commercially active vessels, with a corresponding decrease in employment. Since 1995, the number of vessels and employment has fallen by 500 and 1,200, respectively, representing a decline of over 25% in 8 years.

Catches and earnings in 2003

Commercial vessels responsible for 99% of the fishery

Vessels with total catch revenues of over ca. 220,000 DKK in 2002 (commercially active vessels) are included in the forecast calculations. In relation to the total registered fishery, these vessels represent over 99% of catch volumes and 98% of revenues.

4% fall in catches

The expected catch volume for 2003 is 1,350,000 tonnes. That represents a reduction of ca. 60,000 tonnes compared to 2002, or a reduction of ca. 4%. The average catch level in the 2000-

2002 period was ca. 1,470,000 tonnes.

7% fall in catch value

For the total commercial fishery, the estimate of total catch revenues, based on the expected prices in 2003, is 3,350 million DKK. This represents a decline of ca. 250 million DKK or ca. 7%. This negative trend in average catch revenue is realised by all vessel sizes, except smaller vessels of 12-15 metres, which can expect a small rise of 2%.

Fuel costs expected to increase significantly

The forecast for operating costs is based on FOI's fishery account statistics for the period 1995 to 2001. Of the operating costs, fuel costs vary the most during the period. The average fuel costs per vessel were ca. 190,000 DKK in the 1999-2001 period, while the expected fuel costs in 2002 and 2003 are ca. 220,000 DKK and ca. 310,000 DKK, respectively. The reason for the significant increase in fuel costs is the current international oil market, where price increases have been substantial.

Operating costs rise by 8% in 2003

The average operating cost per vessel is expected to rise from ca. 850,000 DKK in 2001 to ca. 925,000 DKK in 2002 (an increase of 9%). Operating costs are expected to increase a further ca. 8% in 2003, as a consequence of rising fuel costs.

All vessel sizes can expect a fall in earning capability

The average earning capability per vessel (surplus to cover costs related to labour and capital) is expected to be ca. 1.3 million DKK in 2003, similar to the level in 2001. In comparison with 2002, the average earning capability is expected to fall by ca. 0.25 million DKK, or a fall of ca. 15%. The falling trend in earning capability is realised by all vessel sizes.

Variable development in fishermen's salaries

The estimated average labour costs (fishermen's salaries) per vessel are calculated as ca. 940,000 DKK in 2003, representing an increase of 8% in relation to the 1999-2001 period. With regard to vessel size, large industrial trawlers and special fisheries experience the largest increase, while the smaller vessels have a decline in average labour costs. In relation to the calculated labour costs for 2002, there is a fall of 7% in the overall average labour cost, but there is a variable development for the different

vessel groups.

Wage costs per crew member increased by over 50% since 1995

The development in the average wage costs per crew member and per vessel has during the period since 1995 been characterised by a significant rise of 54% and 56%, respectively. This trend is reflected by the decline in number of vessels and employment combined with largely unaltered total revenue levels.

Gross profit falls compared to 2001 and 2002

The development in gross profit reflects payments to external capital, returns on own capital, herein any potential profits and depreciation of the vessel. The expected average gross profit per vessel is calculated as ca. 360,000 DKK in 2003, on the basis of expected 2003 prices, representing an increase in relation to 1999-2001 of some 34%. Compared to 2001 and the calculated gross profit in 2002, the fall is 6% and 34%, respectively.

Special conditions for small vessels

For small vessels, labour costs represent such a large proportion of catch revenues that the gross profit is very small or even negative. The economic activity of small vessels is characterised by a fishery carried out by the owner, periodically supported by an assisting crew member. For these vessels, the earning capability, that is the catch revenue minus variable operating costs (excluding costs to labour and capital), must be regarded as the key indicator. A distribution of costs to labour and capital is thus of lesser importance for this vessel group.

Average rentability estimated as 10% in 2003...

The rentability of the fishery is estimated by relating the gross profit to the size of the invested capital. As the basis for the estimate of the size of capital, the vessel's insurance value is used. The forecast of the total fleet's rentability is expected to be 10% in 2003. The rentability was on average 9% for the 1999-2001 period, while the calculated rentability for 2001 was 12% and 15% for 2002.

...but vary with vessel size

On the basis of the fleet rentability forecast there is reason to pinpoint that the overall improvement covers considerable variations for the individual vessel groups. The generalised picture shows a significant worsening in rentability for smaller ves-

vessels, while the trend in the rentability of the large vessels is better. The medium-sized vessels can expect a decline in rentability in 2003. The serious decline for the smaller vessels should be seen in the light of their restricted opportunities to switch fishery, both in terms of species and fishing areas.

Evaluation of price developments in 2003

Different price developments in 2003

The price developments of fish are of pivotal importance with regard to fishery earnings in 2003. The estimated price developments are based on the expected EU market supply of groups of species. On this basis, it is estimated that there will be price increases for expensive flatfish (+10%), mackerel (+10%), Norway lobster (5%), mussels (+5%) and industrial species (+10%). However, there are expected price declines for cod (-5%), other codfish (-10%), flatfish (-5%), herring (-25%) and shrimp (-5%).

Supply of fish in EU is the basis for price evaluation

Further analysis is also undertaken to ascertain whether special conditions exist which indicate that Danish prices should be adjusted in relation to the overall EU market prices. Supply is evaluated on the basis of quota allocations and quota utilisation in previous years, following the same principles of the 2001 and 2002 reports, with supplementary information on impacts of fluctuating currency markets.

Impacts of days at sea regulation

Recovery of cod stocks

The compromise regarding the recovery plans for cod stocks led to significant reductions in the cod quota in 2003, as well as an agreement on the introduction of capping the number of days at sea for vessels fishing in the North Sea, Skagerrak and Kattegat.

Analysis of days at sea regulation

An analysis of the potential economic consequences of days at sea regulation was undertaken on the basis of Council Regulation (EC) no. 2341/2002, 20.12.2002. The calculations are based on a number of assumptions, which means that some uncertainty is associated with the calculated consequences.

Days at sea cost ca. 190 million DKK in catch revenue	The total decline in catch revenues in 2003, when the effect of the days at sea regulation is accounted for, is in relation to 2002 calculated to be ca. 440 million DKK, representing a decline of ca. 12%. Of this ca. 190 million DKK can solely be attributed to the introduction of days at sea regulation.
Cod not restricted but plaice are	In relation to the adopted cod quotas, no significant changes will occur as a consequence of the days at sea regulation. For plaice, however, calculations show a decline of ca. 27% under days at sea regulation, compared to a situation without days at sea regulation.
Danish seine and beam trawl most affected	Danish seine vessels will be significantly affected by days at sea regulation. Estimations of catch revenues show a fall for the smaller Danish seiners of 15-18m of ca. 30% in comparison to a fishery without days at sea regulation. The medium-sized Danish seiners of 18-24m and the smaller vessels of 12-15m can expect a similar decline of ca. 20%. The decline for beam trawlers is estimated to be ca. 32%.
Days at sea of marginal importance for trawlers	The effect of days at sea regulation for trawlers and netters/liners is not significant. The quotas fall for the smaller groups of trawlers from 2002 to 2003, but the further negative impact of days at sea regulation in 2003 is relatively limited, especially when catch revenues are considered.
Earning capability	The earning capability of vessel groups most dependent on plaice, and simultaneously operate a more moderate fishery with large mesh sizes, are most affected. The earning capability for Danish seiners and beam trawlers, as well as trawlers between 24-40 m and small trawlers under 12m, have an estimated decline of between 10% and 34% as a result of the days at sea regulation. Further declines are expected as a result of quota reductions.

Gross profit falls due to quota reductions

The overall fall in gross profit from 2002 to 2003, excluding days at sea regulation, is calculated to be ca. 250 million DKK, representing a decline of ca. 34%. Days at sea regulation contributes with a further reduction of ca. 4% or ca. 30 million DKK.

Improved quota utilisation

A range of conditions can contribute to an improvement in the fishery situation. In general, an improvement in the utilisation of quota and days at sea will lead to higher catch volumes and revenues, although this improvement will simultaneously lead to higher operating costs and other undesired effects.

Days at sea regulation does not affect cod landings – but reduce catches of plaice

Days at sea regulation is regarded as an important instrument in the recovery plan for cod, but the regulation is not very effective in relation to cod landings, since the quota is more restrictive than the days at sea. However, the unintentional impact of days at sea regulation on especially the plaice fishery is more significant, where the quota will not be fully utilised. This fishery is already operated as a more moderate fishery. In addition, this fishery will experience further operating costs. Hence, the fishery will require structural adjustments to take account of rising operating costs if the plaice quota is to be fully utilised. On the basis of the original regulation framework arising from the Council decisions, it is estimated that only ca. 18,000 tonnes out of ca. 25,000 tonnes plaice will be caught, if these adjustments to account for rising operating costs are not undertaken.